

Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030

MEIB2030

Palma, 20 de desembre de 2024

**Govern de les
Illes Balears**

MEIB30

Marc Estratègic d'Inversions
de les Illes Balears 2030

Índex

1.	Context	4
1.1.	Per què el Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030?	4
1.1.1.	<i>Punt de partida: l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 de 2021</i>	4
1.1.2.	<i>Punt d'inflexió: situació de l'execució de l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 el 2024</i>	5
1.1.3.	<i>Revisió de l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030</i>	6
1.2.	Plantejament del nou Marc Estratègic	9
1.2.1.	<i>Conclusions de l'anàlisi</i>	9
1.2.2.	<i>El nou Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030</i>	10
2.	Missió, visió i valors	12
3.	Metodologia	15
3.1.	Etapa inicial: anàlisi preliminar i proposta inicial	15
3.2.	Etapa intermèdia: procés participatiu i anàlisi detallada	16
3.3.	Etapa final: redacció del document complet	17
4.	Anàlisi i diagnòstic	18
4.1.	Anàlisi econòmica	18
4.2.	Anàlisi ambiental	27
4.3.	Anàlisi social	35
4.4.	Enquesta de percepció als ciutadans de les Illes Balears	40
5.	Condicionants del MEIIB30	43
5.1.	Descripció dels condicionants del MEIIB30	43
5.2.	Conclusió de l'anàlisi dels condicionants	45
6.	Estructura del MEIIB30	48
6.1.	Els eixos clau i les prioritats transversals	49
6.2.	Les línies estratègiques	50
6.3.	Els objectius específics	52
6.4.	Els àmbits	59
6.5.	Vinculació de l'estructura del MEIIB30 als condicionants	61
7.	Finançament associat al MEIIB30	69
7.1.	Tipus de font de finançament finalista	70
7.2.	Finançament associat a les inversions del MEIIB30	76

8.	Seguiment i avaluació del MEIIB30.....	80
8.1.	Cicle de vida del projecte.....	80
8.2.	Seguiment del MEIIB30	90
8.2.1.	<i>Informes de seguiment</i>	90
8.2.2.	<i>Quadres de comandament</i>	91
8.2.3.	<i>Sistema d'informació</i>	91
8.3.	Difusió de dades i transparència de la informació	91
9.	Governança	92
9.1.	Consell de Govern	92
9.2.	Conseller competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques.....	93
9.3.	Direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques.....	93
9.4.	Grup de treball tècnic de seguiment, coordinació i control del finançament de les inversions estratègiques	94
9.5.	Comissió Interdepartamental d'Inversions Estratègiques	94
9.6.	Òrgans de participació amb altres administracions.....	95
	Llista de gràfics i taules	96
	Glossari	99
	Annex	100

1. Context

1.1. Per què el Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030?

1.1.1. Punt de partida: l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 de 2021

La pandèmia de COVID-19, que va esclatar el març de 2020, va evidenciar de manera contundent la fragilitat del model econòmic de les Illes Balears. Aquesta situació va exposar desafiaments estructurals de gran calat, com la competitivitat limitada, una escassa diversificació econòmica, una dependència crítica de l'activitat turística i problemes de productivitat persistents. Aquest context va remarcar la necessitat d'una transformació estratègica que permetés garantir la sostenibilitat i la resiliència del model econòmic i social de les Illes Balears.

La Unió Europea va aprovar el Pla de Recuperació per a Europa amb un instrument temporal extraordinari per impulsar la recuperació, el Next Generation EU (NGEU), dotat amb més de 800.000 milions d'euros. Havia de contribuir a reparar els danys econòmics i socials immediats causats per la pandèmia de coronavirus i a transformar les economies europees fent-les més verdes, digitals i resilientes. El Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), que s'executaria a través de plans nacionals, en constituïa l'element principal.

La participació de les comunitats autònomes en el pla espanyol, el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), es traduïa en una assignació extraordinària de recursos financers, que s'estimava que per a les Illes Balears podria assolir els 1.200 milions d'euros per al període 2021-2026. Aquesta expectativa d'inversió era una oportunitat inigualable per finançar projectes transformadors i atendre les prioritats estratègiques a llarg termini.

En aquest context, el Govern de les Illes Balears va aprovar el Decret Llei 3/2021, de 12 d'abril, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació —actual Llei 4/2021, de 17 de desembre—, text que preveia l'elaboració d'un pla estratègic autonòmic «orientat a aconseguir la transformació de les Illes Balears cap a un nou model econòmic i social, d'acord amb els objectius generals del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i els específics que es fixin a instància de l'Oficina de Planificació i Coordinació d'Inversions Estratègiques».

L'octubre del mateix any, el Consell de Govern va aprovar l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 (EIIB2030). L'estructura de l'EIIB2030 definia en quins àmbits centrar l'esforç inversor i adaptava a l'entorn regional les quatre prioritats del PRTR del Govern espanyol.

De facto, i partint de la Llei 4/2021, l'EIIB2030 distingia dos nivells de projectes: d'una banda, concretava les línies d'actuació i els projectes considerats estratègics o tractors identificats fins al moment (un total de 94) i, de l'altra, s'executava mitjançant projectes declarats estratègics pel Consell de Govern, que passaven a formar part del pla

estratègic autonòmic, i això se circumscribia als finançats amb els fons NGEU (72 projectes). L'EIIB2030 va ser dissenyada per mobilitzar inversions a través de diverses fonts de finançament. Tanmateix, la dependència predominant dels fons NGEU en va limitar la capacitat per garantir el finançament necessari per complir totes les inversions previstes. Aquesta falta de diversificació financera va suposar un obstacle significatiu per al desenvolupament de projectes estratègics a llarg termini, especialment dels que tenen una execució que transcendeix el període de vigència dels fons europeus.

El document aprovat incloïa una previsió d'inversions de 4.640 milions d'euros i, en aquell moment, s'estimava un finançament d'uns 1.500 milions d'euros (al voltant de 1.200 milions d'euros de MRR i 300 milions d'euros de REACT-EU), és a dir, d'un 32 % dels projectes. Per a la resta, es deixava la porta oberta a capital privat i a altres fons, sense quantificar ni detallar realment l'assignació prevista per projecte.

A aquest fet, s'hi ha d'afegir que els fons fonamentals de l'EIIB2030 —els NGEU— havien d'estar executats el 31 de desembre de 2023 (els fons REACT-EU) o el juny de 2026 (els MRR). D'aquesta manera, es tractava d'un pla d'inversions amb projectes prevists fins al 2030 que es quedaria sense gairebé finançament a mitjan 2026 i, per tant, sense possibilitat de compliment en la data final, és a dir, el 2030.

1.1.2. Punt d'inflexió: situació de l'execució de l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030 el 2024

Transcorreguts tres anys des de l'aprovació de l'EIIB2030, s'ha fet patent que no s'estan complint les expectatives d'inversió i transformació a través de l'execució dels fons del PRTR plantejades inicialment.

La societat i l'empresariat balear perceben que les inversions a la comunitat autònoma no estan assolint l'efecte transformador del model econòmic i social que anunciava l'EIIB2030, i això és així fonamentalment per diversos motius:

- La demostrada rigidesa tant en els terminis com, sobretot, en els objectius predefinits per l'Estat en el PRTR no han permès que els fons MRR actuïn com un autèntic catalitzador de projectes transformadors adaptats al territori de les Illes Balears.
- Amb caràcter general, les assignacions de fons han determinat de forma molt precisa les actuacions que es podien dur a terme, i les comunitats autònomes han assumit un rol fonamentalment executor.
- No s'han previst fons específics per a projectes globals de caràcter estratègic —els denominats PERTE, prevists per a sectors com l'automoció o l'aeroespacial— dissenyats específicament per a la recuperació i la transformació econòmica de regions amb una economia basada en la indústria turística com és el cas de les Balears. Aquest fet provoca que els ajuts estiguin arribant de forma atomitzada i descoordinada al teixit productiu, cosa que impossibilita l'execució de projectes estratègics de manera global i coordinada.
- La disponibilitat de fons es redueix a mesura que el termini d'execució dels fons NGEU s'apropa al final. Actualment, el REACT-EU ja està finalitzat, i de l'MRR es duen

mobilitzades més del 80 % de les assignacions, per la qual cosa es pot afirmar que els projectes de l'MRR que queden per arrencar no suposaran canvis substancials en l'estructura productiva i social de les Illes.

Tal com s'assenyala en l'apartat anterior, a partir de la revisió de l'estat d'implementació de l'EIIB2030 es pot constatar que des de l'inici s'ha avançat en l'execució de les inversions previstes en el mateix Pla de Recuperació, però encara queda per executar-ne una part, un element rellevant si tenim en compte el breu termini temporal que resta fins a mitjan 2026.

Tanmateix, pel que fa a projectes estratègics prevists en l'EIIB2030, es constata que els no relacionats amb el PRTR queden molt enfora, no ja de l'execució real, sinó ni tan sols de tenir un finançament assignat adequat i suficient, sigui públic o privat, que permeti avançar en el desplegament.

Així, una anàlisi de la direcció general competent en planificació i coordinació d'inversions estratègiques estima que, dels 94 projectes identificats en l'EIIB2030 (per un import de 4.640 milions d'euros), devers un 63 % estan iniciats, però la resta estan sense iniciar i sense finançament assignat.

Això suposa haver mobilitzat al voltant de 1.250 milions de pressupost de la CAIB, dels quals més de 900 milions són de fons MRR i la resta provenen bàsicament dels fons REACT-EU i FEDER mobilitzats en projectes estratègics. Aquest import equival al voltant d'un 25 % de la inversió prevista inicialment en l'EIIB2030.

A partir del 2027, s'anticipa una significativa reducció dels fons europeus disponibles per a les Illes Balears, coincidint amb l'acabament del període d'execució de l'NGEU i la recta final dels fons de la política de cohesió 2021-2027. Aquest escenari planteja desafiaments substancials per a la planificació financera a mitjà i llarg termini, exigint una estratègia sòlida que maximitzi els recursos restants i prioritzi les inversions amb més impacte estratègic.

1.1.3. Revisió de l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030

El Govern de les Illes Balears ha duit a terme una anàlisi exhaustiva per avaluar la viabilitat de mantenir el pla d'inversions actual fins que acabi. Aquest procés ha inclòs una revisió sistemàtica de l'estat d'execució actual, la identificació d'objectius estratègics a llarg termini i la definició de les accions necessàries per assolir-los. L'anàlisi s'ha centrat a identificar els elements clau que han d'orientar tant l'estratègia d'inversions actual com la futura, amb un enfocament a establir un abast temporal i financer clar. Entre els aspectes considerats, destaquen els següents:

GRÀFIC 1. Aspectes clau en la revisió de l'EIIB2030

- I. Anàlisi i diagnòstic dels reptes de les Illes Balears i les necessitats d'inversió per avançar cap a la sostenibilitat econòmica, social i mediambiental
És fonamental partir dels problemes a què s'enfronten les Illes Balears per emprendre la planificació estratègica d'inversions maximitzant el finançament disponible i donant resposta al màxim nombre de possibles beneficiaris en totes les àrees d'actuació.
- II. Presa en consideració dels objectius dels governs autonòmic i locals de les Illes Balears
Les administracions executores dels pressuposts públics són les responsables d'invertir d'acord amb el programa presentat a la ciutadania i al qual es van comprometre. És per això que l'estratègia d'inversions s'ha de dur a terme d'acord amb els objectius marcats prèviament en els plans de govern.
- III. Anàlisi dels condicionants que permeten o limiten la planificació actual i futura de les inversions estratègiques regionals
S'han analitzat els condicionants que faciliten o limiten l'estratègia inversora de la comunitat autònoma: ja sigui perquè són el camí de la política mundial i europea en què s'han desenvolupat les polítiques d'inversió regional dels darrers anys (aplicables també als propers anys), ja sigui perquè són fonts de finançament

autonòmic amb una finalitat específica, ja sigui perquè marquen estratègies transversals aplicables a la resta d'àmbits i estratègies sectorials de les Balears.

IV. Perspectives de futur respecte de la política de cohesió europea

El mes de març passat es va publicar el *Novè informe sobre la cohesió econòmica, social i territorial*; s'hi conclou que el suport de la Unió Europea (UE) a la inversió pública i la dotació d'ajuts incrementen significativament la integració i la competitivitat de la Unió. Aquest informe es va elaborar amb l'objectiu d'orientar les decisions i les accions de cara al proper marc financer pluriennal (MFP), que començarà el 2028, la qual cosa suposa iniciar el procés legislatiu per establir les regles esmentades la primera meitat de 2025.

El proper MFP serà, al seu torn, el que definirà el finançament a què podran optar les regions europees a través de diversos fons, per la qual cosa és important una planificació ben desenvolupada i amb objectius marcats que aconseguixin maximitzar la recepció dels fons.

A això s'hi suma el fet que, en els darrers tres anys, l'evolució post-COVID que han seguit l'economia i la societat de les Illes Balears, com és la crisi derivada de la falta de matèries primeres, tant per la pandèmia com pels episodis bèl·lics propers a Europa, i la importància que tant la UE com la societat assignen cada vegada més a l'economia circular i al canvi climàtic, necessiten un nou diagnòstic en els tres nivells clau — econòmic, social i mediambiental— que permetin dirigir les inversions dels propers anys a emprendre els reptes que han d'assumir aquestes illes.

En aquest context, la direcció general competent en planificació i coordinació de les inversions estratègiques inicia a principi del 2024 una revisió de l'EIIB2030. La revisió no consisteix només en un estudi dels problemes concrets que ha plantejat l'Estratègia actual i de les oportunitats per poder millorar l'assignació de recursos financers a les inversions estratègiques per a les Illes Balears. Suposa també fixar una sistematització metodològica que ajudi a la planificació inversora i serveixi tant per a les inversions ja iniciades amb els fons disponibles com per poder avaluar prèviament, durant i posteriorment els projectes que es finançaran, els objectius que s'han d'assolir i els resultats obtinguts.

En el procés de revisió de l'Estratègia anterior s'hi identifiquen quatre aspectes importants en els quals cal incidir per maximitzar l'eficiència en l'execució de les inversions:

GRÀFIC 2. Aspectes identificats en el procés de revisió de l'EIIB2030

En conclusió, es posa de manifest que, més que identificar projectes a priori, amb independència del grau de maduresa i les perspectives de finançament, el que resulta crucial és disposar d'un marc estratègic que integri les fonts de finançament finalista disponibles per dur a terme inversions i que es pugui adaptar durant la seva vida a qualsevol modificació sobrevinguda. Els projectes que es plantegin hauran d'estar alineats amb el Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030 i es farà un seguiment de l'execució.

1.2. Plantejament del nou Marc Estratègic

1.2.1. Conclusions de l'anàlisi

L'objectiu principal del MEIIB30 és maximitzar l'eficiència en l'assignació de fons finalistes, assegurant que els projectes seleccionats estiguin alineats amb les prioritats estratègiques i contribueixin de manera tangible al desenvolupament de les Illes Balears. A més, el Marc emfatitza la importància d'una execució sostenible del pressupost, especialment en un context en què es preveu una disminució dels recursos financers disponibles després de la finalització dels fons NGEU. Atès que una vegada que finalitzi l'execució d'aquests fons hi haurà menys disponibilitat de recursos, la nova estratègia ha de proporcionar uns criteris clars que contribueixin a optimitzar l'execució i prioritzar projectes inversors.

L'anàlisi posa de manifest la necessitat de disposar d'una metodologia per a l'estratègia d'inversions, que integri les fonts de finançament amb què preveu comptar el Govern de les Illes Balears en l'àmbit temporal que duri, amb la qual es puguin anar assignant els projectes finançats a l'esmentada estratègia a mesura que s'executin, i que permeti determinar els resultats obtinguts.

El MEIIB30 estableix una metodologia per donar seguiment a totes les fases del cicle de vida d'un projecte inversor:

1. Plantejament de la inversió.
2. Avaluació *ex ante*.
3. Encaix en el MEIIB30.
4. Selecció de l'actuació.
5. Assignació de finançament.
6. Seguiment de l'actuació.
7. Avaluació de resultats.
8. Avaluació *ex post* d'impacte.

1.2.2. El nou Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030

Aquest Marc representa un nou enfocament respecte de l'Estratègia anterior. Presenta unes directrius clares per planificar l'assignació de fons d'inversió disponibles, definides d'acord amb els reptes de les Illes Balears posats de manifest a través del diagnòstic i la consulta directa a la ciutadania, així com als diferents grups d'interès públics i privats, econòmics i socials. Així mateix, el procés d'elaboració del Marc ha involucrat activament tots els nivells de l'Administració pública, fet que garanteix una perspectiva integral i participativa.

El MEIIB30 amplia l'abast de la planificació estratègica en comparació amb el seu predecessor en incorporar una anàlisi detallada de condicionants i fonts de finançament. Aquesta ampliació reforça la capacitat del Marc per abordar reptes emergents i permet una planificació més integral i adaptable, que comprèn prioritats locals, nacionals i europees.

Un aspecte destacat del MEIIB30 és la incorporació d'eines de seguiment i avaluació que inclouen totes les fases del cicle de vida dels projectes. Aquestes eines garanteixen la viabilitat de les inversions, permeten un seguiment coordinat i faciliten la creació d'un quadre de comandament integral. Aquest quadre proporciona als òrgans directius una visió global i precisa de l'impacte generat per les inversions estratègiques.

El MEIIB30 es concep com una metodologia dinàmica i adaptable, dissenyada per evolucionar al llarg del període de vigència. Això implica la capacitat d'incorporar nous condicionants i ajustar l'estructura en resposta a canvis sobrevinguts. Aquest enfocament assegura que el Marc Estratègic mantengui la rellevància i l'eficàcia en un entorn en constant transformació.

Això suposa que s'ha optat per un model dinàmic, que ofereixi una visió més ajustada de l'estat de les inversions públiques del Govern de les Illes Balears en tot moment.

L'abast temporal del MEIIB30 s'ha fixat en l'any 2030, d'acord amb el que s'estableix en determinats condicionants com és l'Agenda 2030 o l'execució dels fons en vigor de la política de cohesió europea. Aquesta alineació temporal garanteix la integració de les prioritats globals i regionals en les inversions estratègiques de les Illes Balears.

Les característiques del nou MEIB30, en definitiva, són les següents:

GRÀFIC 3. Característiques del nou MEIB30

2. Missió, visió i valors

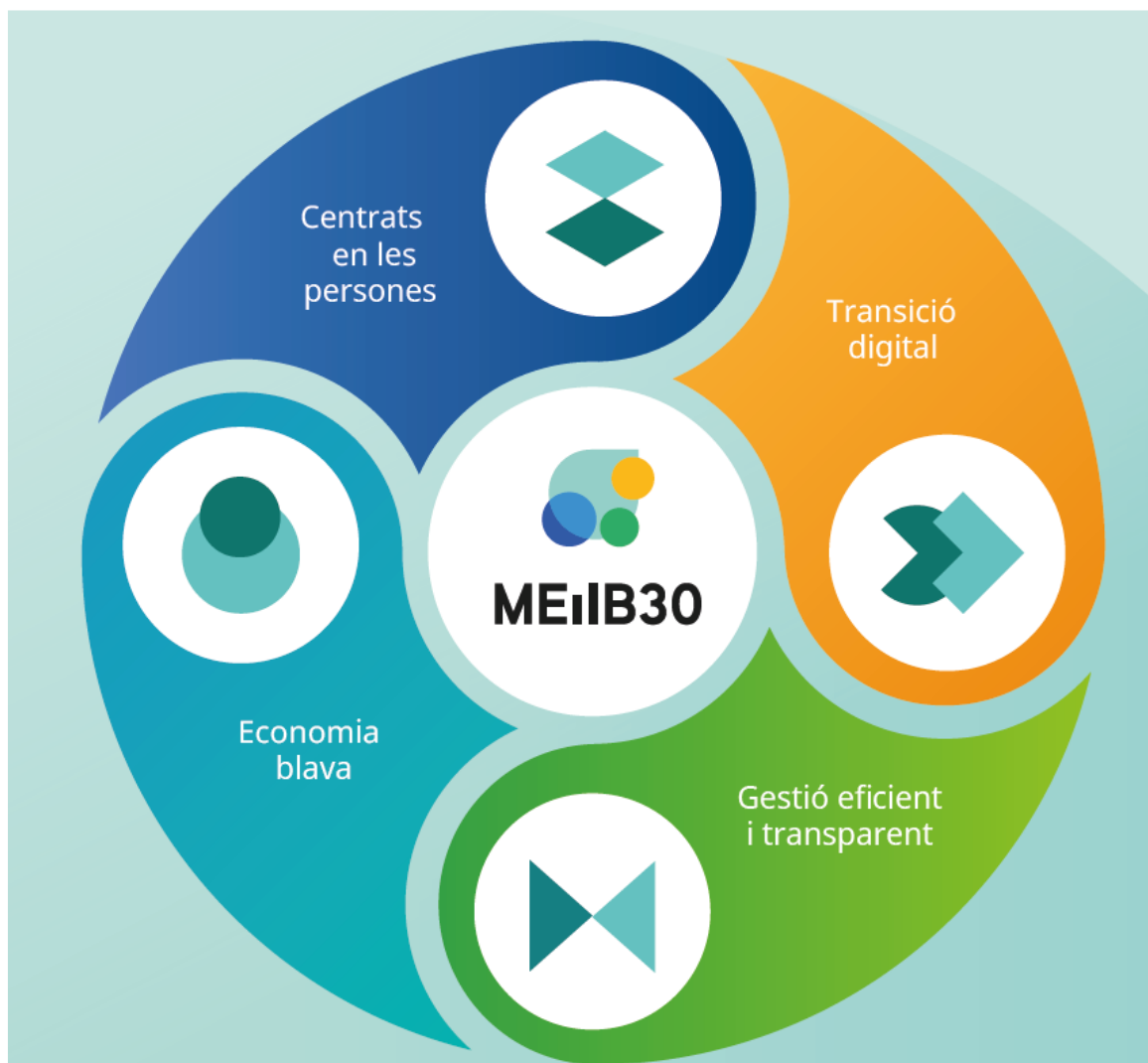
L'anàlisi i el propòsit del MEIIB30 se sintetitzen en la missió que es pretén escometre i la visió de l'anàlisi de les Illes Balears que projecta.

GRÀFIC 4. Missió i visió del MEIIB30

MISSIÓ	Guiar de manera integral i estratègica la gestió de les inversions a les Illes Balears fins a l'any 2030, assegurant l'assignació eficient i efectiva dels recursos financers per promoure el desenvolupament sostenible, la competitivitat econòmica i el benestar social.
VISIÓ	Posicionar les Illes Balears com a destinació líder en inversió i desenvolupament sostenible a la Mediterrània, executant –i també atraient– inversions estratègiques que impulsin la diversificació econòmica, la creació d'ocupació de qualitat i la millora de les infraestructures i els serveis públics, garantint al mateix temps la protecció de l'entorn natural i cultural, per al benefici i el benestar de les generacions presents i futures.

El Marc Estratègic es fonamenta en uns valors que, al seu torn, es constitueixen com a prioritats transversals per guiar la presa de decisions. Aquests valors, a més, dirigeixen les accions inversores cap a un desenvolupament equilibrat i sostenible de l'economia, la societat i el medi ambient a les Illes Balears.

GRÀFIC 5. Valors del MEIIB30

A. Centrats en les persones

El principal enfocament es troba en el benestar de les persones. Aquest principi representa el compromís de prioritzar les necessitats, les aspiracions i els drets individuals, i promoure un entorn inclusiu que fomenti l'equitat, la participació i una millor qualitat de vida. L'atenció personalitzada i el respecte per cada individu són essencials en totes les actuacions.

B. Transició digital

L'adopció i l'aprofitament de tecnologies digitals són essencials per millorar processos i augmentar l'eficiència operativa. Aquesta prioritat destaca la innovació i la flexibilitat com a impulsores de canvi, i facilita processos simplificats, més connectivitat i accés inclusiu a eines digitals. La transició digital és, a més d'una prioritat, una via per incrementar la competitivitat i les capacitats de les persones i les organitzacions.

C. Gestió eficient i transparent

Una administració transparent i eficient és clau per construir confiança i assegurar l'assoliment d'objectius. Aquesta prioritat remarca la transparència en la rendició de comptes i la claredat en la comunicació d'informació tant internament com a la

ciutadania. L'eficiència s'aconsegueix mitjançant una planificació estratègica amb mesures de quantificació de resultats, mentre que la transparència garanteix que els processos siguin comprensibles i accessibles per a tots els agents involucrats o beneficiats.

D. Economia blava

La sostenibilitat i la diversificació econòmica són essencials, amb un enfocament en l'ús responsable dels recursos marins i costaners. L'economia blava integra pràctiques de l'economia verda i circular, i fomenta un equilibri entre el desenvolupament econòmic, la conservació ambiental i el benestar social. Aquest enfocament assegura l'ús de recursos naturals d'una manera que afavoreixi un creixement inclusiu i respectuós amb el medi ambient en un entorn turístic madur i consolidat.

En definitiva, el MEIIB30 se sustenta en unes prioritats transversals clau que constitueixen els valors de fons per orientar les decisions d'inversió cap a un desenvolupament sostenible en tots els àmbits. Aquests principis cerquen equilibrar el benestar humà, la innovació tecnològica, la transparència en la gestió i l'ús responsable dels recursos naturals, i promoure un impacte positiu i durador en la societat, l'economia i el medi ambient.

3. Metodologia

La direcció general competent en planificació i coordinació d'inversions estratègiques ha impulsat l'elaboració d'aquest Marc, que s'ha produït en tres etapes:

1. Una etapa inicial de revisió de documentació prèvia, anàlisi i proposta inicial d'estructura.
2. Una etapa intermèdia de consulta participativa i anàlisi detallada sistematitzada.
3. Una etapa de redacció i revisió del document complet, que integra els resultats de les etapes anteriors.

GRÀFIC 6. Etapes de desenvolupament del document

3.1. Etapa inicial: anàlisi preliminar i proposta inicial

En la primera etapa s'ha fet una anàlisi de la situació del pla vigent des del 2021, l'Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030, pel procediment següent:

- S'han examinat les fonts de finançament finalista disponibles per a inversions fins al 2030, tant quantitativament com qualitativament.
- S'ha revisat el tipus de finançament assignat als projectes inclosos en l'EIIB2030 i el grau d'execució. També s'han considerat els terminis de finalització de les fonts de finançament esmentades.
- S'han identificat i analitzat els condicionants que han d'emmarcar el pla d'inversions del Govern de les Illes Balears, amb les fonts de finançament finalista disponibles fins al 2030 i amb altres orientacions de política mundial, europea, nacional i regional, s'han detectant les prioritats i els objectius polítics i específics de cada una, i s'han comparat amb l'estructura de l'EIIB2030, així com amb els projectes que s'hi defineixen.

- S'ha duit a terme una primera anàlisi dels reptes a què s'enfronten les Illes Balears i s'han contrastat amb el resultat de l'anàlisi anterior, i de tota la feina elaborada se n'han extret unes conclusions.

Les conclusions de l'esmentada anàlisi han posat de manifest que l'EIIB2030 no cobreix totes les necessitats detectades per afrontar els reptes de sostenibilitat social, econòmica i mediambiental de les Illes Balears i no inclou tots els condicionants que ha d'incloure un pla d'aquesta naturalesa. A més, l'enfocament i l'execució, principalment centrada en els fons NGEU, en limiten la rellevància per a tot el període de vigència, fins al 2030.

És per això que es descarta mantenir el pla vigent fins ara i es desenvolupa un nou instrument, el Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030.

3.2. Etapa intermèdia: procés participatiu i anàlisi detallada

Una vegada determinades les conclusions que es posen de manifest en l'etapa anterior, s'ha elaborat una estructura preliminar del Marc.

En definitiva, es proposa un Marc amb una metodologia que inclogui tot el cicle de vida d'un projecte, amb unes prioritats transversals que han d'orientar les metes que es pretenguin assolir a través de les inversions estratègiques en els propers anys, i que pivotin en els tres eixos sobre els quals es basen i cap a on es dirigeixen les polítiques públiques actuals, això és:

- La sostenibilitat econòmica.
- La sostenibilitat mediambiental.
- La sostenibilitat social.

En el desplegament d'aquests eixos, s'han definit set línies estratègiques principals i una relació d'objectius específics que al seu torn s'agrupen per àmbits d'actuació.

La Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació ha sotmès aquesta proposta a un procés de consulta amb totes les administracions, els agents econòmics i socials i el conjunt de la ciutadania, ja que ha considerat que, per la rellevància estratègica del Marc en la gestió pública dels propers anys, el document s'havia d'elaborar amb el màxim consens possible. Durant els mesos de juny i juliol de 2024 s'ha presentat i s'ha obert el termini per fer aportacions a les entitats següents:

- a) Les conselleries i els ens del sector públic instrumental.
- b) Els consells insulars, els ajuntaments afectats per la llei de capitalitat (Palma i Eivissa) i la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears en representació de la resta d'ajuntaments.
- c) Els grups d'interès econòmics i socials de les Illes Balears. Es van convocar en dues sessions consecutives organitzacions empresarials (CAEB i PIME de totes les illes) i sindicats (UGT i CCOO), cambres de comerç, col·legis professionals (Economistes i Advocats), Universitat de les Illes Balears, Consell Econòmic i Social i altres entitats

(Cercle d'Economia de Mallorca, Cercle Mallorquí de Negocis, Cercle Financer de Balears, Fundació Impulsa Balears i Associació Fòrum de la Societat Civil per a la Transformació de les Illes Balears).

El procés de participació s'ha completat el mes d'octubre de 2024, amb una enquesta mitjançant la metodologia de panells a una mostra representativa de la ciutadania de les Illes Balears (enquesta a 500 persones) per conèixer-ne la percepció sobre quins podien ser els reptes prioritaris de les Illes Balears i la valoració sobre els objectius que identifica el Marc preliminar per abordar aquests reptes.

La incorporació al MEIIB30 s'ha fet en dues etapes:

- El resultat de les consultes dels punts *a)*, *b)* i *c)* pel que fa a l'estructura bàsica del MEIIB30 (reptes, eixos, línies estratègiques i àmbits), en el document *Línies mestres del MEIIB30*, aprovat per acord del Consell de Govern el 2 d'agost de 2024.
- La incorporació de la revisió de les propostes relacionades amb els objectius, per tots els grups consultats, així com del resultat de l'enquesta d'opinió ciutadana, al document final del MEIIB30.

3.3. Etapa final: redacció del document complet

Després d'integrar les aportacions revisades provinents de les consultes fetes i el diagnòstic detallat sobre la situació de les Illes Balears, elaborat per una consultora externa, se n'han extret les conclusions necessàries per a la redacció completa d'aquest document. Aquesta etapa culmina amb l'aprovació de l'òrgan competent, el Consell de Govern, i la publicació en format web i físic, en compliment dels principis de transparència i bon govern.

4. Anàlisi i diagnòstic

De l'estudi sobre els reptes a què s'enfronten les Balears en el present i en els propers anys, n'ha resultat un diagnòstic, el contingut íntegre del qual constitueix un document complementari del MEIIB30.

El diagnòstic de les Illes Balears presenta una RADIOGRAFIA INTEGRAL, fonamentalment del 2019 al 2023, partint de les dades disponibles d'aquest període, des de les perspectives econòmica, ambiental i social, que evidencia no només els reptes que afronta, sinó també les fortaleses que constitueixen una base per construir un desenvolupament equilibrat i sostenible a llarg termini. Aquesta anàlisi permet comprendre de manera profunda les interaccions entre els tres blocs i com aquestes condicionen tant les polítiques públiques com les inversions estratègiques que s'han definit.

4.1. Anàlisi econòmica

El diagnòstic econòmic de les Illes Balears ofereix una visió detallada dels pilars i els desafiaments estructurals que en configuren l'economia. Aquesta anàlisi permet identificar les dinàmiques actuals, els reptes persistents i les oportunitats de millora per consolidar un model econòmic més sostenible, competitiu i resilient davant crisis futures.

L'ECONOMIA BALEAR destaca per la forta dependència del sector de serveis, especialment del turisme, que representa prop del 45 % del PIB regional. Aquest sector ha estat fonamental per liderar la recuperació econòmica després de la pandèmia, amb taxes de creixement que van superar les nacionals el 2021 i el 2022. No obstant això, aquesta alta dependència també implica vulnerabilitats significatives, ja que l'economia balear es veu altament exposada a xocs externs, com va demostrar la crisi de 2020. La necessitat de diversificar el teixit productiu és una de les conclusions més clares que es desprenen de l'anàlisi.

L'IMPACTE DE LA PANDÈMIA va ser particularment agut a les Illes Balears, amb una contracció del PIB del 22,8 % el 2020, pel 10,2 % nacional, a causa de l'alta concentració d'activitats vinculades al turisme. Tanmateix, la recuperació posterior va ser notablement ràpida, amb creixements anuals del 14,6 % i el 18,1 % el 2021 i el 2022, respectivament, que superen la mitjana nacional. Aquest rebot reflecteix la capacitat del sector turístic per reactivar l'economia a curt termini, però també evidencia la urgència d'implementar estratègies que fomentin la resiliència econòmica a llarg termini.

GRÀFIC 7. Variació interanual del PIB a les Illes Balears i Espanya (2018-2022)

Font: INE. Comptabilitat regional

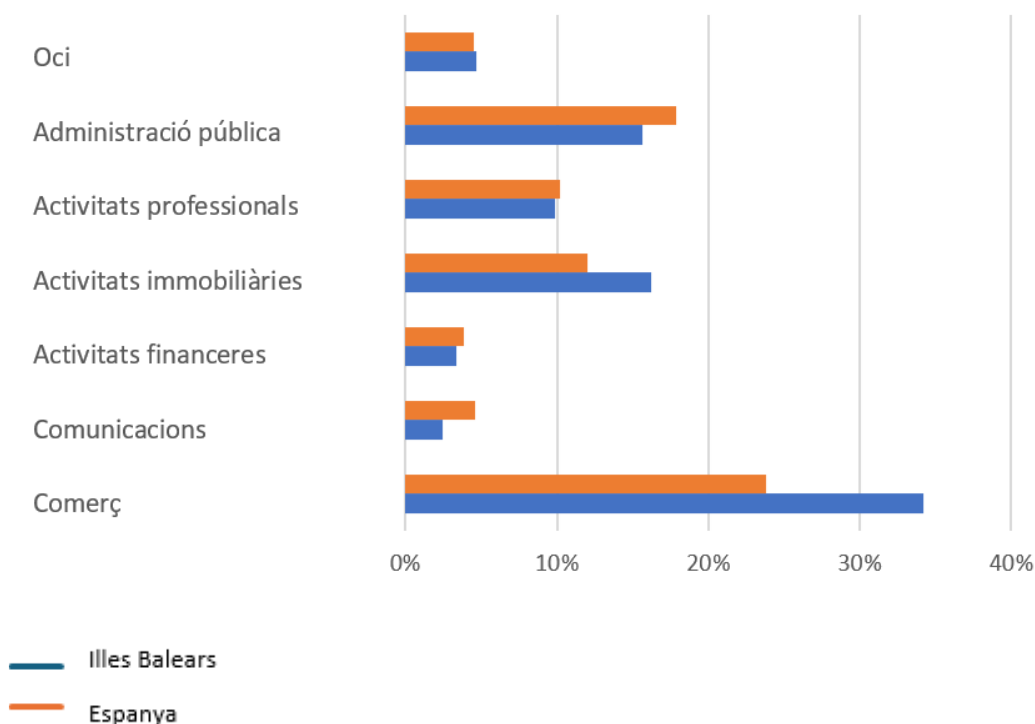
L'anàlisi sectorial mostra un PREDOMINI DEL SECTOR DE SERVEIS, que representa el 86,4 % del valor afegit brut (VAB) regional, en comparació amb el 77 % en el conjunt d'Espanya. Dins aquest sector, destaquen activitats com el comerç (que aporta el 34,2 % del VAB), les activitats immobiliàries (16,2 %) i l'Administració pública (15,6 %). En contrast, sectors com la indústria i l'agricultura tenen una presència limitada, amb aportacions al VAB del 6,5 % i el 0,4 %, respectivament, molt per davall de la mitjana nacional. Aquesta estructura sectorial remarca la necessitat de potenciar sectors estratègics com la tecnologia i la innovació per diversificar l'economia i reduir-ne l'exposició a les fluctuacions del turisme.

TAULA 1. Composició del VAB constant per sectors a les Illes Balears i Espanya (2022)

	Illes Balears	Espanya
<i>Agricultura</i>	0,4%	2,4%
<i>Indústria</i>	6,5%	15,5%
<i>Construcció</i>	6,7%	5,1%
<i>Serveis</i>	86,4%	77%

Font: INE. Comptabilitat regional

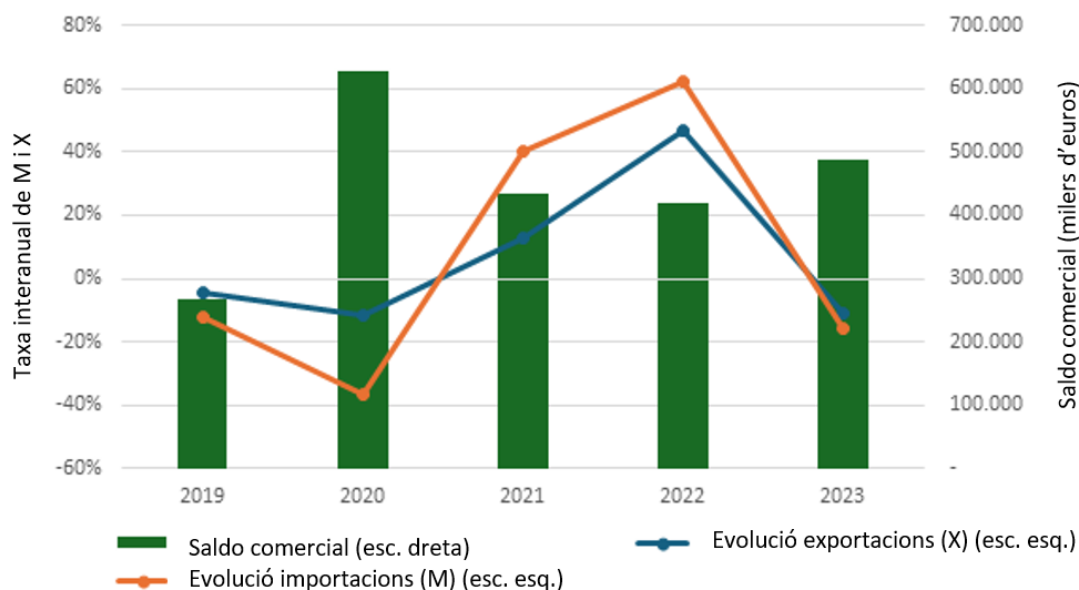
GRÀFIC 8. Percentatge del VAB de serveis sobre el total a preus corrents a les Illes Balears i Espanya (2022)

Font: INE. Comptabilitat regional

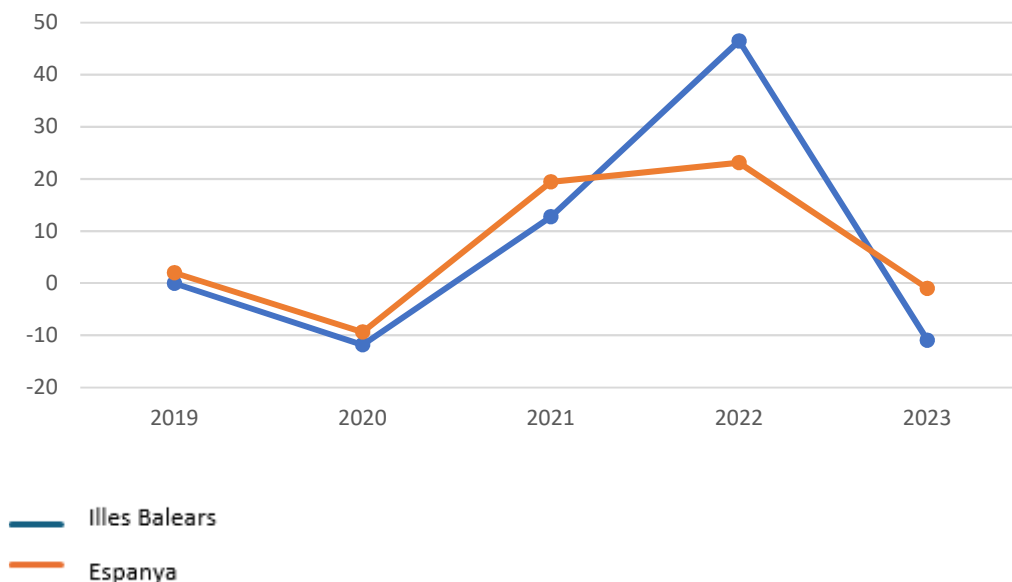
Encara que la balança comercial de béns ha mostrat una tendència positiva, impulsada per una recuperació en les exportacions després de la pandèmia, la composició d'aquestes continua concentrada en sectors com semimanufactures i productes energètics, que representen el 80 % del total. En contrast, les importacions han crescut significativament, la qual cosa reforça la dependència de les Illes Balears de productes externs. Aquesta dinàmica posa en relleu la importància de millorar la competitivitat i la diversificació dels BÉNS EXPORTABLES per equilibrar la balança comercial i enfortir l'economia regional.

GRÀFIC 9. Balança comercial de les Illes Balears (acumulat 12 mesos) i taxa interanual d'importacions i exportacions

Font: ICEX

GRÀFIC 10. Evolució de les exportacions de les Illes Balears i Espanya (variació interanual en %)

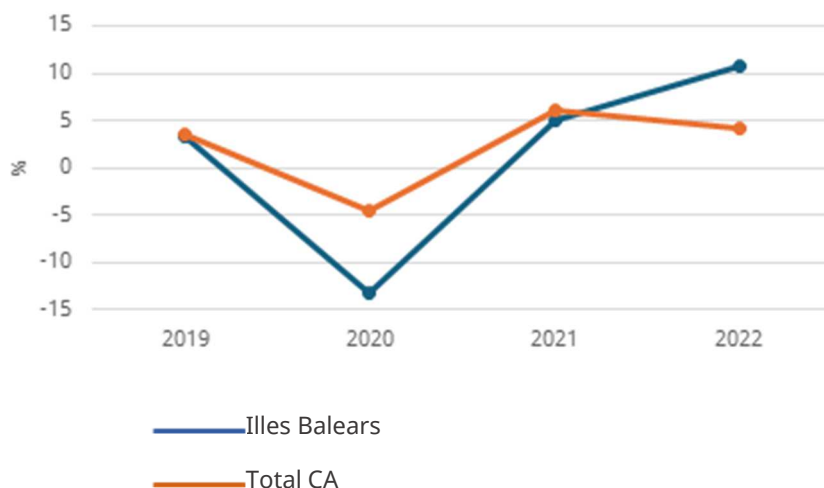

Font: ICEX

El MERCAT LABORAL a les Illes Balears es caracteritza per una alta sensibilitat a les fluctuacions econòmiques. La comunitat autònoma de les Illes Balears ha experimentat una recuperació notable en l'afiliació laboral després de la pandèmia, i ha superat els nivells del 2019. Tanmateix, persisteixen reptes estructurals, com l'alta estacionalitat de l'ocupació i una volatilitat més gran en comparació amb la mitjana nacional. Aquest fenomen s'explica en gran manera per la concentració de llocs de treball en el sector turístic, que representava el 28,5 % de l'afiliació el 2023. La millora de les condicions

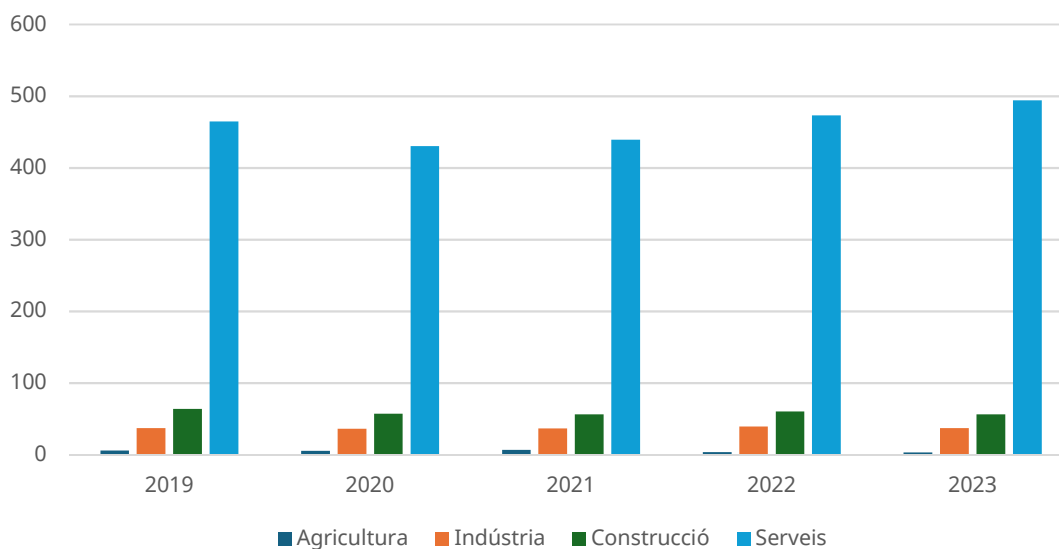
laborals i l'estabilitat de l'ocupació seran fonamentals per reduir la vulnerabilitat dels treballadors i augmentar la resiliència del mercat laboral.

GRÀFIC 11. Ocupació mitjana de les empreses no financeres a les Illes Balears i total de les comunitats autònomes (taxa de variació)

Font: BELab

GRÀFIC 12. Evolució de la població ocupada (milers) per sectors d'activitat a les Illes Balears per trimestres

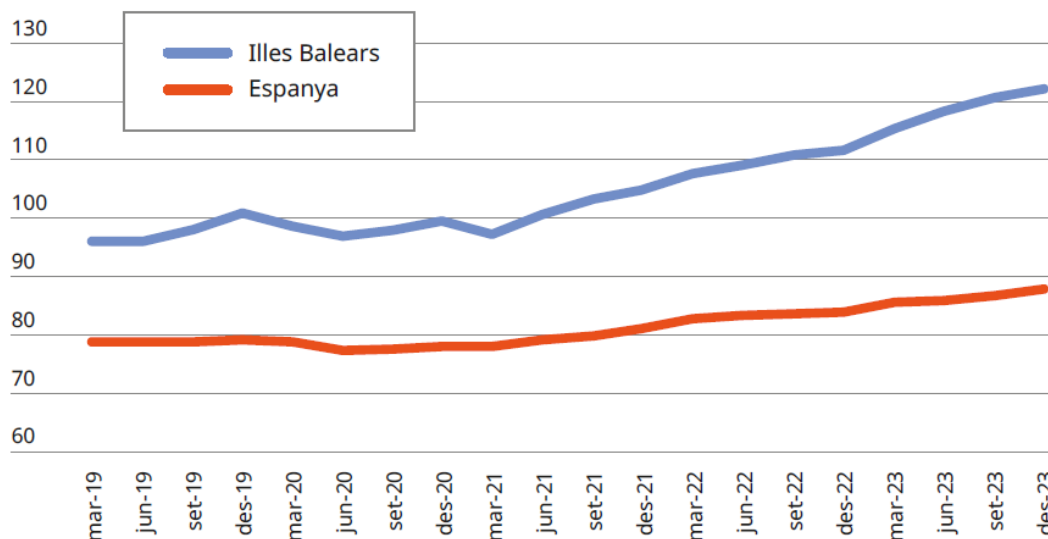

Font: CES

Un altre aspecte destacat de l'anàlisi és el MERCAT IMMOBILIARI, en què els preus de l'habitatge han crescut significativament, amb un augment del 25 % en els darrers quatre anys, amb la qual cosa se supera àmpliament la mitjana nacional. Aquest increment, impulsat per l'alta demanda estrangera i la limitada oferta de sòl, dificulta l'accés a l'habitatge a la població local i genera tensions socials i econòmiques. A més, l'esforç necessari per adquirir un habitatge a les Illes Balears és el més alt d'Espanya,

amb 13,71 anys de renda mitjana. Aquest context posa de manifest la necessitat d'implementar polítiques que garanteixin un accés més equitatiu a l'habitatge i redueixin les pressions sobre el mercat immobiliari.

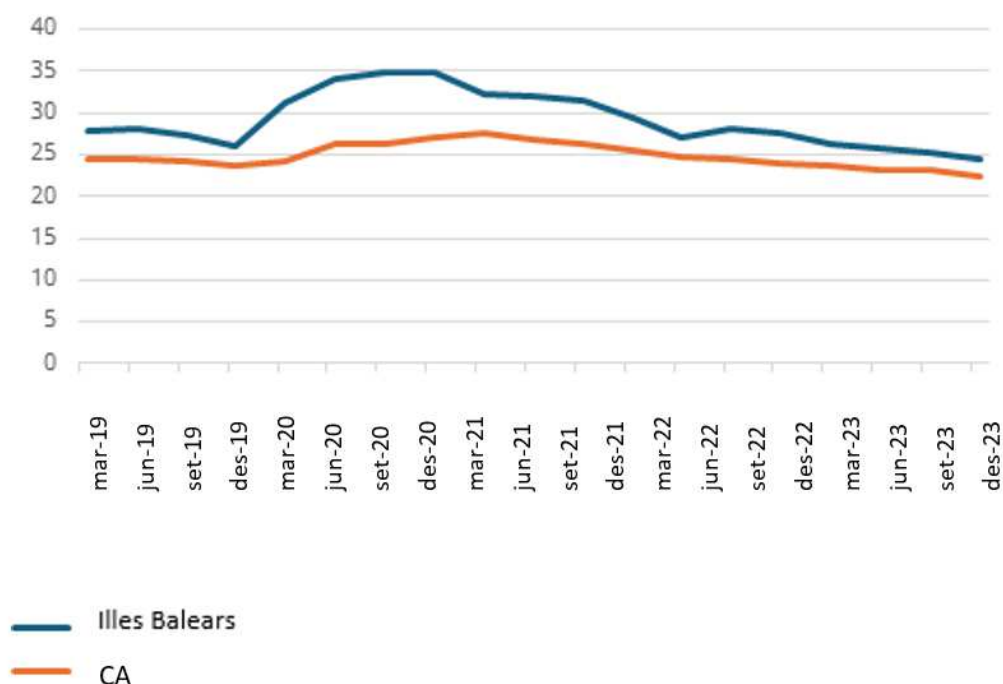
GRÀFIC 13. Evolució del preu de l'habitatge lliure (índex base 100 = desembre 2007)

Font: Ministeri de Foment

En termes de FINANCES PÚBLIQUES, les Illes Balears han mostrat una gestió favorable en els darrers anys, amb superàvits pressupostaris des del 2020, que assoleixen un màxim de l'1 % del PIB el 2021. Tanmateix, el deute públic regional continua sent un repte a llarg termini, ja que, encara que s'ha mantingut en línia amb la mitjana nacional, representa una càrrega significativa per a les finances regionals. Aquest panorama destaca la importància de mantenir una gestió fiscal responsable que permeti equilibrar la despesa pública amb les necessitats d'inversió estratègica.

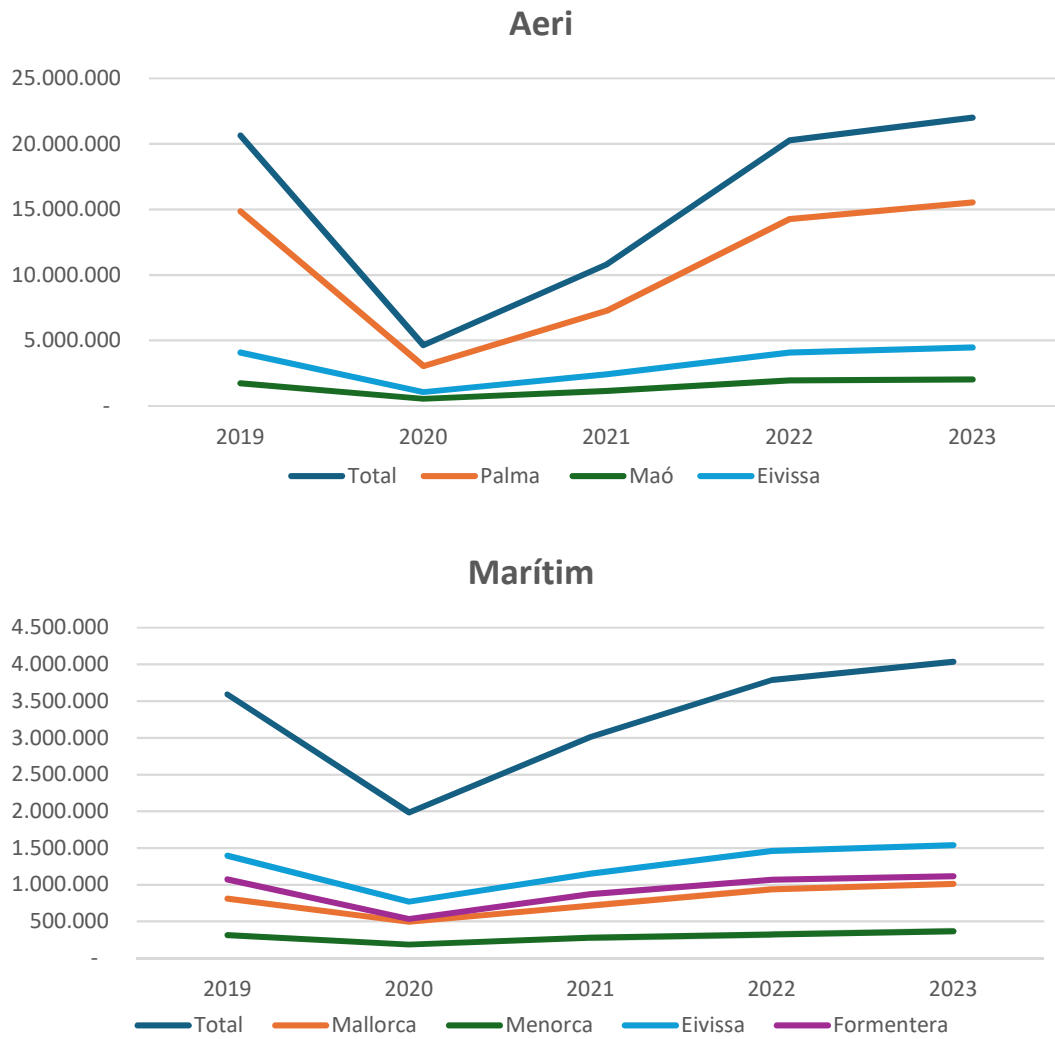
GRÀFIC 14. Evolució del deute públic de les Illes Balears i mitjana regional (% sobre el PIB)

Font: Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

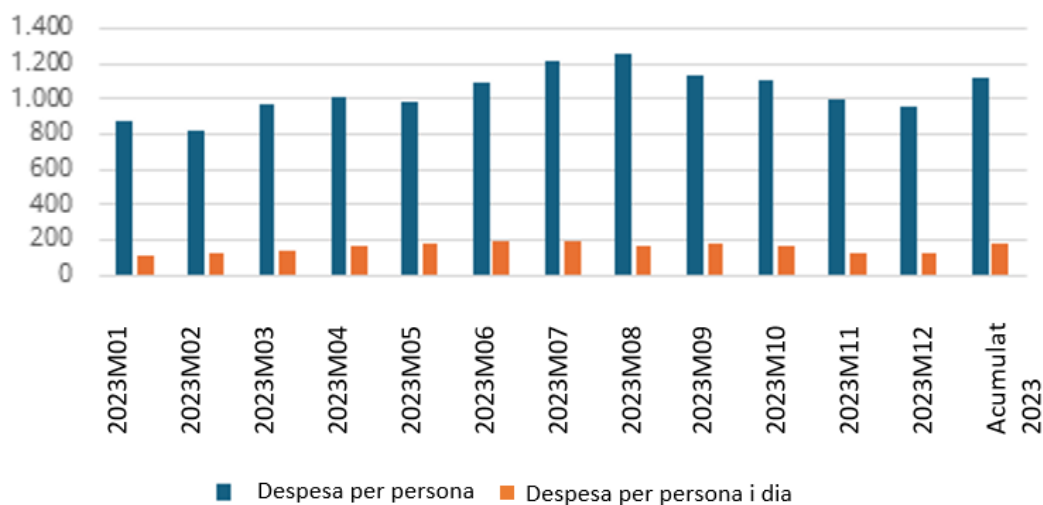
El TURISME, motor indiscutible de l'economia balear, ha experimentat una recuperació sòlida després dels efectes de la pandèmia. El 2023 les arribades internacionals van superar els nivells pre-pandèmics, amb una despesa per turista que va assolir els 1.116,8 euros de mitjana, fet que destaca un turisme de més qualitat i valor afegit. Tanmateix, l'estacionalitat i l'alta dependència de mercats específics, com Alemanya i el Regne Unit, continuen sent desafiaments estructurals que limiten el potencial de creixement sostenible del sector. La diversificació de l'oferta turística, juntament amb una aposta per models sostenibles, serà clau per garantir la sostenibilitat econòmica i social.

GRÀFIC 15. Evolució anual de les arribades per trànsit aeri (per aeroport) i marítim (per illa) a les Illes Balears, per any

Font: IBESTAT

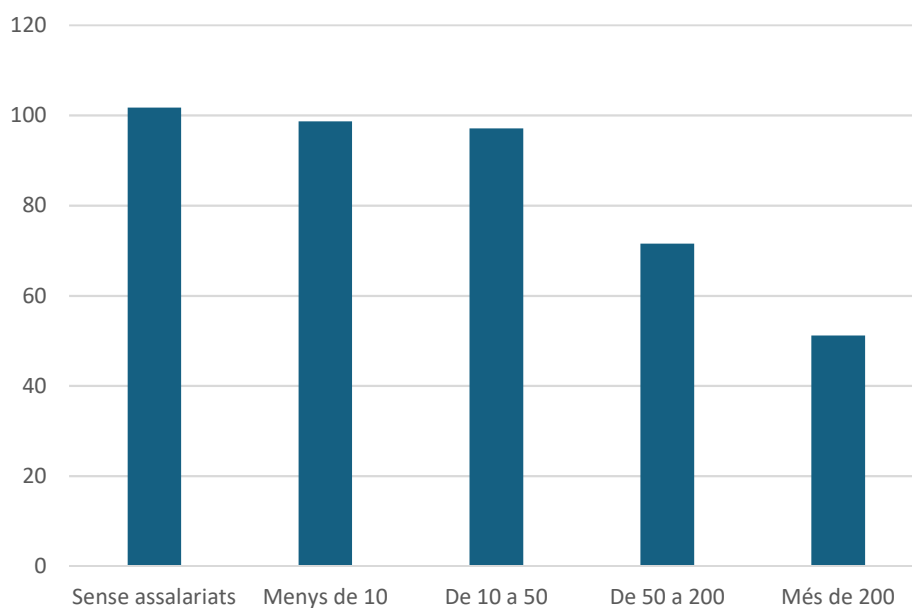
GRÀFIC 16. Despesa mitjana per persona i per persona i dia de turistes a les Illes Balears (2023)

Font: IBESTAT

Finalment, l'anàlisi de l'ACTIVITAT EMPRENEDORA revela una capacitat notable de recuperació després de la crisi sanitària, especialment en termes de creació de noves empreses i dinamisme en l'autoocupació. No obstant això, l'alta concentració de microempreses i la limitada presència d'empreses d'alta tecnologia reflecteixen la necessitat d'enfortir l'ecosistema empresarial i fomentar la inversió en innovació i tecnologia com a palanques per diversificar l'economia i augmentar la competitivitat regional.

GRÀFIC 17. Índex d'empreses per mida a les Illes Balears (Espanya = 100)

Font: INE. Directori Central d'Empreses

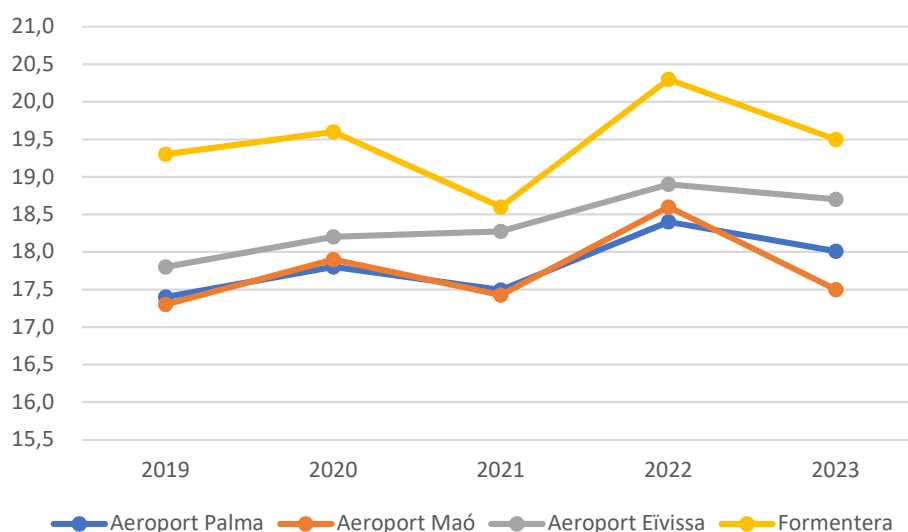
En resum, el diagnòstic econòmic de les Illes Balears destaca tant fortaleeses com àrees de millora. La capacitat de recuperació després de la pandèmia, el dinamisme del sector turístic i els avenços en digitalització són aspectes positius que remarquen el potencial de la comunitat autònoma. Tanmateix, l'alta dependència del turisme, l'escassa diversificació sectorial, els reptes en el mercat laboral i les tensions en el mercat immobiliari reflecteixen la necessitat d'implementar polítiques integrades que promoguin un desenvolupament econòmic més equilibrat i sostenible.

4.2. Anàlisi ambiental

L'anàlisi ambiental de les Illes Balears reflecteix la interrelació complexa entre la naturalesa insular del territori balear, el desenvolupament econòmic i els reptes globals del canvi climàtic. Aquest diagnòstic aborda temes clau com la gestió hídrica, la qualitat de l'aire, la transició energètica, la mobilitat sostenible, la gestió de residus i la preservació dels ecosistemes, i ofereix una visió integral sobre els èxits assolits i les àrees que requereixen una atenció prioritària.

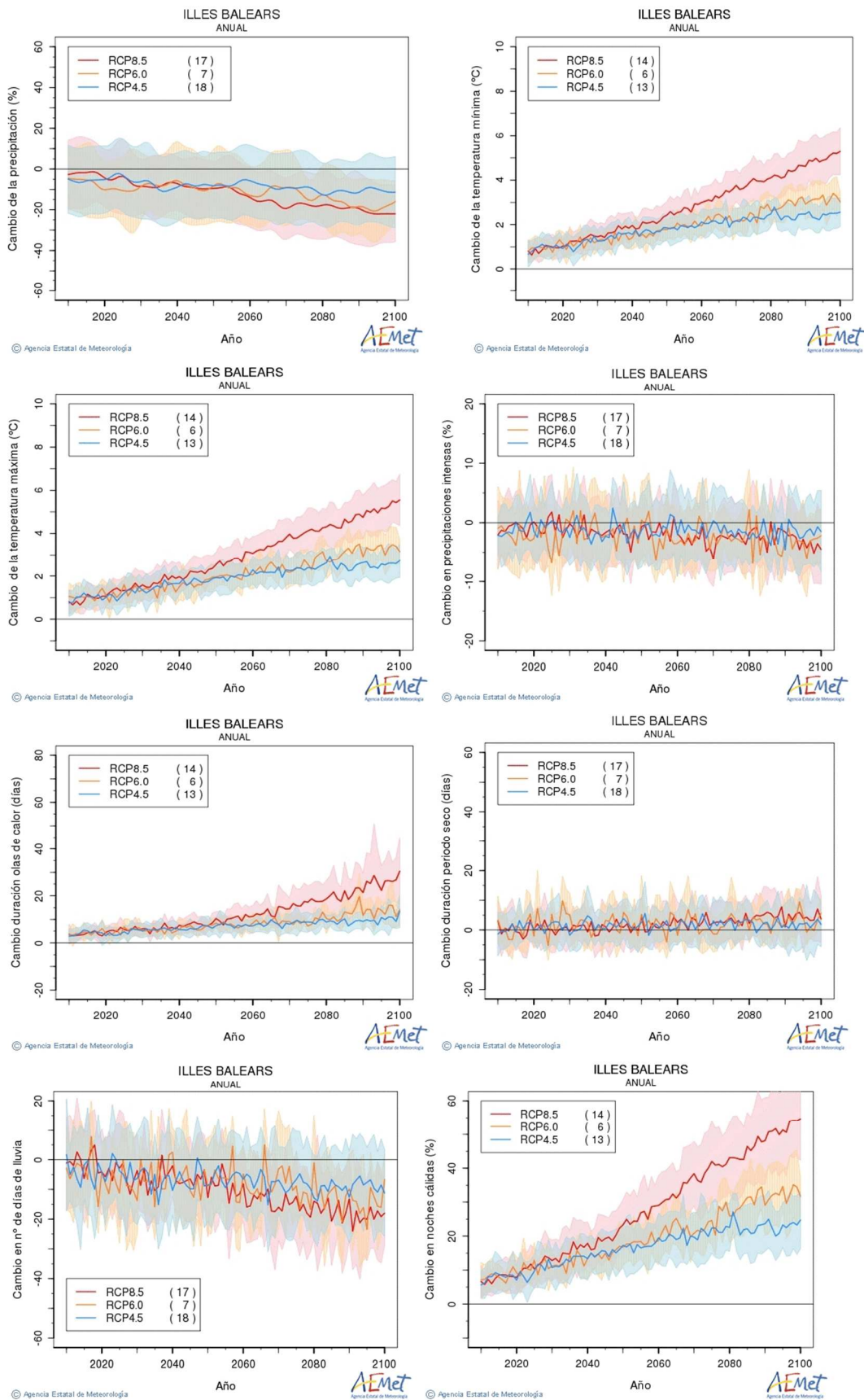
El CANVI CLIMÀTIC és un eix transversal que condiona les polítiques ambientals i econòmiques de les Illes Balears. La regió afronta un augment sostingut de les temperatures, amb anomalies superiors a la mitjana nacional, i una reducció progressiva de les precipitacions, que agreugen els riscos de sequera i afecten tant la biodiversitat com els recursos hídrics. Aquestes tendències projecten un escenari complex per a les properes dècades, amb onades de calor previstes més freqüents, nits càlides persistents i un impacte directe en sectors com l'agricultura i el turisme. Aquestes projeccions climàtiques subratllen la necessitat d'implementar mesures urgents de mitigació i adaptació, combinant la protecció dels ecosistemes amb la transició cap a una economia baixa en carboni.

GRÀFIC 18. Temperatura de l'aire a les Illes Balears (°C), per any i illa

Font: CES

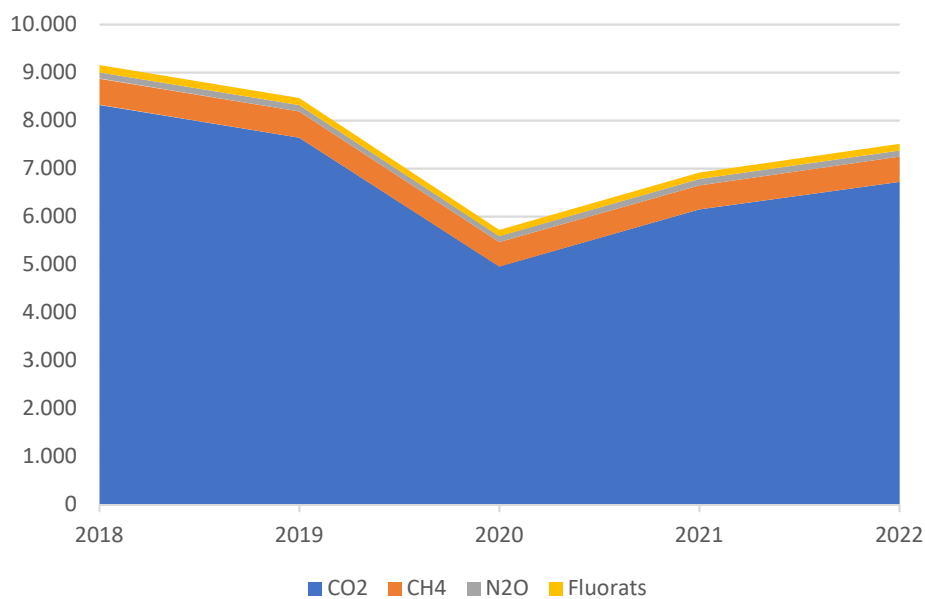
GRÀFIC 19. Projeccions de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET)

Font: AEMET

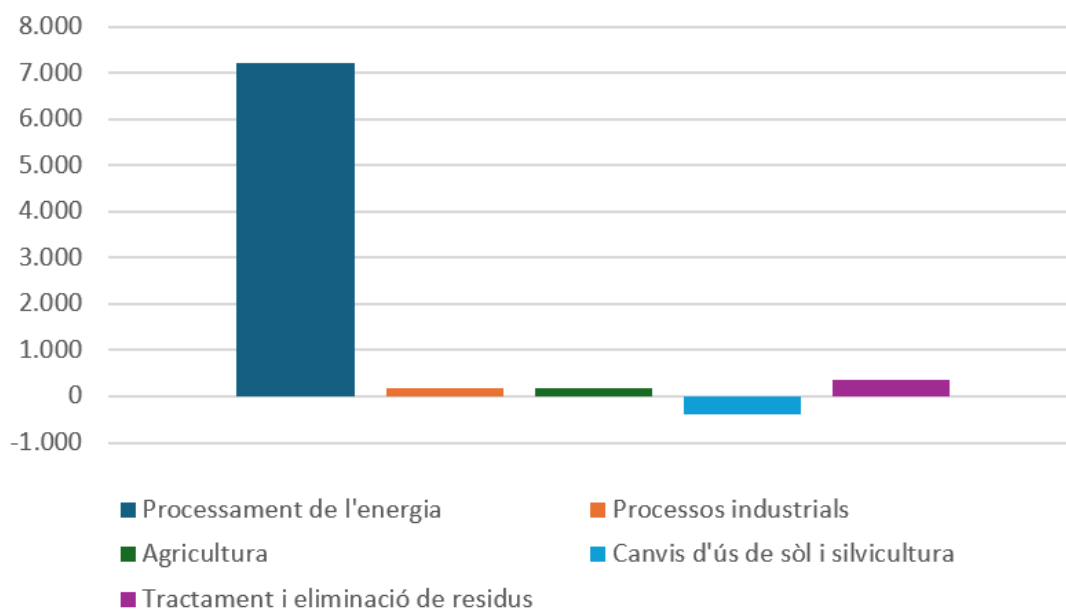
En termes d'EMISSIONS DE GASOS D'EFECTE HIVERNACLE (GEH), les Illes Balears han mostrat una tendència adequada en els darrers anys, la qual cosa reflecteix un progrés en la reducció de l'impacte ambiental. Tanmateix, els sectors més emissors, com la generació d'energia, el transport i la indústria, presenten encara desafiaments significatius. El diòxid de carboni (CO₂) continua sent el principal contribuent, amb un 90 % de les emissions totals, fet que posa de manifest la urgència d'accelerar la transició energètica i l'adopció de tecnologies netes. La capacitat dels ecosistemes locals per actuar com a embornals de carboni, encara que és limitada, també ressalta la importància de protegir i expandir els espais naturals com a part de l'estratègia climàtica regional.

GRÀFIC 20. Emissions de GEH a les Illes Balears (kt de CO₂ equivalent)

Font: CES

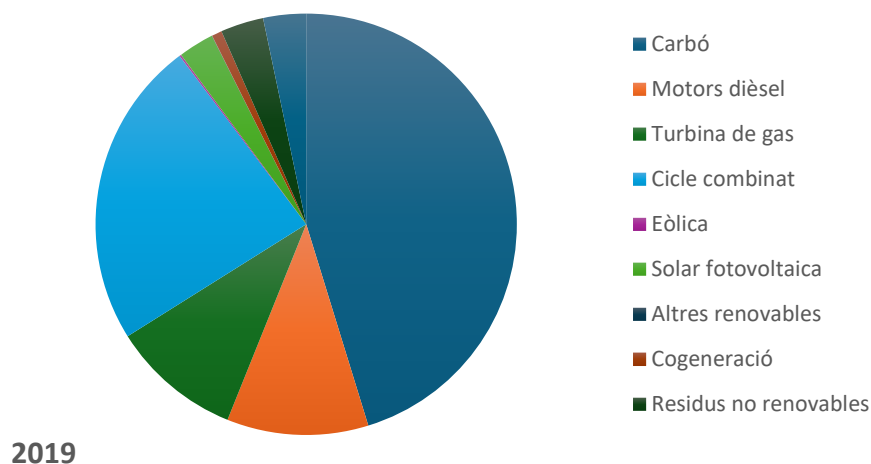
GRÀFIC 21. Emissions de CO₂ equivalent el 2022 per sectors IPCC a les Illes Balears (Gg)

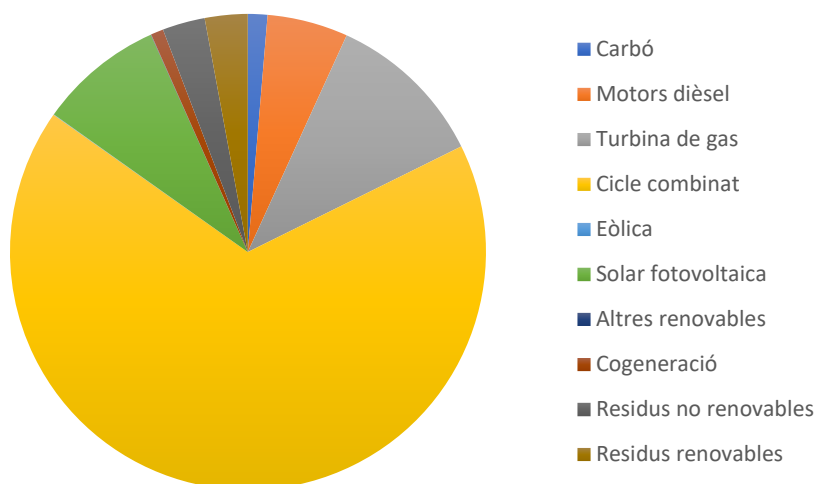
Font: Govern de les Illes Balears

La TRANSICIÓ ENERGÈTICA es presenta com una àrea clau per afrontar el canvi climàtic i reduir la dependència de fonts no renovables. Encara que la generació d'energia renovable ha augmentat en els darrers anys i ha assolit l'11,5 % de la producció elèctrica el 2023, aquest percentatge continua sent significativament inferior a la mitjana nacional, que supera el 50 %. La generació elèctrica a les Illes Balears continua estant dominada pel cicle combinat, que representa el 67 % del total. Aquest model no només limita el potencial de descarbonització, sinó que també reflecteix la necessitat d'inversions significatives en infraestructures d'energia renovable, com la solar i l'eòlica, adaptades a les característiques geogràfiques i ambientals específiques.

GRÀFIC 22. Estructura de la generació d'energia a les Illes Balears el 2019 i el 2023

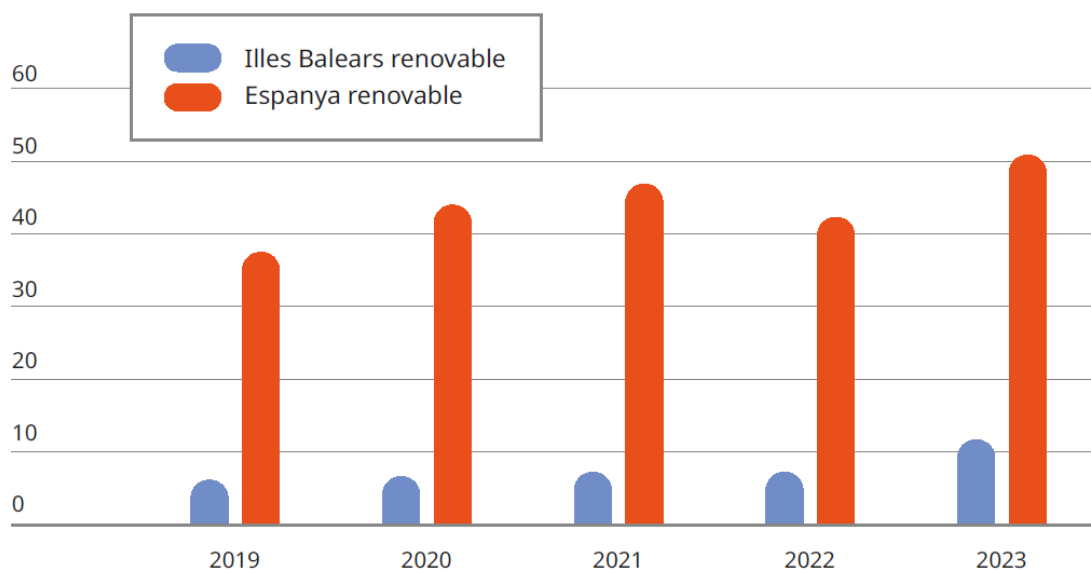
2019

2023

Font: REE

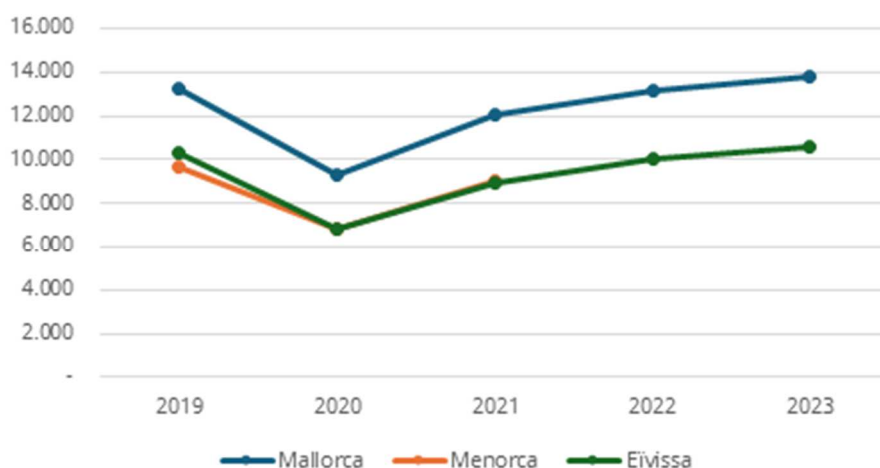
GRÀFIC 23. Evolució de la generació renovable a les Illes Balears i Espanya (% sobre el total)

Font: REE

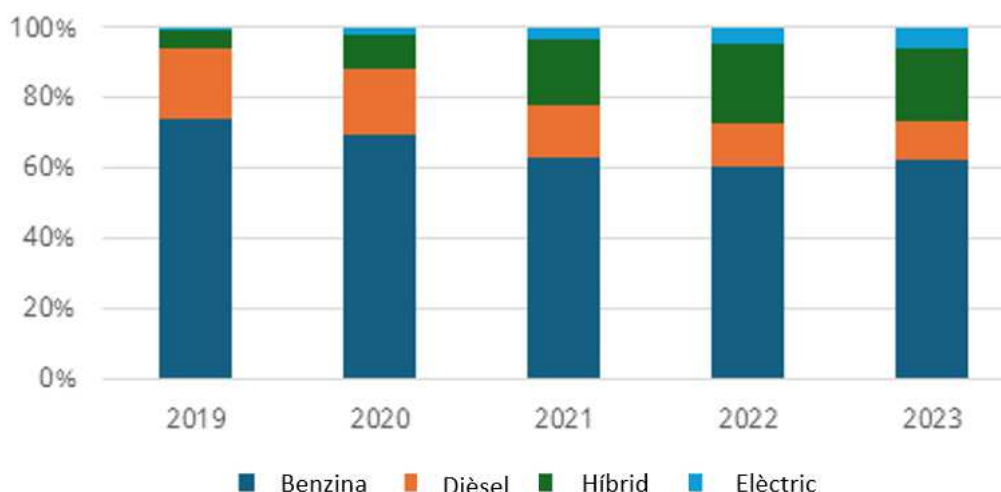
La MOBILITAT I EL TRANSPORT representen un altre desafiament crític en l'àmbit ambiental, ja que contribueixen de manera significativa a les emissions de CO₂ a les Illes Balears. El parc vehicular mostra un creixement continu, impulsat en gran part pel turisme i l'augment de la població flotant. Encara que s'ha registrat un increment en l'adopció de vehicles amb distintius ambientals més favorables, com els elèctrics i els híbrids, aquesta participació en el parc automotor total continua sent baixa en comparació amb la mitjana nacional. La intensitat del trànsit i la dependència de combustibles fòssils remarquen la necessitat d'una transició cap a un model de mobilitat més sostenible, que prioritzi l'electrificació del transport i el desenvolupament d'infraestructures de transport públic eficients.

GRÀFIC 24. Intensitat mitjana diària a les Illes Balears per illes (2019-2023)

Font: CES

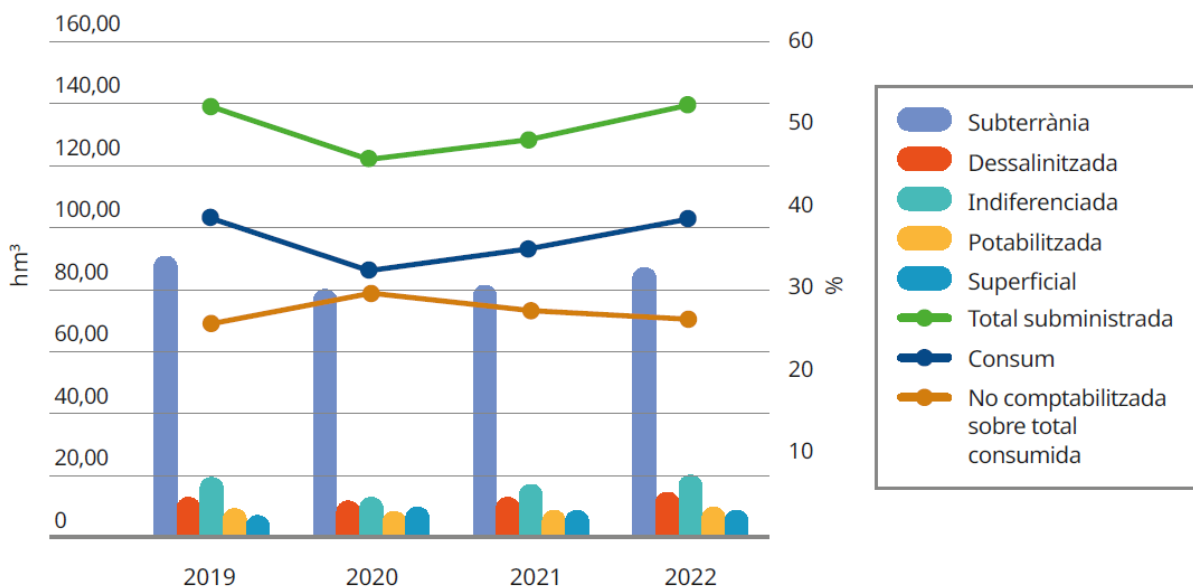
GRÀFIC 25. Percentatge del tipus de propulsió de turismes matriculats a les Illes Balears (2019-2023)

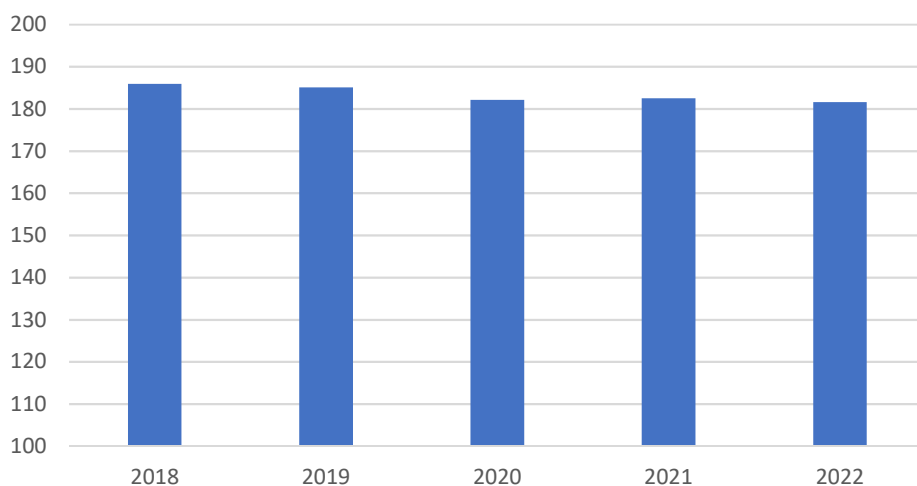
Font: IBESTAT

La GESTIÓ HÍDRICA és un dels temes més crítics per a les Illes Balears a causa de la vulnerabilitat a la sequera. Encara que l'ús d'aigua dessalada ha augmentat i representa una alternativa sostenible a llarg termini, aquest recurs comporta alts costos energètics i mediambientals. El 2022 l'aigua subterrània encara representava el 62,4 % del subministrament total, la qual cosa reflecteix una dependència significativa d'una font que està cada vegada més amenaçada pel canvi climàtic i la intrusió salina. A més, el consum d'aigua *per capita*, encara que ha disminuït lleugerament en els darrers anys, continua sent elevat en comparació amb la mitjana nacional. Aquest context destaca la importància d'implementar estratègies integrades que incloguin l'estalvi d'aigua, la millora de l'eficiència en la distribució i la promoció de la reutilització.

GRÀFIC 26. Origen del subministrament i consum d'aigua a les Illes Balears per any i tipus

GRÀFIC 27. Consum d'aigua en relació amb l'índex de pressió humana a les Illes Balears (litres/persona/dia) per any

Font: CES

La GENERACIÓ I LA GESTIÓ DE RESIDUS a les Illes Balears també han experimentat avenços significatius, amb una reducció en la quantitat de residus generats *per capita* i un augment en la recollida selectiva, que va assolir el 22,7 % el 2023. Aquest progrés reflecteix un compromís creixent amb l'economia circular, encara que les Illes Balears encara afronten desafiaments importants, com l'alta dependència d'abocadors i la limitada capacitat de tractament. La generació de residus continua sent més alta que la mitjana nacional, la qual cosa posa de manifest la necessitat d'intensificar els esforços en reducció, reutilització i reciclatge.

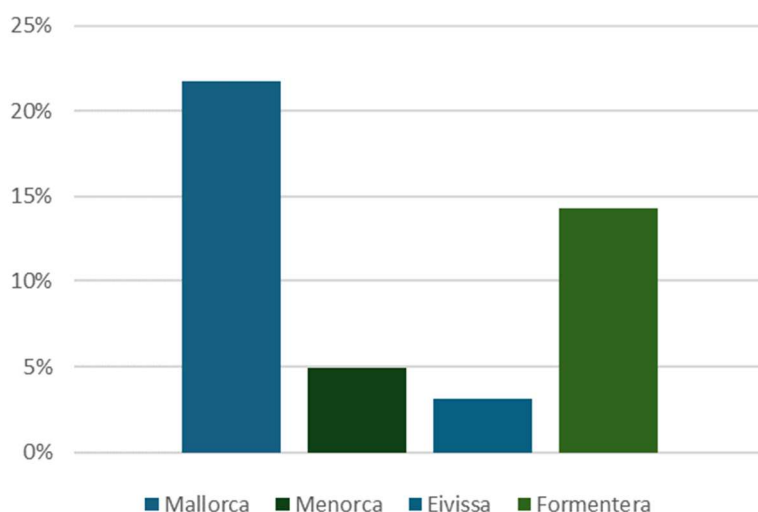
TAULA 2. Percentatge de recollida selectiva respecte al total de residus generats, per any i illa

	2019	2020	2021	2022	2023
Mallorca	17,65 %	17,04 %	19,30 %	21,03 %	21,16 %
Menorca	19,75 %	23,61 %	20,82 %	20,62 %	21,24 %
Eivissa	17,10 %	15,80 %	27,48 %	31,53 %	32,18 %
Formentera	25,59 %	25,04 %	31,30 %	33,91 %	20,61 %
Illes Balears	17,78 %	17,40 %	20,74 %	22,69 %	22,73 %

Font: CES

La CONSERVACIÓ D'ESPAYS NATURALS I LA PROTECCIÓ DE LA BIODIVERSITAT són pilars fonamentals per a la sostenibilitat de les Illes Balears. El diagnòstic destaca avenços en la protecció de la superfície terrestre, que assoleix el 17,15 % del total, encara que la protecció d'àrees marines continua sent limitada, amb només un 2,38 % de la mar Balear sota protecció. Aquestes dades, encara que són positives, estan per davall dels estàndards nacionals i internacionals, la qual cosa subratlla la necessitat d'ampliar i enfortir les iniciatives de conservació. La preservació d'aquests espais no tan sols és essencial per a la biodiversitat, sinó també per a la resiliència dels ecosistemes davant el canvi climàtic i el seu paper en la regulació del cicle del carboni.

GRÀFIC 28. Superfície terrestre protegida a les Illes Balears el 2023 per illa

Font: Govern de les Illes Balears

TAULA 3. Superfície marina protegida a les Illes Balears (km²)

	2019	2020	2021	2022	2023
Total	637,05	637,05	637,05	637,05	674,20
% mar Balear	2,25	2,25	2,25	2,25	2,38

Font: Govern de les Illes Balears

En conclusió, el diagnòstic ambiental de les Illes Balears posa de manifest avenços importants en matèria d'energies renovables i en gestió de residus i reducció d'emissions, que reflecteixen un compromís creixent amb la sostenibilitat. Tanmateix, l'alta dependència de combustibles fòssils, els reptes en la gestió hídrica i les limitacions en la protecció d'ecosistemes remarquen la necessitat d'accelerar les accions i les inversions en sostenibilitat.

4.3. Anàlisi social

L'anàlisi sociodemogràfica de les Illes Balears exposa les característiques particulars que tenen l'evolució poblacional, les dinàmiques laborals, l'accés a l'habitatge i la pressió sobre els serveis públics, i ofereix una visió integral dels reptes socials que afronta la comunitat autònoma. Es destaca la manera com les característiques demogràfiques i les desigualtats socials impacten en la cohesió i la qualitat de vida, així com en la capacitat per afrontar els reptes en la matèria.

Les Illes Balears presenten un PERFIL DEMOGRÀFIC dinàmic, amb un creixement poblacional constant que contrasta amb l'alentiment demogràfic observat en altres comunitats autònomes. Entre el 2019 i el 2023, la població de les Illes Balears va créixer un 4,49 %, que duplica la mitjana nacional. Aquest increment està impulsat per l'atractiu com a destinació per a residents internacionals i migrants interns, la qual cosa ha elevat la proporció de població estrangera al 26,43 %, significativament per sobre de la mitjana espanyola del 17,07 %. Aquest dinamisme demogràfic ofereix oportunitats per diversificar l'economia i enriquir la cultura local, però també planteja desafiaments en termes de demanda de serveis públics, cohesió social i accés a l'habitatge.

TAULA 4. Població resident per lloc de naixement (2023)

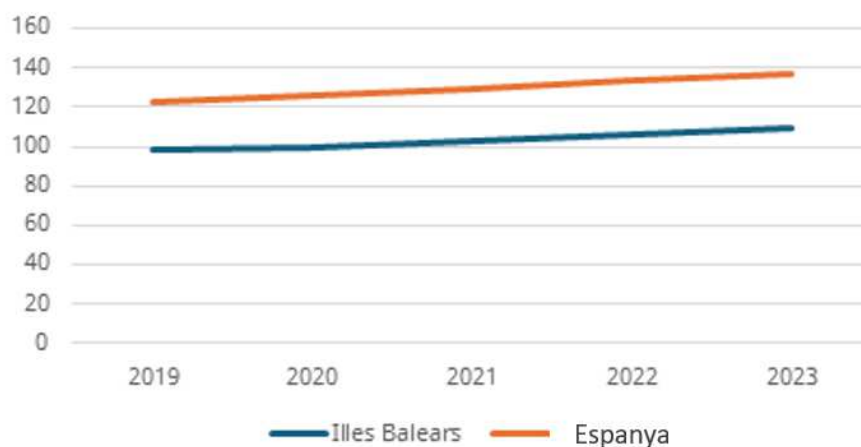
	<i>Illes Balears</i>	<i>Espanya</i>	<i>Illes Balears</i>	<i>Espanya</i>
Nascuts a la mateixa CA	640.509	32.274.040	52,94 %	67,12 %
Nascuts en una altra CA	249.606	7.603.127	20,63 %	15,81 %
Nascuts a l'estranger	319.791	8.208.194	26,43 %	17,07 %

Font: INE. *Estadística contínua de població*

L'ENVELLIMENT DE LA POBLACIÓ és un altre fenomen rellevant. Encara que les Illes Balears tenen una població relativament jove en comparació amb la resta del país, amb un índex d'envelliment del 109,62 % el 2023, aquest ha augmentat de manera constant, fet que reflecteix una transició demogràfica que requerirà ajustaments en les polítiques d'atenció a la dependència i planificació de serveis per a la tercera edat. Aquest envelliment es veu acompanyat d'una taxa de natalitat en declivi i una esperança de vida alta, que va assolir els 85,64 anys per a les dones i els 80,19 per als homes el 2022, en línia amb els estàndards nacionals. Aquestes tendències remarquen la necessitat de polítiques de suport a les famílies i d'integració dels col·lectius majors en la vida social i econòmica.

GRÀFIC 29. Evolució de l'índex d'envelliment a les Illes Balears i Espanya (%)

GRÀFICA 29

Font: INE

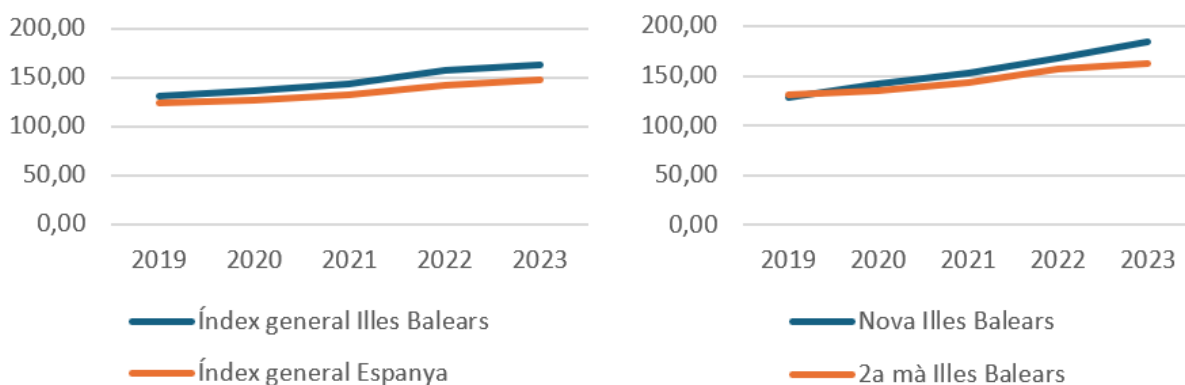
TAULA 5. Esperança de vida a les Illes Balears i Espanya

	<i>Illes Balears</i>		<i>Espanya</i>	
	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>
2019	80,97	85,77	80,78	86,19
2020	80,60	85,60	79,52	85,04
2021	80,36	85,65	80,20	85,81
2022	80,19	85,64	80,36	85,74

Font: INE

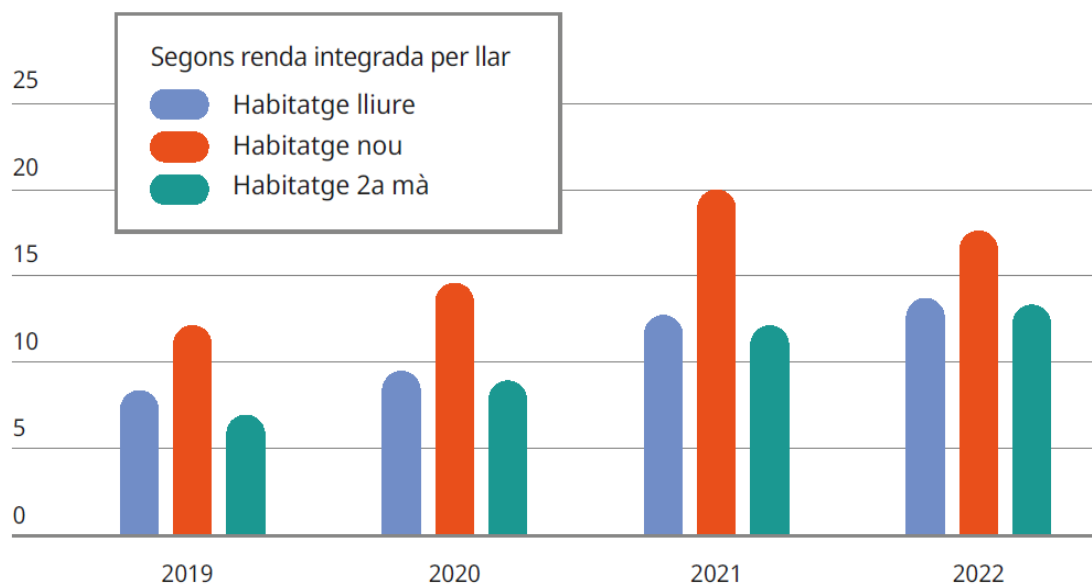
El mercat de l'HABITATGE és també un dels aspectes més crítics del diagnòstic social. Les Illes Balears afronten una crisi habitacional caracteritzada per preus elevats, una oferta limitada i un accés desigual, la qual cosa afecta tant els residents locals com els nous habitants. Entre el 2019 i el 2023, els preus de l'habitatge van augmentar un 25,15 %, percentatge que supera àmpliament la mitjana nacional. Aquest increment s'atribueix en gran manera a l'elevada demanda estrangera, que representa més del 24 % de les transaccions al territori balear, i a l'ús d'habitatges com a allotjaments turístics, que ha limitat encara més la disponibilitat per als residents. Aquest context ha comportat que l'esforç necessari per adquirir un habitatge assoleixi els 13,71 anys de renda mitjana, el més alt d'Espanya, i posa de manifest la urgència d'adoptar polítiques que garanteixin un accés equitatiu a l'habitatge.

GRÀFIC 30. Evolució de l'índex de preus d'habitatge a les Illes Balears i Espanya, i desglossament del tipus d'habitatge a les Illes Balears

Font: INE. Índex de preus d'habitatge

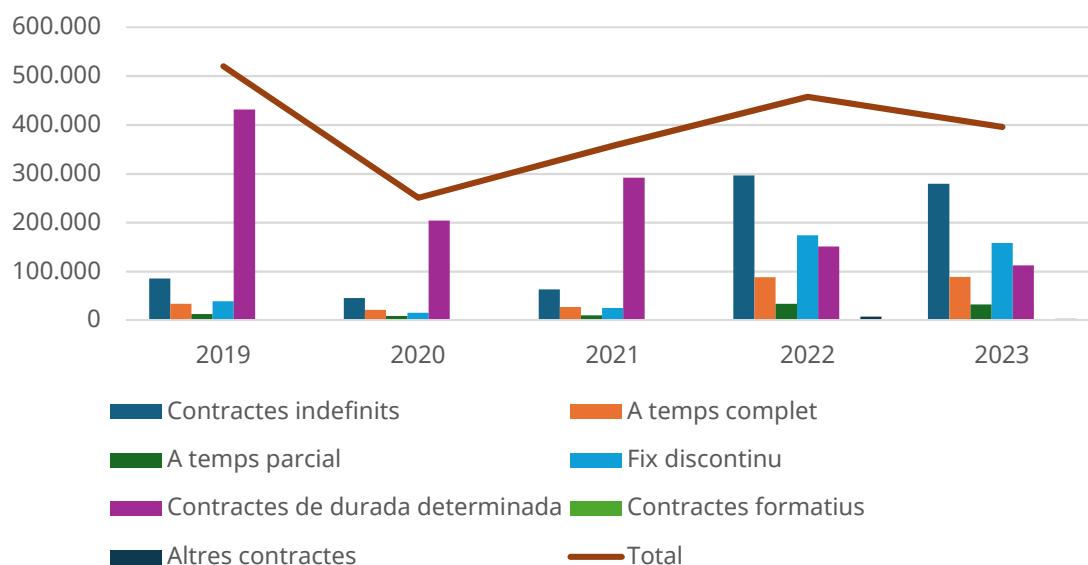
GRÀFIC 31. Esforç (nombre d'anys) per accedir a l'habitatge a les Illes Balears per tipus d'habitatge (2021)

Font: CES a partir de Ministeri de Foment i INE

L'ANÀLISI LABORAL destaca tant fortaleeses com reptes persistents. Les Illes Balears han aconseguit reduir la taxa d'atur a nivells inferiors a la mitjana nacional i han assolit el 10,42 % el 2023. Tanmateix, l'atur juvenil continua sent un problema estructural, amb una taxa del 20,27 %, gairebé el doble de la general. Aquest desafiament es veu agreujat per l'alta estacionalitat del mercat laboral, en què els contractes fixos discontinus representen un percentatge significatiu, que reflecteix la dependència del turisme i limita l'estabilitat dels treballadors. D'altra banda, la inactivitat laboral ha augmentat lleugerament en els darrers anys, especialment entre les persones de més de 64 anys, mentre que la proporció de dones inactives destaca com un reflex de les desigualtats de gènere en el mercat laboral.

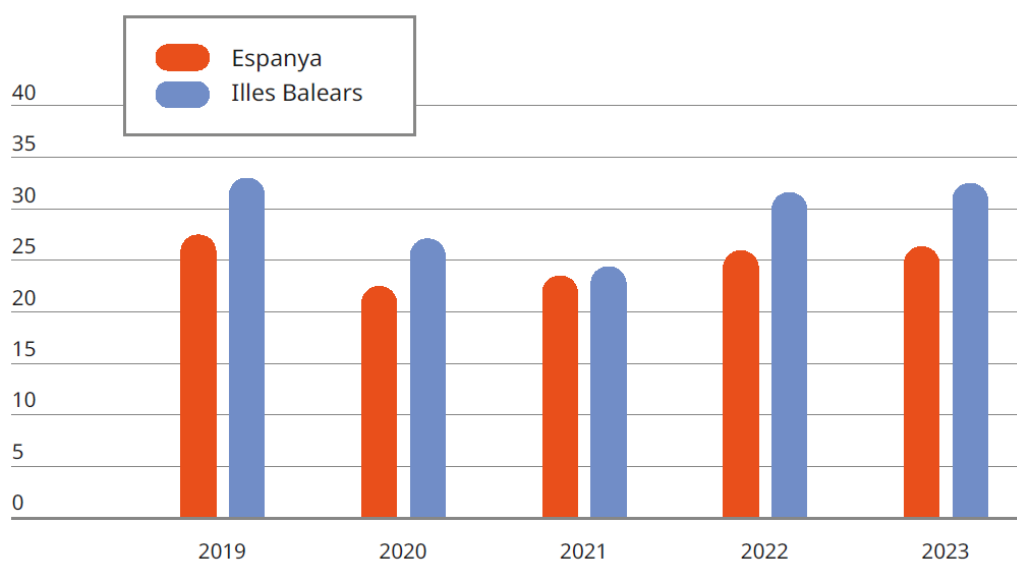
GRÀFIC 32. Evolució del tipus de contracte a les Illes Balears

Font: CES

Els COL·LECTIUS VULNERABLES representen un altre focus important de l'anàlisi social. El percentatge de la població en risc de pobresa ha augmentat al 15,3 % el 2023, fet que reflecteix les conseqüències persistents de la crisi sanitària i econòmica dels darrers anys. Malgrat una lleu millora en la desigualtat d'ingressos, persisteixen disparitats significatives entre els grups amb majors i menors ingressos, la qual cosa remarca la necessitat de polítiques redistributives efectives. A més, l'alta prevalença de dificultats econòmiques, amb un 32,3 % de les llars que reporten «certa dificultat» per arribar a final de mes, resalta la fragilitat econòmica d'una part significativa de la població.

GRÀFIC 33. Percentatge de persones que troben certa dificultat per arribar a final de mes a les Illes Balears i Espanya

Font: INE

La SALUT MENTAL I EL NIVELL EDUCATIU DE LA POBLACIÓ també són aspectes crítics destacats en el diagnòstic. Les Illes Balears presenten una taxa alta de trastorns mentals, amb un 23,75 % de prevalença el 2022, la qual cosa reflecteix la necessitat de reforçar els serveis de salut mental i promoure iniciatives de prevenció. Així mateix, el 37,7 % de la població de 25 a 64 anys té un nivell educatiu corresponent a la primera etapa de l'educació secundària o inferior, fet que en limita l'accés a llocs de treball de qualitat i en redueix la mobilitat social. Aquestes xifres posen de manifest la importància d'invertir en educació i formació professional com a eines clau per combatre la vulnerabilitat social.

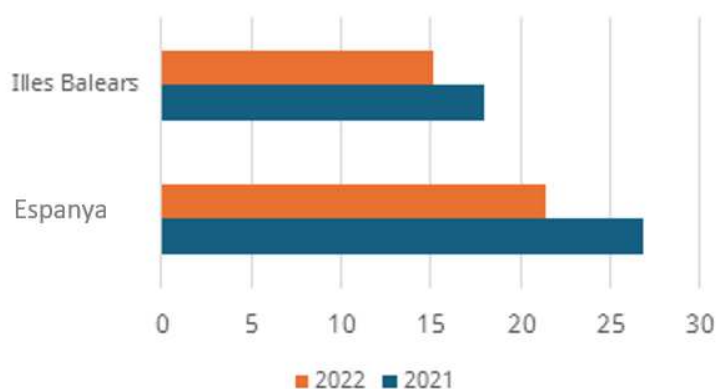
TAULA 6. Percentatge de població de 25 a 64 anys amb un nivell d'estudis de primera etapa de l'educació secundària o inferior a les Illes Balears i Espanya

	2019	2020	2021	2022	2023
Espanya	38,7	37,1	36,1	34,4	35,4
Illes Balears	41,4	37,1	35,3	38,5	37,7

Font: INE

Quant als SERVEIS PÚBLICS, amb les dades disponibles fins al 2023, la pressió assistencial en sanitat i educació destaca com un dels reptes més grans per a les Illes Balears. En sanitat, l'escassetat de personal mèdic i la insuficiència de llits hospitalaris afecten directament la qualitat dels serveis. D'altra banda, el sistema educatiu afronta un augment en la matrícula a la secundària, mentre que a la primària ha disminuït, la qual cosa requereix una redistribució eficient de recursos. A més, l'alt percentatge d'estudiants amb necessitats específiques de suport educatiu, especialment a causa de barreres idiomàtiques, demanda una atenció prioritària per garantir l'equitat en l'aprenentatge.

GRÀFIC 34. Accessibilitat a l'atenció primària en 24-48 hores a les Illes Balears i Espanya

Font: Ministeri de Sanitat

En conclusió, el diagnòstic social de les Illes Balears ressalta tant els avenços aconseguits com les desigualtats persistents que limiten la cohesió social i la qualitat de vida. Les oportunitats que ofereix el dinamisme demogràfic s'han de complementar amb polítiques que abordin les barreres estructurals en habitatge, ocupació i educació.

A més, l'enfortiment dels serveis públics serà essencial per garantir un accés equitatiu i una millora sostinguda en el benestar de la població.

El diagnòstic de les Illes Balears no tan sols identifica reptes significatius, sinó que també destaca les fortaleses i les oportunitats que poden servir de base per a un desenvolupament més equilibrat i sostenible. La recuperació econòmica postpandèmia, els avenços en digitalització i les millores en la gestió ambiental són pilars sobre els quals es pot construir un futur més resilient. Tanmateix, serà crucial que les polítiques públiques i les inversions estratègiques responguin de manera integrada a les complexitats d'aquesta regió insular i incideixin en el seu progrés econòmic, social i ambiental.

4.4. Enquesta de percepció als ciutadans de les Illes Balears

En el marc del procés participatiu per elaborar el MEIIB30, la direcció general competent en planificació i coordinació d'inversions estratègiques va encarregar a l'Institut Balear d'Estudis Socials (IBES) la realització d'una enquesta per conèixer la percepció dels ciutadans sobre quins són els principals reptes de les Illes Balears i la manera d'afrontar-los mitjançant indicadors objectius de les diferents problemàtiques.

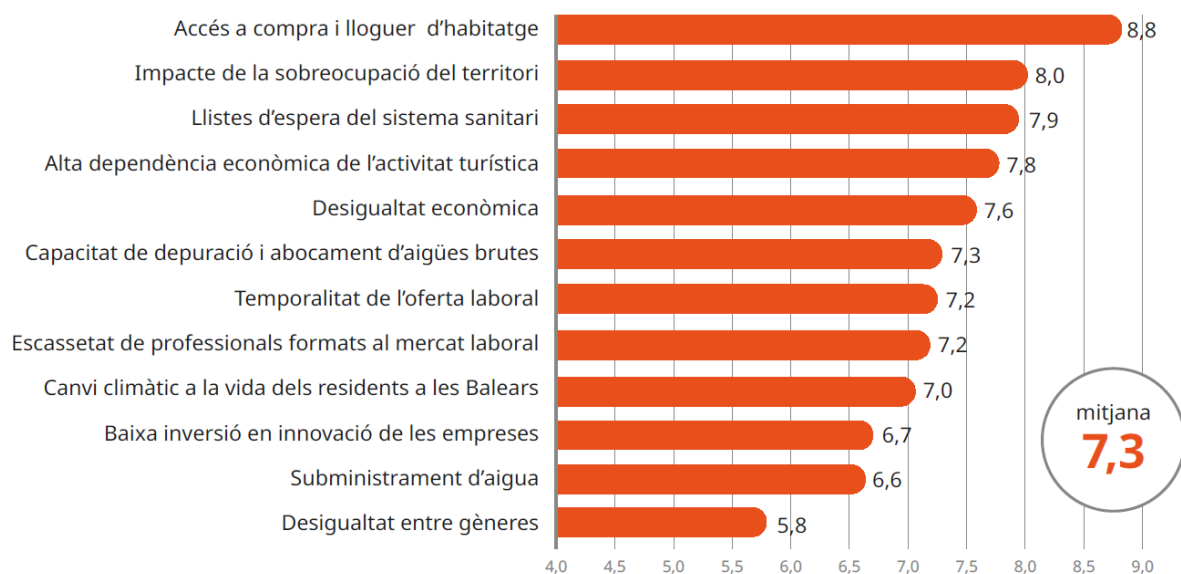
Entre el 3 i el 15 d'octubre de 2024 es va dur a terme una enquesta per panells a una mostra representativa de 500 persones residents a les Illes Balears, majors de 18 anys (quotes per edat, territori i gènere).

L'enquesta identifica dotze reptes principals i planteja, en primer lloc, la valoració en una escala d'1 a 10 (de menys a més problemàtic), i els resultats mostren el que constitueixen desafiaments que efectivament preocupen de manera majoritària la ciutadania.

El resultat posa de manifest que la població balear resident està principalment preocupada pel problema de l'accés a l'habitatge (8,8 sobre 10), l'impacte per als residents de la sobreocupació del territori (8/10), les llistes d'espera del sistema sanitari (7,9/10) i l'alta dependència econòmica del turisme (7,8).

Els reptes que valoren de manera menys preocupant, començant pel de menys puntuació, són la desigualtat entre gèneres (5,8/10), el subministrament d'aigua (6,6/10) i la baixa inversió en innovació del teixit empresarial balear (6,7/10).

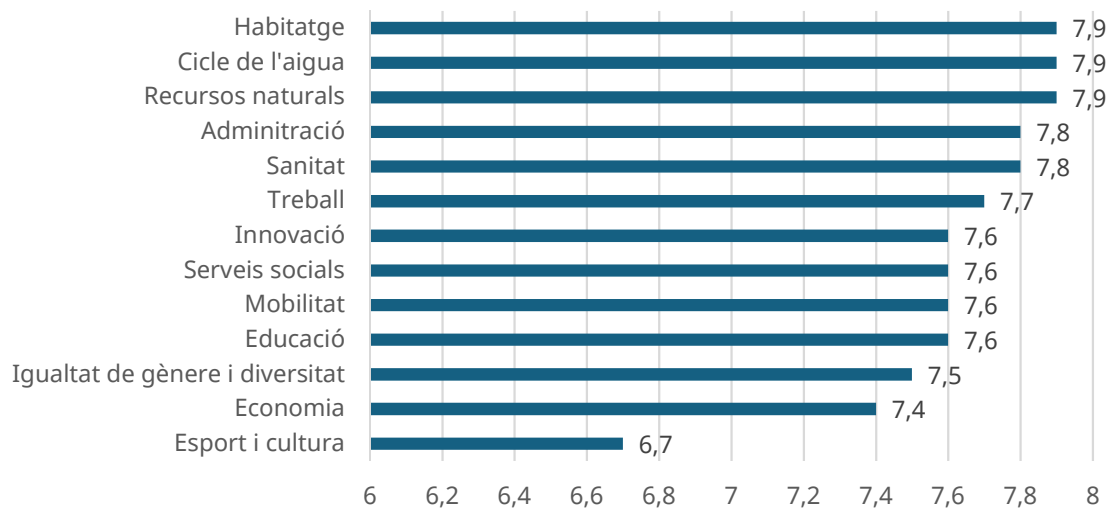
GRÀFIC 35. Valoració dels principals reptes per a les Illes Balears

A continuació, planteja una valoració dels objectius en els quals s'haurien de centrar les inversions durant els propers anys a les Illes Balears per abordar aquests reptes i, agrupats per àrees, els resultats prioritzen el següent:

- Habitatge: dins aquesta categoria, l'objectiu amb més puntuació és facilitar l'accés de joves i famílies al primer habitatge.
- Cicle de l'aigua: tres dels quatre objectius d'aquesta àrea tenen una puntuació superior a 8 (protegir i restaurar els ecosistemes aquàtics marins, d'aiguamolls i aqüífers per garantir-ne la salut i preservar la biodiversitat; prevenir la contaminació de l'aigua superficial i subterrània provinent de fonts agrícoles industrials i urbanes, millorar la qualitat de l'aigua tractant les residuals; prevenir i preparar-se per a sequeres i inundacions, millorant les xarxes d'aigua i creant sistemes que ajudin a reduir l'impacte dels efectes).
- Recursos naturals, especialment, la conservació de la biodiversitat protegint els ecosistemes naturals.
- Així mateix, es pot destacar que simplificar la burocràcia (dins la categoria d'Administració), donar suport a la recerca biomèdica i sanitària (a sanitat) i prevenir i protegir la infantesa davant situacions de risc (a serveis socials) se situen entre els objectius amb puntuació més elevada, superior a 8.

GRÀFIC 36. Valoració de la importància dels principals objectius en els quals actuar, per àmbit temàtic

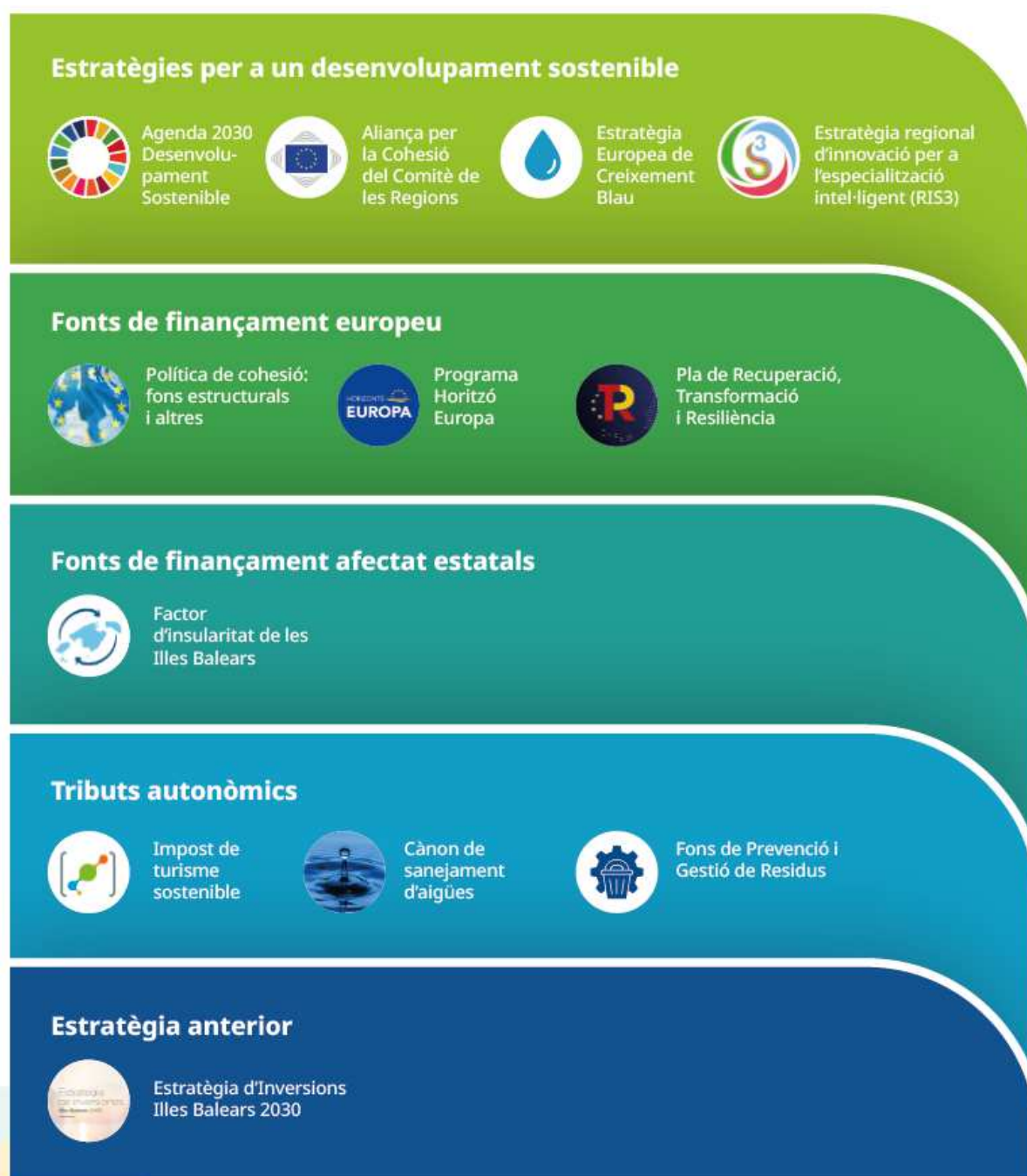
L'informe íntegre dels resultats de l'enquesta constitueix un document complementari al MEIIB30.

5. Condicionants del MEIIB30

5.1. Descripció dels condicionants del MEIIB30

En l'anàlisi prèvia duita a terme per definir el Marc, s'han determinat els condicionants que marquen el camí sobre el qual s'han de desenvolupar les diferents actuacions inversores del Govern de les Illes Balears. Aquests elements condicionen l'activitat inversora del Govern de les Illes Balears i es poden agrupar en cinc tipus:

GRÀFIC 37. Agrupació dels condicionants de l'activitat inversora

a) Els condicionants que constitueixen un marc declaratiu, com un ideari orientador cap a un desenvolupament sostenible, inclusiu i cohesionat del futur del planeta o de la Unió Europea, als quals Espanya i les Illes Balears s'han adherit o que han desplegat:

- AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DE LES NACIONS UNIDES. Els objectius de desenvolupament sostenible constitueixen una crida universal a l'acció per posar fi a la pobresa, protegir el planeta i millorar les vides i les perspectives de les persones a tot el món.
- ALIANÇA PER LA COHESIÓ DEL COMITÈ DE LES REGIONS. Va ser posada en marxa el 2017 per les principals associacions territorials europees i el Comitè de les Regions, i el Govern de les Illes Balears s'hi va adherir. Aquesta crida conjunta a les institucions europees i als governs nacionals perquè mantinguin la política de cohesió com a nucli del model de desenvolupament de la UE en la propera dècada va ser reafirmada per les regions europees el mes de març de 2024 a la 10a Cimera Europea de Regions i Ciutats.
- ESTRATÈGIA EUROPEA DE CREIXEMENT BLAU. Impulsada per la Unió Europea dins el Pacte Verd Europeu el 2021, té per objectiu convertir Europa en líder mundial en l'economia blava sostenible. Cerca crear un futur marí i marítim pròsper i sostenible, impulsant el creixement econòmic, protegint el medi ambient i millorant la governança.
- ESTRATÈGIA REGIONAL D'INNOVACIÓ PER A L'ESPECIALITZACIÓ INTEL·LIGENT (RIS3). Per al període de programació 2021-2027, la Comissió Europea planteja l'especialització intel·ligent com a element clau per al desenvolupament territorial i la millora de la qualitat de vida dels ciutadans en un entorn de transició industrial, energètica i digital. El Govern de les Illes Balears hi va respondre elaborant el 2021 l'Estratègia RIS3 Illes Balears, la qual ha d'orientar les inversions en innovació finançades amb la política de cohesió europea.

b) Els condicionants provinents de fons europeus, l'accés als quals es vincula al compliment d'unes finalitats taxades:

- POLÍTICA DE COHESIÓ DE LA UE: fons estructurals i altres programes europeus. S'hi emmarquen els programes operatius del FEDER, FSE+, FTJ i Programa Bàsic de l'FSE+ del període 2021-2027.
- PROGRAMA HORIZÓ EUROPA. Té com a objectiu del qual és assolir un impacte científic, tecnològic, econòmic i social de les inversions de la UE en R+D+I, i així enfortir les bases científiques i tecnològiques i fomentar la competitivitat de tots els estats membres.
- MECANISME DE RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA. Es canalitza a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, que inclou transferències i instruments financers, com el Fons de Resiliència Autonòmic, vigents fins al 2026.

c) Altres fonts de finançament finalista d'origen estatal afectades al desenvolupament de determinades inversions:

- FACTOR D'INSULARITAT (FI). Regulat en el Reial decret llei 4/2019, de 22 de febrer, del règim especial de les Illes Balears, estableix en l'article 17 que s'ha d'incloure com

a dotació en els pressuposts generals de l'Estat de cada exercici una assignació del factor d'insularitat de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que s'executarà conforme a la naturalesa i les regles exposades en els articles següents. La inversió s'ha de destinar a infraestructures bàsiques com transport, R+D+I, economia circular o cicle de l'aigua, entre altres àmbits.

- d) Els tributs autonòmics destinats al finançament d'inversions per millorar les infraestructures públiques, especialment en matèria de protecció mediambiental i d'impuls al turisme sostenible. Aquests condicionants són els següents:
- IMPOST DE TURISME SOSTENIBLE (ITS). Vigent des de l'1 de juliol de 2016, s'aplica a totes les estades en allotjaments turístics a les Illes Balears. Amb aquest impost es financen inversions per compensar l'impacte que el turisme té sobre el territori i el medi ambient a les Illes Balears.
 - CÀNON DE SANEJAMENT D'AIGÜES. És un impost propi de la Comunitat Autònoma la recaptació del qual es destina íntegrament, deduïts els costos de gestió, al finançament de les actuacions de política hidràulica que són competència del Govern de les Illes Balears.
 - FONTS DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS. Originàriament era un impost propi de la Comunitat Autònoma i des de 2023 és un tribut estatal cedit. La recaptació es destina a fomentar la millor gestió ambiental dels residus, especialment la prevenció, la preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus. Així mateix, el Fons es pot destinar a finançar estudis de residus i campanyes de sensibilització, de divulgació i d'educació ambiental.
- e) L'ESTRATÈGIA D'INVERSIONS ILLES BALEARS 2030. Condiciona el nou Marc en la mesura que inclou projectes iniciats, fonamentalment finançats amb fons MRR, que es preveuen finalitzar durant els dos propers exercicis. Són projectes que s'alineen amb les estratègies del MEIIB30 i es preveu continuar desenvolupant-los.

5.2. Conclusió de l'anàlisi dels condicionants

L'anàlisi dels condicionants del MEIIB30 revela la manera com aquests factors externs són elements estructurals que contribueixen a definir i guiar les inversions estratègiques a les Illes Balears. En primer lloc, s'observa una clara sinergia entre els principals condicionants analitzats i les línies estratègiques del Marc. Instruments com el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència o l'Agenda 2030 no tan sols faciliten l'alineació de les prioritats locals amb els objectius globals i europeus, sinó que també maximitzen l'impacte de les accions estratègiques, ja que ofereixen recursos financers significatius i objectius clarament definits. Aquest grau d'integració, a més d'enfortir la coherència del Marc Estratègic, també assegura que les inversions fetes estiguin en sintonia amb les prioritats socials, ambientals i econòmiques de llarg termini.

D'altra banda, l'anàlisi destaca el paper crucial dels tributs autonòmics com a eines de finançament finalista. Instruments com l'impost de turisme sostenible, el cànon de sanejament d'aigües o el Fons de Prevenció i Gestió de Residus permeten canalitzar recursos cap a projectes específics, i garantir que les necessitats locals reben l'atenció necessària. Aquests mecanismes de finançament introdueixen flexibilitat i autonomia

en la gestió de les inversions i assegurin que es prioritzin les àrees de més impacte en la sostenibilitat ambiental, l'eficiència en la gestió hídrica i de residus, i el turisme sostenible.

Així mateix, el factor d'insularitat emergeix com un condicionant distintiu i proporciona una resposta estructural a les limitacions derivades de la discontinuïtat territorial de les Illes Balears. Aquest element no tan sols contribueix a anivellar les desigualtats territorials en comparació amb altres regions del continent, sinó que també permet abordar desafiaments específics relacionats amb infraestructures crítiques, la gestió hídrica i la sostenibilitat energètica. La seva inclusió reforça la capacitat del Marc Estratègic per atendre les particularitats de la comunitat autònoma i assegura un desenvolupament equilibrat i resilient.

L'anàlisi també posa de manifest com alguns condicionants, com la RIS3 o Horitzó Europa, tenen un impacte més focalitzat en àrees com la innovació i la transició digital. Encara que aquests instruments no són tan transversals com altres, el fet de ser rellevants en sectors clau assegura que contribueixin a la modernització econòmica i a l'enfortiment de sectors emergents. Aquests condicionants, com que fomenten l'R+D, la transferència de coneixement i la col·laboració publicoprivada, posicionen les Illes Balears en un camí cap a una economia més diversificada i competitiva.

Malgrat les oportunitats identificades, l'anàlisi també remarca alguns riscos associats a la feina amb condicionants externs. La dependència de decisions i prioritats establertes en l'àmbit europeu i nacional pot limitar l'autonomia en certs aspectes, especialment en contextos de canvis polítics o econòmics. Per això, és crucial que el MEIIB30 mantengui una estratègia de seguiment continu i adaptació flexible, que permeti anticipar-se a aquests canvis i aprofitar al màxim les oportunitats disponibles.

En darrer terme, les conclusions de l'anàlisi destaquen la importància d'un enfocament integrat i adaptatiu en la planificació estratègica. Els condicionants no només aporten recursos i orientació, sinó que també reforcen la capacitat del MEIIB30 per respondre als reptes globals i locals de manera efectiva. Maximitzar les sinergies entre els condicionants i les prioritats estratègiques serà essencial per garantir que les Illes Balears puguin assolir els objectius de desenvolupament sostenible, innovació i cohesió social en l'horitzó del 2030.

L'anàlisi dels condicionants posa de manifest diverses conclusions clau:

1. **RELLEVÀNCIA DELS CONDICIONANTS TRANSVERSALS:** l'MRR, la política de cohesió, l'ITS i el factor d'insularitat actuen com a pilars fonamentals per implementar el MEIIB30, per la seva capacitat per influir en múltiples línies estratègiques de manera simultània.
2. **IMPORTÀNCIA DELS CONDICIONANTS FOCALITZATS:** els tributs autonòmics, encara que són més específics, juguen un paper essencial en àrees clau com la sostenibilitat hídrica i la gestió de residus, i reforcen objectius de gran rellevància dins el Marc.
3. **SINERGIES POTENCIALS:** la relació entre els condicionants i les línies estratègiques evidencia oportunitats per maximitzar l'eficiència de les inversions, aprofitant coincidències entre finalitats i objectius específics del MEIIB30.

4. RESILIÈNCIA I ADAPTABILITAT: la capacitat del MEIIB30 per respondre a canvis contextuals, com possibles ajustaments en el marc financer pluriennal o en la política de cohesió de la UE, dependrà de la seva alineació contínua amb els condicionants externs més rellevants.

En darrer terme, aquesta reflexió global subratlla la importància d'una planificació estratègica que no només tengui en consideració els condicionants actuals, sinó que també anticipi escenaris futurs. Aquest enfocament permetrà al MEIIB30 reforçar la resiliència, garantir una assignació eficient de recursos i consolidar el seu paper com a eina clau per al desenvolupament sostenible i equilibrat de les Illes Balears.

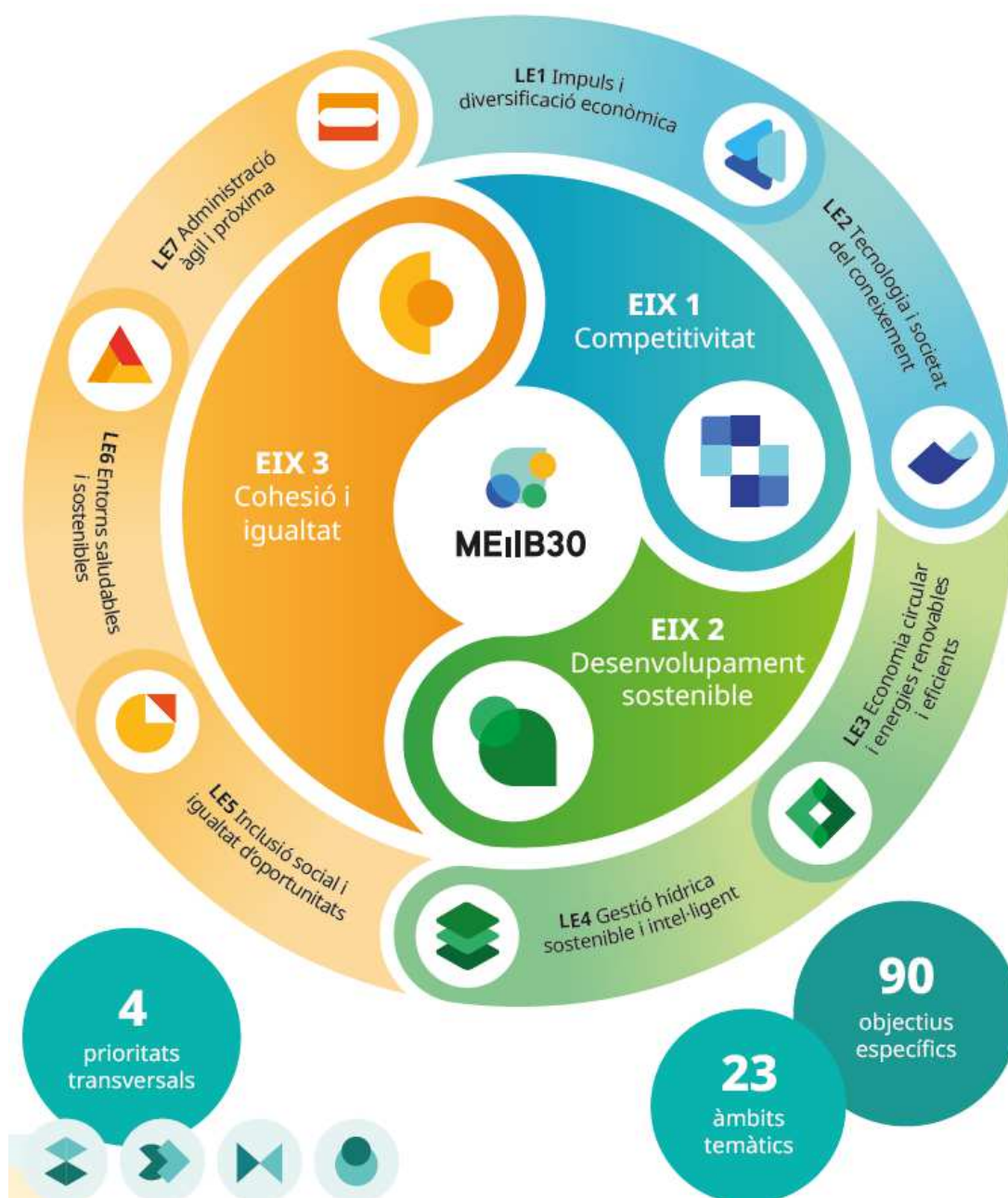
6. Estructura del MEIIB30

El Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030 s'estructura en tres nivells:

- Primer: estableix tres eixos clau, guiats per quatre prioritats transversals que orienten les inversions que es desenvolupin dins tot el Marc.
- Segon: a partir dels tres eixos, es defineixen set línies estratègiques que els segmenten i delimiten els grans blocs als quals s'ha d'orientar l'acció inversora.
- Tercer: concreta 90 objectius específics en els quals es despleguen les línies estratègiques, i que agruparan les actuacions inversores que quedin vinculades a cada objectiu. D'acord amb els objectius i amb la línia estratègica de la inversió plantejada, s'han d'establir indicadors que permetin avaluar els resultats i els impactes de cada actuació.

Al seu torn, cada actuació inversora estarà identificada amb almenys un àmbit principal en què es pugui enquadrar per l'àrea o la finalitat, així com amb tots els àmbits secundaris en què també tengui transcendència.

GRÀFIC 38. Estructura del nou MEIIB30

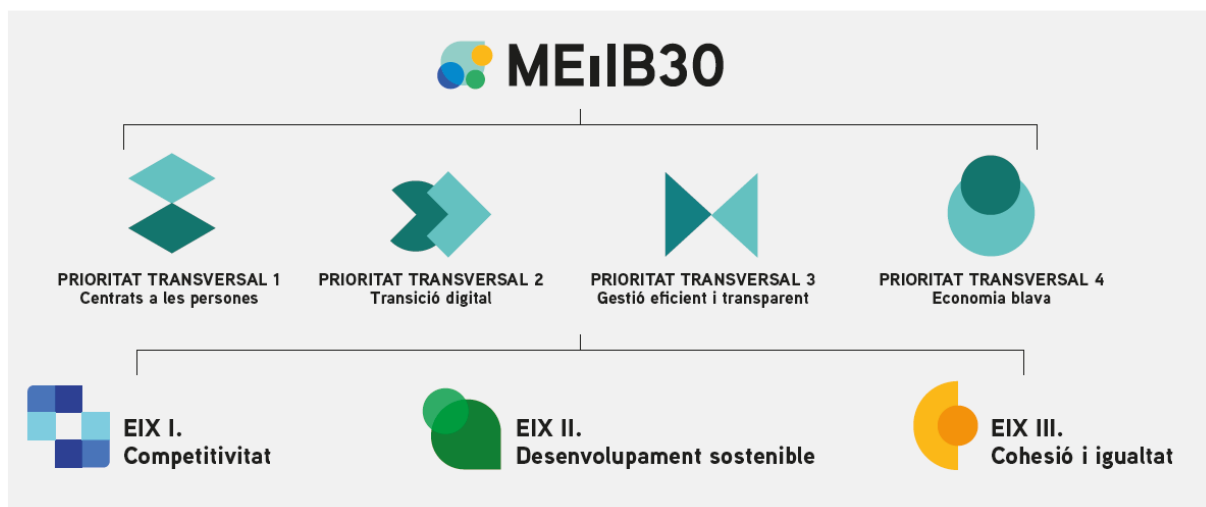
6.1. Els eixos clau i les prioritats transversals

L'anàlisi i el diagnòstic dels reptes a què han de fer front les Illes Balears amb la seva política inversora s'han sistematitzat en tres grans àrees, de les quals sorgeixen els eixos clau, que determinen les metes que ha d'assolir el MEIIB30 a cada una.

1. La sostenibilitat econòmica	=>	Eix I. Competitivitat
2. La sostenibilitat mediambiental	=>	Eix II. Desenvolupament sostenible
3. La sostenibilitat social	=>	Eix III. Cohesió i igualtat

Els eixos clau són els pilars en què s'estructura el MEIIB30 i a partir dels quals es defineixen les línies estratègiques.

GRÀFIC 39. Primer nivell del Marc: eixos i prioritats del MEIIB30

Les prioritats transversals són els principis que s'han de seguir en el desenvolupament dels projectes d'inversions estratègiques per assegurar que són coherents i estan alineats amb les metes generals.

Tal com s'indica en l'apartat 2, «Missió, visió i valors», constitueixen els valors de fons que representen els fonaments clau per guiar les decisions d'inversió cap a un desenvolupament sostenible en tots els aspectes. Aquests valors tenen per objectiu equilibrar el benestar de les persones, la innovació i l'augment de la competitivitat, el progrés tecnològic, la gestió transparent i eficaç de l'Administració pública i l'ús responsable dels recursos naturals, i així promoure resultats positius i duradors per a la societat, l'economia i el medi ambient.

Al seu torn, dins aquests eixos s'han definit set línies estratègiques, que concreten l'orientació de l'acció inversora estratègica del Govern de les Illes Balears mitjançant els fons de què disposa, tant pròpia o directa com mitjançant el finançament d'actuacions de tercers.

6.2. Les línies estratègiques

Cada un dels eixos clau es desenvolupa en diverses línies estratègiques (LE).

GRÀFIC 40. Eixos i línies estratègiques del MEIIB30

Es defineixen set línies estratègiques:

1. **IMPULS I DIVERSIFICACIÓ ECONÒMICA:** s'han de fomentar polítiques que impulsin el creixement econòmic, la creació d'ocupació i el desenvolupament sostenible, amb un enfocament en la diversificació econòmica, la internacionalització de l'activitat empresarial, la innovació, la productivitat i el suport a les petites i mitjanes empreses.
2. **TECNOLOGIA I SOCIETAT DEL CONEIXEMENT:** s'ha de promoure la recerca, el desenvolupament i l'adopció de tecnologies en tots els àmbits de les Illes Balears, amb l'objectiu d'impulsar la competitivitat, el creixement, la sostenibilitat i la innovació contínua.
3. **ECONOMIA CIRCULAR I ENERGIES RENOVABLES I EFICIENTS:** s'ha de promoure la reutilització de recursos, reduir els residus i fomentar la generació i l'ús d'energia provinent de fonts renovables; l'objectiu és impulsar un desenvolupament sostenible, mitigar el canvi climàtic i promoure l'eficiència energètica.
4. **GESTIÓ HÍDRICA SOSTENIBLE I INTEL·LIGENT:** l'objectiu és optimitzar l'ús de l'aigua mitjançant tecnologies i polítiques que promouen la conservació, l'eficiència i la gestió integrada dels recursos hídrics, i així garantir la disponibilitat i la qualitat de l'aigua per a les generacions presents i futures.
5. **INCLUSIÓ SOCIAL I IGUALTAT D'OPORTUNITATS:** s'han d'impulsar les inversions i les mesures fiscals que garanteixin a les persones l'accés equitatiu a oportunitats, serveis i recursos,

així com l'accés a una feina estable i de qualitat, especialment als col·lectius vulnerables, i d'aquesta forma promoure la igualtat de drets i oportunitats.

6. ENTORNS SALUDABLES I SOSTENIBLES: s'han de promoure entorns que fomentin la salut i el benestar dels ciutadans mitjançant la planificació urbana, incloent-hi la mobilitat sostenible, la gestió de recursos, la prevenció i la cura de la salut, l'educació i l'habitatge, i així garantir la sostenibilitat social.

7. ADMINISTRACIÓ ÀGIL I PRÒXIMA: és necessari cercar l'eficiència i la proximitat en la prestació dels serveis públics mitjançant l'adopció de tecnologies, la simplificació administrativa i una interacció transparent, responsable, accessible i al servei dels ciutadans.

Cada línia estratègica es desplega en objectius específics que ha de perseguir el Govern de les Illes Balears mitjançant les actuacions que dugui a terme.

6.3. Els objectius específics

En el tercer nivell, els 90 objectius específics (OE) assignats a les línies estratègiques són les directrius de les polítiques públiques i serveixen de base per implementar actuacions i projectes estratègics que cada àrea de govern haurà de desenvolupar, ajustant-se a les disponibilitats financeres existents.

Per això, les inversions que es financin amb els fons assignats al MEIIB30 s'hauran d'emmarcar en algun dels objectius que s'han determinat i, d'aquesta manera, es farà el seguiment de l'execució del MEIIB30, a través de les actuacions que contribueixin a la consecució dels objectius.

En la distribució d'aquests objectius específics s'ha tingut en consideració que algunes línies estratègiques inclouen àmbits diversos, encara que siguin complementaris. Per garantir que l'estructura resultant cobreixi totes les àrees d'actuació necessàries per abordar els reptes identificats, cada objectiu específic ha estat associat a un àmbit principal. Això no implica que els objectius esmentats no puguin incloure actuacions l'àmbit prioritari de les quals correspongui a altres àrees.

GRÀFIC 41. Objectius específics del MEIIB30

 LÍNIA ESTRATÈGICA 1 Impuls i diversificació econòmica	
 Turisme	<ul style="list-style-type: none">1.1 Diversificació de l'oferta turística i aposta per la qualitat1.2 Augment de la competitivitat del sector a través de la implementació de noves tecnologies i serveis1.3 Sostenibilitat ambiental del desenvolupament turístic1.4 Sostenibilitat social i econòmica del desenvolupament turístic1.5 Governança de l'ecosistema turístic1.6 Defensa i foment de la nàutica com un sector estratègic per a les Balears
 Sector primari i alimentació	<ul style="list-style-type: none">1.7 Producció sostenible agrícola, ramadera i pesquera1.8 Impuls a la innovació en la indústria alimentària1.9 Impuls a l'experimentació agrària aplicada en un context de canvi climàtic
 Cultura	<ul style="list-style-type: none">1.10 Foment del turisme cultural i recuperació de patrimoni1.11 Suport a artistes i creadors locals
 Esports	<ul style="list-style-type: none">1.12 Desenvolupament d'infraestructures esportives1.13 Foment de l'esport d'elit i l'excel·lència esportiva

LÍNIA ESTRATÈGICA 2

Tecnologia i societat del coneixement

Innovació i tecnologia

- 2.1 Impuls de la inversió en R+D+I
- 2.2 Creació d'ecosistemes d'innovació
- 2.3 Foment de la modernització empresarial i la digitalització

Recerca i transferència del coneixement

- 2.4 Desenvolupament de talent i capacitats en habilitats tecnològiques i d'innovació
- 2.5 Estímul a la col·laboració públicoprivada en R+D+I

LÍNIA ESTRATÈGICA 3

Economia circular i energies renovables i eficients

Energia i canvi
climàtic

- 3.1 Transició cap a energies renovables
- 3.2 Gestió eficient de residus
- 3.3 Expansió de l'eficiència energètica
- 3.4 Impuls a la innovació tecnològica en energies netes i solucions innovadores

Medi ambient

- 3.5 Conservació de la biodiversitat
- 3.6 Reducció de la contaminació
- 3.7 Gestió sostenible dels recursos marins

LÍNIA ESTRATÈGICA 4

Gestió hídrica sostenible i intel·ligent

Cicle de l'aigua

- 4.1 Gestió integrada de recursos hídrics
- 4.2 Conservació i protecció d'ecosistemes aquàtics
- 4.3 Prevenció de la contaminació i millora de la qualitat de l'aigua
- 4.4 Adaptació al canvi climàtic i capacitat d'adaptació i recuperació hídrica

LÍNIA ESTRATÈGICA 5 Inclusió social i igualtat d'oportunitats

 <p>Infantesa, joventut i famílies</p>	<p>5.1 Promoció del benestar familiar, la conciliació i la maternitat 5.2 Prevenció i protecció de la infantesa davant situacions de risc 5.3 Foment del desenvolupament integral de la infantesa i joventut</p>
 <p>Serveis socials i dependència</p>	<p>5.4 Millora de la qualitat de vida de grups vulnerables 5.5 Promoció de la inclusió social i laboral 5.6 Enfortiment del sistema d'atenció i cura</p>
 <p>Cultura</p>	<p>5.7 Preservació i promoció de la cultura 5.8 Foment i suport a un model lingüístic bilingüe, lliure i inclusiu</p>
 <p>Esports</p>	<p>5.9 Promoció de l'activitat física i l'esport</p>
 <p>Igualtat</p>	<p>5.10 Accés igualitari a l'educació infantil i bàsica 5.11 Equitat en l'ocupació i els ingressos 5.12 Empoderament econòmic i lideratge</p>
 <p>Treball</p>	<p>5.13 Estabilitat en l'ocupació 5.14 Millora de l'ocupabilitat i capacitació laboral 5.15 Suport a l'emprenedoria i la innovació empresarial 5.16 Foment de l'ocupació inclusiva i de qualitat</p>
 <p>Economia i hisenda</p>	<p>5.17 Transparència i equitat en la gestió de recursos públics 5.18 Equitat i justícia fiscal 5.19 Establiment de mesures fiscals de promoció de l'economia sostenible i socialment responsable</p>

LÍNIA ESTRATÈGICA 6 Entorns saludables i sostenibles

Salut i benestar

- 6.1 Promoció d'estils de vida saludables, prevenció de malalties i vigilància de la salut
- 6.2 Garantia d'accés als serveis públics sanitaris
- 6.3 Promoció de la salut mental i emocional
- 6.4 Posada en funcionament de nous programes per afavorir l'envelliment actiu i saludable
- 6.5 Enfocament integral dels serveis socials i de salut
- 6.6 Adequació de serveis a persones amb necessitats especials
- 6.7 Suport a la recerca biomèdica i sanitària
- 6.8 Control, educació i promoció del medicament segur
- 6.9 Promoció del consum sostenible, responsable i de productes de proximitat

Educació

- 6.10 Millora de la qualitat educativa
- 6.11 Promoció de la lliure elecció educativa
- 6.12 Impuls de l'educació postobligatòria: universitària, de formació professional i batxillerat
- 6.13 Millora de les infraestructures educatives
- 6.14 Foment de l'educació digital
- 6.15 Desenvolupament de programes d'educació inclusiva (orientació i suport educatiu)

Habitatge

- 6.16 Garantia d'accés a l'habitatge de col·lectius vulnerables
- 6.17 Seguretat ciutadana i prevenció d'ocupació il·legal
- 6.18 Incentius fiscals al lloguer
- 6.19 Facilitar l'accés al primer habitatge
- 6.20 Foment de l'habitatge públic
- 6.21 Regulació del lloguer turístic
- 6.22 Promoció d'habitatges sostenibles
- 6.23 Promoció de la rehabilitació urbana
- 6.24 Suport a la promoció privada d'habitatge assequible

Mobilitat

- 6.25 Gestió eficient de la mobilitat
- 6.26 Transport marítim sostenible i eficient
- 6.27 Atenció a la insularitat
- 6.28 Desenvolupament del transport ferroviari i interurbà
- 6.29 Facilitat d'accés al transport públic a col·lectius vulnerables
- 6.30 Promoció de l'ús de mobilitat elèctrica i sostenible
- 6.31 Foment de la intermodalitat
- 6.32 Promoció d'inversions que millorin l'habitabilitat dels nuclis urbans

EIX 3 Cohesió i igualtat

61 objectius específics

LÍNIA ESTRATÈGICA 7 Administració àgil i pròxima

Govern obert

- 7.1 Modernització i digitalització de l'Administració
- 7.2 Optimització de la funció pública i gestió de recursos
- 7.3 Promoció de la transparència i el bon govern
- 7.4 Desenvolupament de polítiques de govern obert
- 7.5 Promoció de la innovació i la qualitat en els serveis públics
- 7.6 Garantia de la igualtat i la diversitat en la funció pública
- 7.7 Governança de la dada

Acció exterior i cooperació

- 7.8 Col·laboració amb altres regions amb interessos compartits
- 7.9 Impuls a les entitats i empreses de l'economia social i solidària
- 7.10 Potenciació del voluntariat

En l'annex es pot veure el contingut de cada objectiu específic i les polítiques públiques inversores que es pretenen desenvolupar amb cada un.

6.4. Els àmbits

A més de fer-se per objectius, el seguiment també es podrà fer per àmbits, ja que una altra part de l'estructura del MEIIB30 és precisament la definició d'uns àmbits d'actuació equivalents a les àrees competencials de l'Administració autonòmica.

Cada actuació inversora estarà encaixada, com a mínim, en un àmbit principal d'acord amb l'àrea prioritària en què incideixi. A més, es podrà vincular a altres àmbits addicionals relacionats amb la seva execució.

Així, es pot donar el cas que es desenvolupin actuacions en l'àmbit de l'educació, que alhora tinguin un component important en la digitalització. Amb aquest sistema, la mateixa actuació durà dues etiquetes (en aquest cas, educació, i innovació i tecnologia), la qual cosa permetrà accedir a la informació segons les necessitats, filtrant per aquestes etiquetes. Una serà la principal i serà la rellevant als efectes del seguiment de la inversió total per àmbits.

Els àmbits definits són 23, i són els següents:

GRÀFIC 42. Àmbits del Marc

6.5. Vinculació de l'estructura del MEIIB30 als condicionants

S'ha identificat una vinculació entre les línies estratègiques que conformen l'estructura del MEIIB30 i els condicionants, d'acord amb el que s'exposa a continuació:

Política de cohesió de la UE

El marc de la política de cohesió de la Unió Europea per al període 2021-2027 representa un esforç clau d'integració i suport regional, i consolida les accions desenvolupades entre el 2014 i el 2020. Amb un pressupost total de 392.000 milions d'euros, aquesta política prioritza la transició energètica i digital, la sostenibilitat, la competitivitat econòmica, la connectivitat i el desenvolupament local. Els fons, distribuïts en funció d'indicadors com el PIB *per capita*, la vulnerabilitat al canvi climàtic i les dinàmiques migratòries, cerquen promoure resultats tangibles, avalats per 80 mesures específiques destinades a simplificar-ne l'execució i maximitzar l'impacte.

El vincle d'aquesta política amb les línies estratègiques del MEIIB30 és evident, i destaca la influència en l'LE2 («Tecnologia i societat del coneixement») i l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»). Els objectius del Programa FEDER de les Illes Balears 2021-2027 i del Fons de Transició Justa, centrats a construir una Europa més competitiva i més verda, mostren una total compatibilitat amb els propòsits de l'LE2, mentre que els primers tres objectius específics de l'LE3 s'alineen amb algunes de les seves iniciatives. També es vinculen l'LE1 («Impuls i diversificació econòmica») i l'LE7 («Administració àgil i pròxima»), encara que en menor mesura, a objectius de competitivitat, diversificació i digitalització de l'Administració pública. Així mateix, la dimensió social de la política té eco en l'LE6 («Entorns saludables i sostenibles»), encara que amb menys incidència. També hi ha connexions directes amb l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»), principalment a través de mesures relacionades amb la sostenibilitat.

Per la seva part, l'FSE+ centra la seva connexió amb l'LE5 («Inclusió social i igualtat d'oportunitats») en objectius clau com la inclusió social de col·lectius desfavorits, l'impuls a la formació professional i el desenvolupament de polítiques d'ocupació inclusives i sostenibles.

En termes operatius, la política de cohesió 2021-2027 es posiciona com un marc essencial per dissenyar i implementar el MEIIB30. Aprofitar aquestes sinergies serà crucial per maximitzar l'accés als recursos financers i garantir el compliment dels objectius fixats en l'horitzó del 2030.

Estratègia Europea de Creixement Blau

L'economia blava europea constitueix una estratègia clau de la Comissió Europea orientada al desenvolupament sostenible de les activitats marines i marítimes, en línia amb els objectius del Pacte Verd Europeu. Aquesta iniciativa cerca consolidar la Unió Europea com a líder mundial en sectors com la biotecnologia blava, el turisme costaner, l'energia marina i el transport marítim, promovent competitivitat econòmica, cohesió social, sostenibilitat i adaptació climàtica. Encara que no disposa de

finançament directe, estableix un marc normatiu que facilita l'accés a fons com el Fons Europeu Marítim, de la Pesca i l'Aqüicultura (FEMPA) i fomenta inversions privades que compleixin principis de sostenibilitat.

L'alineament de l'economia blava amb les línies estratègiques del MEIIB30 és notable, especialment amb l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»). Els objectius vinculats a la protecció del medi ambient i la reducció de la contaminació troben un alt grau de convergència amb aquesta estratègia. Així mateix, l'impacte de l'economia blava s'estén a altres línies, com l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»), a través de l'èmfasi en la sostenibilitat de l'ús dels recursos marins, i a objectius específics relacionats amb l'LE1 («Impuls i diversificació econòmica»), mitjançant la millora de la competitivitat en sectors clau com el turisme marítim. També són rellevants les aportacions indirectes a objectius de transport i producció sostenibles.

En conclusió, l'Economia Blava Europea reforça diverses dimensions del MEIIB30, atès que prioritza la sostenibilitat i el desenvolupament econòmic dels recursos marins, en estreta connexió amb la transició energètica i l'economia circular. L'impacte és particularment evident en l'LE3 i l'LE4, però també aporta valor a altres àrees com la diversificació econòmica i la competitivitat. La implementació del MEIIB30 haurà de considerar aquest marc estratègic per maximitzar oportunitats i fomentar un desenvolupament integrat i sostenible a les Illes Balears.

Estratègia regional d'innovació per a l'especialització intel·ligent (RIS3)

L'Estratègia RIS3 (Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation) és un marc clau per a la innovació regional en el període 2021-2027, dissenyat pel Govern de les Illes Balears en col·laboració amb la Comissió Europea. Amb dotació pressupostària important i vinculable a inversions que s'han de dur a terme en el MEIIB30, té per objectiu principal transformar el model productiu mitjançant l'especialització intel·ligent i la innovació, abordant els reptes socioeconòmics específics de la comunitat autònoma. Aquesta estratègia no només impulsa la diversificació econòmica i la transició digital i ecològica, sinó que també actua com a referència per gestionar fons estructurals europeus i nacionals, i es consolida com un motor clau per al desenvolupament regional.

La RIS3 troba l'impacte més gran en l'LE2 («Tecnologia i societat del coneixement») del MEIIB30, amb objectius com la modernització empresarial, la digitalització, el desenvolupament de talent en àrees tecnològiques i d'innovació, la creació d'ecosistemes d'R+D+I i la promoció de la col·laboració públicoprivada. A més, aquesta estratègia contribueix de forma indirecta al creixement i la competitivitat del sector turístic, sector tractor de l'economia balear, mitjançant la diversificació i la recerca de sostenibilitat i innovació – LE1 («Impuls i diversificació econòmica»). En termes més amplis, la RIS3 reforça objectius clau del MEIIB30, com l'estructuració de l'ecosistema de ciència i innovació i la transformació digital i ecològica, pilars essencials per a un desenvolupament econòmic sostenible i resiliència.

En resum, la RIS3 es posiciona com un condicionant d'alt valor estratègic per al MEIIB30, tant per l'alineació amb objectius com pel potencial per habilitar accés a fons europeus i nacionals. Integrar-la en les actuacions del Marc Estratègic no tan sols permetrà aprofitar oportunitats de finançament, sinó també consolidar la transició cap a un model productiu diversificat, tecnològic i sostenible a les Illes Balears. Maximitzar aquesta sinergia serà clau per aconseguir una execució efectiva i un impacte transformador en l'horitzó 2030.

Mecanisme de Recuperació i Resiliència

L'MRR és la resposta estratègica de la Unió Europea a la crisi provocada per la COVID-19, implementat a Espanya pel Govern central a través del PRTR, el propòsit del qual és impulsar una transformació estructural mitjançant deu polítiques palanca i 31 components, que inclouen des de la transició energètica fins a la modernització fiscal, passant per la digitalització i l'educació. El PRTR combina subvencions i préstecs, i les Illes Balears tenen assignada una important quantitat de finançament, destinada a iniciatives alineades amb la sostenibilitat, el turisme, la digitalització i la descarbonització de l'economia, entre altres.

L'anàlisi de les disposicions del PRTR mostra una alineació significativa amb les línies estratègiques del MEIIB30, atesa la diversitat d'objectius del Pla. L'impacte és particularment evident en l'LE1 («Impuls i diversificació econòmica»), l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients») i l'LE5 («Inclusió social i igualtat d'oportunitats»).

D'altra banda, i en menor mesura, s'observa una alineació amb la resta de línies: LE2 («Tecnologia i societat del coneixement»), LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»), LE6 («Entorns saludables i sostenibles») i LE7 («Administració àgil i pròxima»).

En conclusió, l'MRR constitueix un pilar fonamental per implementar el MEIIB30, ja que proporciona recursos i marcs d'acció que reforcen objectius específics en totes les línies estratègiques. A més, el seu paper va ser determinant per desenvolupar la primera estratègia d'inversions de les Illes Balears, i integrar-lo en el nou MEIIB30 assegura una continuïtat alineada amb les prioritats europees. Aprofitar aquestes sinergies serà crucial per maximitzar l'impacte transformador del Marc Estratègic en l'horitzó 2030.

Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides

L'Agenda 2030, adoptada per l'ONU el 2015, és un pla d'acció global que estableix 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) dissenyats per promoure un desenvolupament inclusiu i sostenible en benefici de les persones, el planeta i la prosperitat. A diferència d'altres estratègies, no està limitada a institucions públiques, sinó que també guia actors privats en l'adopció de pràctiques sostenibles. Aquest marc estableix directrius que influeixen en polítiques globals i regionals, com el MEIIB30, ja que ofereix una visió integral per estructurar objectius generals i específics.

L'anàlisi de l'Agenda 2030 en relació amb el MEIIB30 revela una vinculació extensa però moderada en intensitat, atès el seu abast transversal. Els 17 ODS troben

correspondència amb totes les línies estratègiques del Marc, almenys amb un dels objectius específics. Tanmateix, s'identifiquen graus d'afinitat més significatius amb l'LE6 («Entorns saludables i sostenibles»), l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients») i l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»), totes englobades dins l'eix de desenvolupament sostenible. A més, la influència de l'Agenda 2030 sobre el contingut del PRTR reforça l'impacte indirecte en l'assignació de recursos i inversions alineades amb el MEIIB30.

En conclusió, l'Agenda 2030 representa un condicionant transversal per al MEIIB30 no només per l'impacte directe en els objectius estratègics de l'LE3, l'LE4 i l'LE6, sinó també pel paper estructurador en l'ecosistema politicoeconòmic actual. Incorporar-la al Marc Estratègic assegura l'alineació de les inversions amb prioritats globals de sostenibilitat i enforteix la capacitat del MEIIB30 per donar resposta als reptes del desenvolupament inclusiu i sostenible a les Illes Balears.

Programa Horitzó Europa

Horitzó Europa és el programa marc de recerca i innovació de la Unió Europea per al període 2021-2027, dissenyat per consolidar l'espai europeu de recerca i generar impactes significatius en els àmbits científic, tecnològic, econòmic i social. Amb un pressupost total creixent, encara que no tan important com la política de cohesió, aquest programa dona suport a investigadors i innovadors en el desenvolupament de solucions per a desafiaments mediambientals, energètics, digitals i geopolítics. Més que un simple instrument de finançament, Horitzó Europa adopta una mentalitat d'inversió estratègica, amb un enfocament centrat en l'excel·lència científica, la competitivitat industrial i la innovació, elements essencials per a la transició cap a un futur sostenible.

Les connexions entre Horitzó Europa i el MEIIB30 són evidents, especialment en les línies estratègiques LE2 («Tecnologia i societat del coneixement») i LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»). En l'LE2, el programa reforça la inversió en R+D, el desenvolupament de talent i capacitats, i la creació d'ecosistemes tecnològics avançats. En l'LE3, Horitzó Europa impulsa objectius relacionats amb la transició cap a energies renovables, la gestió sostenible dels recursos, la conservació de la biodiversitat i la reducció de la contaminació. Aquestes connexions reflecteixen l'alineació del programa amb les prioritats d'Europa per liderar l'economia digital circular, restaurar ecosistemes i enfortir l'autonomia estratègica en tecnologies clau i cadenes de valor emergents.

En conclusió, Horitzó Europa representa un condicionant estratègic per al MEIIB30, ja que ofereix tant finançament com un marc de referència per a accions que potenciïn la innovació, la sostenibilitat i la competitivitat regional. Integrar-lo en el MEIIB30 no només amplia les oportunitats d'accés a recursos europeus, sinó que també reforça l'alineació del marc regional amb els objectius d'excel·lència i innovació europeus i garanteix un impacte transformador en el context balear.

Estratègia d'Inversió Illes Balears 2030

Aprovada el 2021, constitueix el precedent immediat del MEIIB30 i un condicionant clau per la relació directa amb aquest Marc Estratègic. Comparteixen objectius generals i específics. Els principis que van guiar l'Estratègia anterior —com la resiliència econòmica, la innovació productiva i el creixement inclusiu— estan reflectits i ampliat en el nou Marc. La capacitat del MEIIB30 per avançar i superar les metes plantejades en l'EIIB2030 serà determinant per consolidar un model econòmic i social més sostenible, equilibrat i inclusiu a les Illes Balears.

Aliança per la Cohesió del Comitè de les Regions

L'Aliança per la Cohesió, promoguda pel Comitè de les Regions, és una crida estratègica dirigida a les institucions europees i els governs nacionals per reforçar la política de cohesió social, econòmica i territorial a la Unió Europea. Aquest marc defensa objectius fonamentals com garantir una prosperitat sostenible, fomentar el benestar en una societat digitalitzada, avançar cap a la neutralitat climàtica, preservar la biodiversitat i abordar els reptes derivats del canvi demogràfic. Entre els actors destacats es troba el Govern de les Illes Balears, que ha donat suport a aquesta iniciativa com a part del seu compromís en l'àmbit europeu.

Encara que l'impacte immediat en el MEIIB30 és limitat, l'Aliança per la Cohesió destaca per la potencial influència en el futur marc financer pluriennal posterior al 2027, la qual cosa la posiciona com un condicionant estratègic de llarg termini. El seu paper és clau en la defensa de la política de cohesió com a principal eina d'inversió descentralitzada de la UE, especialment en regions com les Illes Balears, on aquests fons són determinants per executar projectes estratègics. L'evolució de les directrius pressupostàries europees podria modificar la disponibilitat de recursos per a inversions incloses en el MEIIB30 i afectar àrees clau com la sostenibilitat, la cohesió social i la competitivitat econòmica.

En conclusió, l'Aliança per la Cohesió remarca la importància de mantenir i enfortir la política de cohesió en el futur marc financer de la UE, la qual cosa podria condicionar les oportunitats de finançament de llarg termini per a les Illes Balears. Encara que no té un impacte directe immediat en el MEIIB30, la seva rellevància com a marc estratègic i la seva capacitat per influir en l'assignació pressupostària futura reforcen la necessitat de seguir-ne atentament l'evolució.

El factor d'insularitat

La insularitat de les Illes Balears condiona significativament la seva capacitat per mobilitzar recursos i executar inversions, i es generen costos addicionals derivats de la discontinuïtat territorial. Per mitigar aquests desafiaments, el factor d'insularitat estableix una compensació econòmica específica, suposa una font important de finançament de les inversions que s'han de dur a terme amb el MEIIB30 per al període 2024-2030. Aquest fons prioritza àrees estratègiques com infraestructures, recursos

hídrics, energia, mobilitat, turisme i recerca, i destina almenys el 90 % dels recursos a projectes d'inversió amb terminis d'execució ajustats.

La connexió entre el factor d'insularitat i les línies estratègiques del MEIIB30 és àmplia, i és especialment rellevant en l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»), l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent») i l'LE6 («Entorns saludables i sostenibles»), principalment en inversions en infraestructures sanitàries, ferroviàries i educatives. En l'LE3, s'observen alineacions clares en objectius com la transició cap a energies renovables i la reducció de la contaminació. En l'LE6, destaquen metes relacionades amb la mobilitat elèctrica i sostenible, així com amb l'atenció als desafiaments específics de la insularitat. A més, el factor d'insularitat troba afinitat amb altres objectius específics del MEIIB30 en àrees com el turisme sostenible, la innovació tecnològica i la recerca, i connecta clarament amb alguns objectius de l'LE1 («Impuls i diversificació econòmica»), l'LE2 («Tecnologia i societat del coneixement») i l'LE7 («Administració àgil i pròxima»). El seu impacte no només recalibra les condicions econòmiques de les inversions previstes, sinó que també introdueix característiques distintives que el diferencien d'altres mecanismes de finançament.

En conclusió, el factor d'insularitat és un element fonamental per estructurar i executar les inversions previstes en el MEIIB30, ja que ofereix recursos específics que complementen altres fonts de finançament. La capacitat per mitigar les limitacions territorials i potenciar àrees estratègiques en reforça la importància com a condicionant per garantir que les prioritats del Marc Estratègic s'adaptin a les particularitats de les Illes Balears, i així facilitar així la consecució d'un desenvolupament més sostenible i equitatiu.

Tributs autonòmics finalistes de les Illes Balears 2030

- Impost sobre les estades turístiques

L'impost de turisme sostenible de les Illes Balears és una eina clau per finançar inversions destinades a compensar l'impacte ambiental i social del turisme, i fomentar la sostenibilitat, la qualitat i la competitivitat del sector. Aquest tribut, amb una recaptació vinculable a inversions en el MEIIB30 per al període 2023-2030, dona suport a projectes centrats en àrees com la protecció del medi ambient, la preservació del patrimoni, la generació d'ocupació i la digitalització, i es consolida com un mecanisme essencial per orientar el desenvolupament sostenible.

La vinculació de l'ITS als objectius del MEIIB30 és evident, especialment en l'LE1 («Impuls i diversificació econòmica»), l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent») i l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»). En l'LE1, destaquen coincidències en objectius específics relacionats amb la sostenibilitat i la competitivitat de les pimes i del turisme, mentre que en l'LE3 s'identifiquen alineacions completes en cinc objectius específics, principalment relacionats amb la transició cap a una economia circular i la millora de l'eficiència energètica. Així mateix, s'observen connexions significatives en objectius vinculats a l'LE4, amb afinitats clares en els tres primers objectius d'aquesta temàtica, i a l'LE2 («Tecnologia i societat del coneixement») i l'LE5 («Inclusió social i igualtat d'oportunitats»).

La naturalesa finalista de l'ITS com a font de finançament introdueix un condicionant per al MEIIB30, ja que pot influir en l'estructura de finançament de projectes específics inclosos en el Marc.

En conclusió, l'ITS constitueix un condicionant financer únic i estratègic per al MEIIB30, atès que ofereix recursos destinats específicament a iniciatives relacionades amb el turisme sostenible, la innovació i la protecció mediambiental. Incorporar aquest tribut en la planificació del MEIIB30 permetrà no tan sols optimitzar l'assignació de recursos, sinó també garantir que les inversions previstes estiguin alineades amb les prioritats regionals de sostenibilitat i competitivitat, i maximitzar l'impacte de les polítiques públiques a les Illes Balears.

- Fons de Prevenció i Gestió de Residus

El Fons de Prevenció i Gestió de Residus de les Illes Balears va néixer com un tribut autonòmic finalista dissenyat per finançar mesures que millorin el medi ambient, protegeixin la salut pública i promoguin una economia circular, i és en l'actualitat un impost cedit per l'Estat. Aquest fons, que preveu ingressos fins al 2030, destina els recursos a la gestió eficient de residus, l'elaboració d'estudis específics i la implementació de campanyes educatives per sensibilitzar la ciutadania sobre pràctiques sostenibles.

L'anàlisi de compatibilitat entre aquest fons i els objectius del MEIIB30 mostra una alta afinitat amb l'LE3 («Economia circular i energies renovables i eficients»), especialment en els objectius específics relacionats amb la gestió eficient de residus i la reducció de la contaminació. Aquestes coincidències reflecteixen l'alineació entre les finalitats del fons i els propòsits del MEIIB30 en matèria d'economia circular i sostenibilitat ambiental. En particular, les actuacions del MEIIB30 destinades a millorar la gestió ambiental dels residus hauran de tenir en consideració l'existència d'aquest fons com un recurs clau per estructurar-ne el finançament.

En conclusió, el Fons de Prevenció i Gestió de Residus es consolida com un condicionant estratègic per al MEIIB30, no només per la capacitat de finançar projectes relacionats amb l'economia circular, sinó també per la contribució a la sostenibilitat i la protecció ambiental. Integrar aquest recurs a la planificació de les inversions permetrà maximitzar-ne l'impacte i garantir una assignació eficient que reforci els objectius del Marc Estratègic a les Illes Balears.

- Cànon de sanejament d'aigües

El cànon de sanejament d'aigües és un tribut autonòmic finalista de les Illes Balears destinat exclusivament a finançar polítiques hidràuliques del Govern de les Illes Balears. Aquest fons se centra en àrees estratègiques com el sanejament, la depuració i la reutilització d'aigües, essencials per garantir una gestió hídrica sostenible. El fons es gestiona anualment i es constitueix com un recurs clau per abordar desafiaments relacionats amb el cicle de l'aigua.

L'anàlisi del seu impacte en els objectius del MEIIB30 destaca l'alineació principal amb l'LE4 («Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»). En aquesta línia, aquesta font de finançament incideix especialment en els objectius específics relacionats amb la prevenció de la contaminació i la millora de la qualitat de l'aigua, així com en l'adaptació al canvi climàtic i la capacitat de recuperació hídrica. Així mateix, aquest tribut contribueix, en menor mesura, a la gestió integrada de recursos hídrics, fet que reforça la capacitat del MEIIB30 per implementar polítiques innovadores i sostenibles en aquest àmbit. Aquestes coincidències reflecteixen la importància d'integrar aquest fons a la planificació d'accions relacionades amb el cicle de l'aigua dins el Marc Estratègic.

En conclusió, el cànon de sanejament d'aigües és un recurs financer essencial que actua com a condicionant estratègic per al MEIIB30 en l'àmbit de la gestió hídrica. La capacitat per finançar polítiques clau en sanejament, depuració i reutilització d'aigües el converteix en un mecanisme indispensable per avançar en els objectius específics de sostenibilitat hídrica, i contribuir de manera decisiva a la resiliència i la sostenibilitat ambiental de les Illes Balears.

7. Finançament associat al MEIIB30

El Govern de les Illes Balears disposa d'una estructura de finançament mixt, que inclou el sistema de finançament autonòmic, els tributs propis i cedits i altres fons de finançament de caràcter finalista, per finançar fonamentalment inversions.

Entre els fons externs a la Comunitat Autònoma per finançar inversions, s'han tingut en compte els que procedeixen de la Unió Europea, com són l'MRR, el FEDER, l'FSE+, l'FTJ i el Programa Bàsic de l'FSE+, i el que es preveu en el règim especial de les Illes Balears (REIB), és a dir, el factor d'insularitat, que com s'ha dit és un fons estatal.

De la mateixa manera, per executar el MEIIB30 es tindran en compte els fons procedents de conferències sectorials que siguin per a inversió en el sentit més ampli.

A més, s'hi han inclòs alguns dels tributs propis o cedits de recaptació autonòmica que també tenen un caràcter finalista, com són el cànon de sanejament d'aigües, el Fons de Prevenció i Gestió de Residus i l'impost de turisme sostenible.

Un dels principals reptes i objectius del MEIIB30 és garantir una assignació eficient i una execució eficaç dels fons disponibles, que s'alineï amb les metes definides en el nou Marc Estratègic d'Inversions. Per aconseguir-ho, i tal com es detalla en l'apartat de seguiment i avaluació, s'ha dissenyat un sistema de governança robust i s'han implementat eines avançades de gestió. Aquestes eines estan destinades a donar suport als departaments responsables en la supervisió i la coordinació de les fonts de finançament, i faciliten la identificació primerenca de riscos d'incompliment que podrien comprometre l'accés als fons esmentats. Així mateix, proporcionen als òrgans directius un marc integral per seleccionar i monitorar projectes estratègics, que garanteixi que les decisions s'ajustin a les disponibilitats pressupostàries i financeres en tot moment.

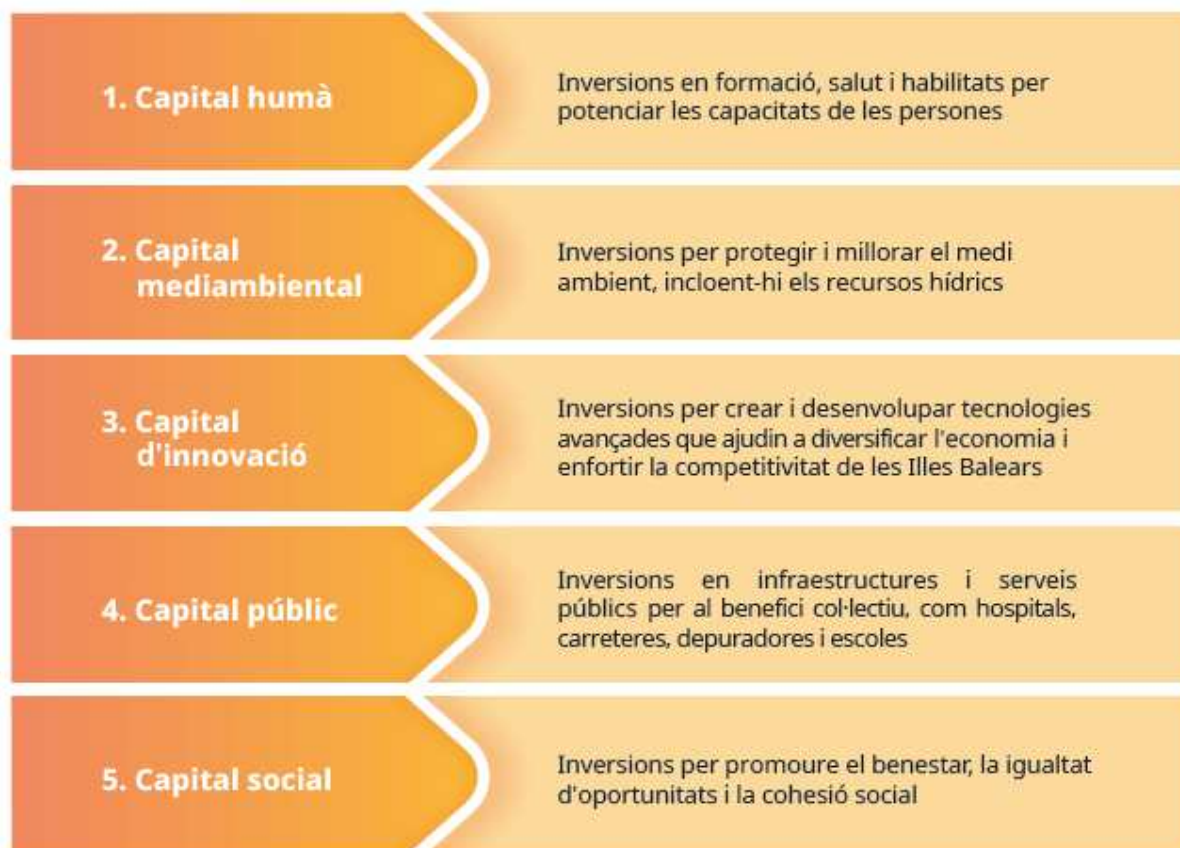
Les actuacions i els projectes estratègics que tinguin un encaix més gran en el MEIIB30 tindran preferència en la proposta d'assignació de les fonts de finançament incloses en el MEIIB30. En particular, s'han de tenir en consideració els aspectes dels projectes següents:

- L'adequació del projecte d'inversió a algun o alguns dels objectius específics definits, i l'alineació amb una de les línies estratègiques i dels eixos del nou MEIIB30.
- El compliment de les prioritats transversals definides en el MEIIB30.
- La realització d'una avaluació *ex ante* del projecte a través del model que la direcció general competent en planificació i coordinació d'inversions estratègiques posi a disposició dels gestors públics, la qual cosa permetrà una planificació, una revisió de projectes i una anàlisi de la font de finançament més eficient.

Quant als projectes d'inversió que tindrà en compte el MEIIB30, i per tant al finançament que s'inclou en el Marc, s'han considerat projectes d'inversió estratègica tots els encaminats a donar resposta als reptes de sostenibilitat econòmica, social i ambiental que pretén abordar el MEIIB30, considerant el concepte d'inversió des d'una

perspectiva àmplia. D'acord amb això, es defineix i s'inclou en el MEIIB30 la inversió en els tipus de capital següents:

GRÀFIC 43. Tipus de capital inversor inclòs en el MEIIB30

7.1. Tipus de font de finançament finalista

Les fonts de finançament que s'han tingut en compte a l'hora de fer una previsió de l'import total de les inversions que aniran associades al MEIIB30, són les que es detallen a continuació, amb una descripció breu de les característiques més importants:

TAULA 7. Característiques de la política de cohesió europea 2021-2027

Font de finançament	Política de cohesió europea 2021-2027
Què és	Els fons de la política de cohesió són instruments financers de la Unió Europea destinats a reduir desigualtats regionals i promoure desenvolupament econòmic, social i territorial equilibrat.
Origen	Comissió Europea
Motivació i abast	Compensar les conseqüències econòmiques inherents a la discontinuïtat territorial que implica el fet insular, especialment en matèria d'inversió pública.
Marc normatiu	Reglament de disposicions comunes (RDC), i reglaments específics per a FEDER, FSE+ (incloent-hi el Bàsic) i Fons de Transició Justa (FTJ)
Objetius polítics	Inclou accions en: Una Europa més competitiva i intel·ligent. Una Europa més verda i amb baixes emissions de carboni en transició cap a una economia amb zero emissions netes de carboni Una Europa més social i inclusiva.
Període temporal / durada	2021-2027 Article 63 de l'RDC: període de subvencionalitat de l'1 de gener de 2021 al 31 de desembre de 2029
Pilars en què se sustenta	Competitivitat, sostenibilitat ambiental, connectivitat, enfocament a les persones i a l'empoderament d'autoritats locals, urbanes i territorials; simplificació de processos, flexibilitat

TAULA 8. Característiques de l'MRR-PRTR

Font de finançament	MRR - PRTR
Què és	El Mecanisme de Recuperació i Resiliència és el nucli central dels fons Next Generation EU, un instrument europeu excepcional que inclou transferències no reemborsables i préstecs per afavorir la recuperació de la pandèmia de COVID-19.
Origen	Consell Europeu / Govern d'Espanya
Motivació i abast	Donar resposta a la crisi sense precedents i reparar danys causats per la pandèmia. Transformar la societat europea. Inspirat en l'Agenda del Canvi, en l'Agenda 2030 i en els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides.
Marc normatiu	Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell (MRR) Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i l'addenda de modificació, aprovats pel Consell Europeu el 13 de juliol del 2021 i el 17 d'octubre del 2023, respectivament Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
Objectius polítics	Polítiques palanca (que alhora contenen 31 components): <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenda urbana i rural, lluita contra la despoblació i desenvolupament de l'agricultura. 2. Infraestructures i ecosistemes resilient. 3. Transició energètica justa i inclusiva. 4. Una Administració per al segle XXI. 5. Modernització i digitalització del teixit industrial i de la pime, recuperació del turisme i impuls a una Espanya nació emprenedora. 6. Pacte per la ciència i la innovació, reforç a les capacitats del Sistema Nacional de Salut. 7. Educació i coneixement, formació contínua i desenvolupament de capacitats. 8. Nova economia de les cures i polítiques d'ocupació. 9. Impuls de la indústria de la cultura i l'esport. 10. Modernització del sistema fiscal per a un creixement inclusiu i sostenible.
Període temporal / durada	2021-2026 PPot incloure inversions iniciades a partir de l'1 de febrer de 2020.
Pilars en què se sustenta	Quatre eixos transversals del PRTR: la transició ecològica, la transformació digital, la cohesió territorial i social, i la igualtat de gènere

TAULA 9. Característiques del factor d'insularitat

Font de finançament	Factor d'insularitat
Què és	Finançament afectat de l'Estat
Origen	Ministeri d'Hisenda en aplicació del que preveu el Reial decret llei 4/2019, de 22 de febrer, del règim especial de les Illes Balears (REIB)
Motivació i abast	Compensar les conseqüències econòmiques inherents a la discontinuïtat territorial que implica el fet insular, especialment en matèria d'inversió pública.
Marc normatiu	Reial decret llei 4/2019, de 22 de febrer, del règim especial de les IB (títol III)
Objetius polítics	<p>Les inversions han d'estar destinades a àmbits d'actuació afectats especialment per la situació d'insularitat i, específicament, a les matèries següents:</p> <p>a) Les inversions han d'estar destinades a àmbits d'actuació afectats especialment per la situació d'insularitat i, específicament, a les matèries següents:</p> <p>b) a) Creació, desenvolupament o reposició d'infraestructures i sistemes de transport, gestió, sanejament o reutilització de recursos hídrics i del litoral, costes i platges.</p> <p>c) b) Creació, desenvolupament o desplegament d'infraestructures i xarxes intel·ligents de producció, distribució, transport i emmagatzematge d'energia, incloses les instal·lacions d'autoconsum amb una atenció especial a la promoció d'energies renovables, així com de la utilització de vehicles d'energies alternatives i de la implantació de punts de recàrrega de vehicles elèctrics.</p> <p>d) c) Infraestructures de transport i sistemes de mobilitat.</p> <p>e) d) Beques a l'estudi i a la investigació de tots els graus del sistema educatiu, especialment al tram d'ajuts a la mobilitat.</p> <p>f) e) Modernització, reestructuració i diversificació del sector turístic i les infraestructures turístiques.</p> <p>g) f) Promoció de la investigació, el desenvolupament tecnològic i la innovació i de les tecnologies de la informació i de les telecomunicacions, amb especial atenció a les tecnologies habilitadores emergents i les xarxes de molt alta velocitat.</p> <p>h) g) Prevenció, reutilització, recollida, tractament, reciclatge i transport de residus.</p> <p>i) h) Actuacions sobre el patrimoni cultural, etnològic, arqueològic, arquitectònic i paisatgístic de les Illes Balears.</p>
Període temporal / durada	Aprovació anual de les inversions d'acord amb l'import establert per la Comissió Mixta, en el marc del quinquenni 2022-2026. En acabar, s'ha de revisar. L'estimació és que es renovi almenys per una quantitat similar anual fins al 2030. Cada exercici, des de l'any base (2020), es revisa amb un índex en la Comissió Mixta corresponent.
Pilars en què se sustenta	Competitivitat, sostenibilitat territorial, cohesió i igualtat, digitalització. Foment de la competitivitat del turisme i inversió en infraestructures, mediambiental i social quant a minimitzar el fet insular de les Illes Balears respecte a la resta de l'Estat.

TAULA 10. Característiques de l'impost de turisme sostenible

Font de finançament	Impost de turisme sostenible
Què és	Tribut autonòmic
Origen	Norma autonòmica aprovada el 2016 que crea un tribut que grava les estades turístiques a les Illes, els ingressos del qual estan gestionats a través de l'Agència d'Estratègia Turística de les Illes Balears (AETIB)
Motivació i abast	Compensar el cost mediambiental i social del turisme; millorar la competitivitat del sector turístic mitjançant el turisme sostenible, responsable i de qualitat; fomentar la desestacionalització; impulsar la recerca i la innovació tecnològica (R+D+I) per promoure el creixement intel·ligent i la incorporació de noves tecnologies. Les actuacions han de ser sostenibles ambientalment, socialment i econòmicament.
Marc normatiu	Llei 2/2016, de 30 de març, de l'impost sobre estades turístiques a les Illes Balears
Objetius polítics	<p>a) Protecció, preservació, modernització i recuperació del medi natural, rural, agrari i marí. Especial incidència en sanejament, residus i gestió intel·ligent del cicle de l'aigua.</p> <p>b) Foment de la desestacionalització, la creació i l'activació de productes turístics practicables en temporada baixa, i promoció del turisme sostenible, especialment el cultural i d'esport. Millora de les zones turístiques i de la connectivitat.</p> <p>c) Recuperació i rehabilitació del patrimoni històric i cultural.</p> <p>d) Impuls de projectes de recerca científica, desenvolupament i innovació tecnològica (R+D+I) que contribueixin a la diversificació econòmica, la lluita contra el canvi climàtic o relacionats amb l'àmbit turístic.</p> <p>e) Millora de la formació i la qualitat de l'ocupació en el sector turístic. Foment de la feina, especialment en temporada baixa.</p> <p>f) Millora de la inspecció, la seguretat i la conscienciació per un turisme responsable a les zones determinades pel Decret Llei 1/2020, de 17 de gener, pel turisme responsable i la millora de la qualitat en zones turístiques (Calvià, Lluçmajor, Palma, Sant Antoni de Portmany).</p> <p>En tot cas, els projectes que s'aprovin en el marc de qualsevol de les actuacions a què fan referència les lletres anteriors han de ser sostenibles des del punt de vista ambiental, social i econòmic.</p>
Període temporal / durada	Pla anual que es tradueix en convocatòries de subvenció per finançar els projectes públics presentats. El límit temporal no posa en risc els fons assignats a projectes.
Pilars en què se sustenta	Competitivitat, sostenibilitat territorial, cohesió i igualtat, digitalització. Foment (competitivitat del sector del turisme, diversitat econòmica i foment d'infraestructures), mediambiental i social, atès que té com a objectiu compensar el cost mediambiental i social de l'activitat turística.

TAULA 11. Característiques del Fons de Prevenció i Gestió de Residus

Font de finançament	Fons de Prevenció i Gestió de Residus (cànon de residus)
Què és	Tribut cedit que va néixer com a autonòmic
Origen	Norma autonòmica aprovada el 2019 que crea un tribut que grava en matèria d'abocament i reciclatge de residus a les Illes, els ingressos del qual estan gestionats a través de la Direcció General d'Economia Circular, Transició Energètica i Canvi Climàtic
Motivació i abast	Assolir més qualitat del medi ambient i protecció de la salut humana, garantir un ús prudent i racional dels recursos naturals i promoure una economia més circular.
Marc normatiu	Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminants per a una economia circular (títol VII, capítol II) Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminants de les Illes Balears (art. 33) Decret 16/2022, de 23 de maig, pel qual es desplega el cànon sobre l'abocament i la incineració de residus de les Illes Balears
Objetius polítics	<p>- Finançar mesures que tinguin per objecte mitigar els impactes adversos sobre la salut humana i el medi ambient associats a la generació i la gestió de residus; en concret, s'ha de destinar a fomentar la millor gestió ambiental dels residus, especialment la prevenció, la preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus de les fraccions no subjectes a responsabilitat ampliada del productor, amb la fracció orgànica com a preferent, tant pel que fa a la recollida com al tractament, amb especial atenció a fomentar-ne la qualitat.</p> <p>Pot finançar estudis de residus i campanyes de sensibilització, de divulgació i d'educació ambiental, dins el marc previst en l'article 33.1 de la Llei 8/2019 (article 16 del Decret 16/2022).</p>
Període temporal / durada	Anual, recurrent
Pilars en què se sustenta	Sostenibilitat mediambiental i territorial

TAULA 12. Característiques del cànon de sanejament d'aigües

Font de finançament	Cànon de sanejament
Què és	Tribut autonòmic
Origen	Norma autonòmica aprovada el 2016 que crea un tribut per finançar les inversions del cicle de l'aigua a les Illes, els ingressos del qual estan gestionats a través de la Direcció General de Recursos Hídrics
Motivació i abast	Finançar les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears.
Marc normatiu	Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües
Objetius polítics	S'han de destinar íntegrament, deduïts els costos de gestió, al finançament de despeses vinculades al cicle de l'aigua, i prioritàriament al sanejament, la depuració i la reutilització d'aigües.
Període temporal / durada	Anual, recurrent
Pilars en què se sustenta	Sostenibilitat mediambiental i cicle de l'aigua

7.2. Finançament associat a les inversions del MEIIB30

La suma total estimada de les fonts de finançament específiques de la Comunitat Autònoma per dur a terme inversions alineades amb el MEIIB30 fins al 2030 ascendeix a 5.301 milions d'euros, la qual cosa permetrà finançar inversions per un total de 5.479 milions d'euros.

TAULA 13. Finançament associat a les inversions del MEIIB30

Font de finançament	Termini d'execució del fons	Import cofinançat de les inversions	% de finançament que cobreix	Inversió total prevista
MRR	2021 a 2026	1.113,00	100%	1.113,00
Factor d'insularitat	2022 a 2030	894,84	100%	894,84
FEDER 2021-2027	2021 a 2029	148,60	60%	247,67
Altres fons europeus per a pimes	2024 a 2030	22,24	100%	22,24
Fons Social Europeu (FSE+)	2021 a 2029	105,50	60%	175,83
Programa Bàsic FSE+	2021 a 2029	11,69	90%	12,99
Fons de Transició Justa 2021-2027	2021 a 2029	17,00	70%	24,29
Impost turisme sostenible (ITS)	2024 a 2030	1.018,89	100%	1.018,89
Cànon de sanejament d'aigües	2024 a 2030	784,34	100%	784,34
Fons de Prevenció i Gestió de Residus	2025 a 2030	70,41	100%	70,41
Fons estatals sectorials	2025 a 2030	1.114,56	100%	1.114,56
Total		5.301,07		5.479,06

Destinació de les inversions	MRR	Factor d'insularitat	FEDER 2021-2027	Altres fons europeus per a pimes	FSE+
Capital	1, 2, 3, 4 i 5	2, 3, 4	2, 3, 4	1, 3, 4	1, 5

Programa Bàsic de l'FSE+	Fons de Transició Justa 2021-2027	ITS	Cànon de sanejament	Fons de Prevenció i Gestió de Residus	Fons estatals sectorials
5	1, 2, 3, 4	2, 3, 4	2	3	1, 2, 3, 4 i 5

La destinació de les inversions s'indica d'acord amb els cinc tipus definits en el gràfic 43, «Tipus de capital inversor inclòs en el MEIIB30».

De les fonts de finançament que formen part de plans o programes que abasten diversos anys, s'hi inclou el total del programa des de l'inici, ja que hi ha actuacions seleccionades o iniciades en diferents fases. Això afecta sobretot els fons europeus, si bé l'instrument de l'MRR encara es podria incrementar alguna cosa l'any 2025. El Programa Bàsic de l'FSE+ inicialment incloïa una anualitat més, que s'ha descomptat pel fet que el 2024 l'Estat l'ha executada directament.

Per al factor d'insularitat, els tributs propis (ITS, cànon de sanejament d'aigües) i ceditos (Fons de Prevenció i Gestió de Residus), s'ha emprat la projecció pluriennal futura de la Direcció General de Pressuposts i Finançament estesa fins al 2030. Per tant, són estimacions que s'aniran corregint a mesura que es conegui la quantia definitiva disponible.

Quant als fons estatals sectorials, que s'assignen a través de conferències sectorials ministerials, s'ha agafat de base l'any 2024 i s'ha projectat als futurs exercicis del Marc. Només s'han tingut en compte els imports significatius que encaixen en els tipus de capital inversor prevists en el MEIIB30; principalment es corresponen amb inversions en serveis socials, ocupació, formació, salut i habitatge.

8. Seguiment i avaluació del MEIIB30

El sistema de seguiment i avaluació del MEIIB30 constitueix un pilar essencial per garantir l'efectivitat i l'impacte de les inversions dutes a terme sota el Marc Estratègic. Aquest sistema ha estat dissenyat amb un enfocament integral que permet supervisar de manera contínua l'execució de les actuacions, mesurar els resultats assolits i retroalimentar el procés de presa de decisions, de manera que s'asseguri que cada intervenció estigui alineada amb els objectius estratègics establerts.

El seguiment i l'avaluació no es limiten a mesurar avenços, sinó que també reforcen els principis de transparència i rendició de comptes, fonamentals per consolidar la confiança de la ciutadania i els grups d'interès en la gestió pública. Atès que proporciona informació clau sobre l'estat de les inversions i l'impacte en els diferents àmbits estratègics, aquest sistema permet fer ajustaments dinàmics i oportuns, i així garantir que les estratègies responguin a les necessitats canviants de les Illes Balears.

A més, aquest mecanisme exerceix un paper central en la integració de les fases de planificació i execució. A través d'eines tècniques avançades, indicadors clau d'acompliment i un procés sistemàtic d'avaluació, el sistema facilita una visió integral del progrés assolit, i identifica tant assoliments com àrees de millora. Això assegura que les decisions estratègiques es basin en dades sòlides i en una anàlisi rigorosa de l'impacte de cada acció.

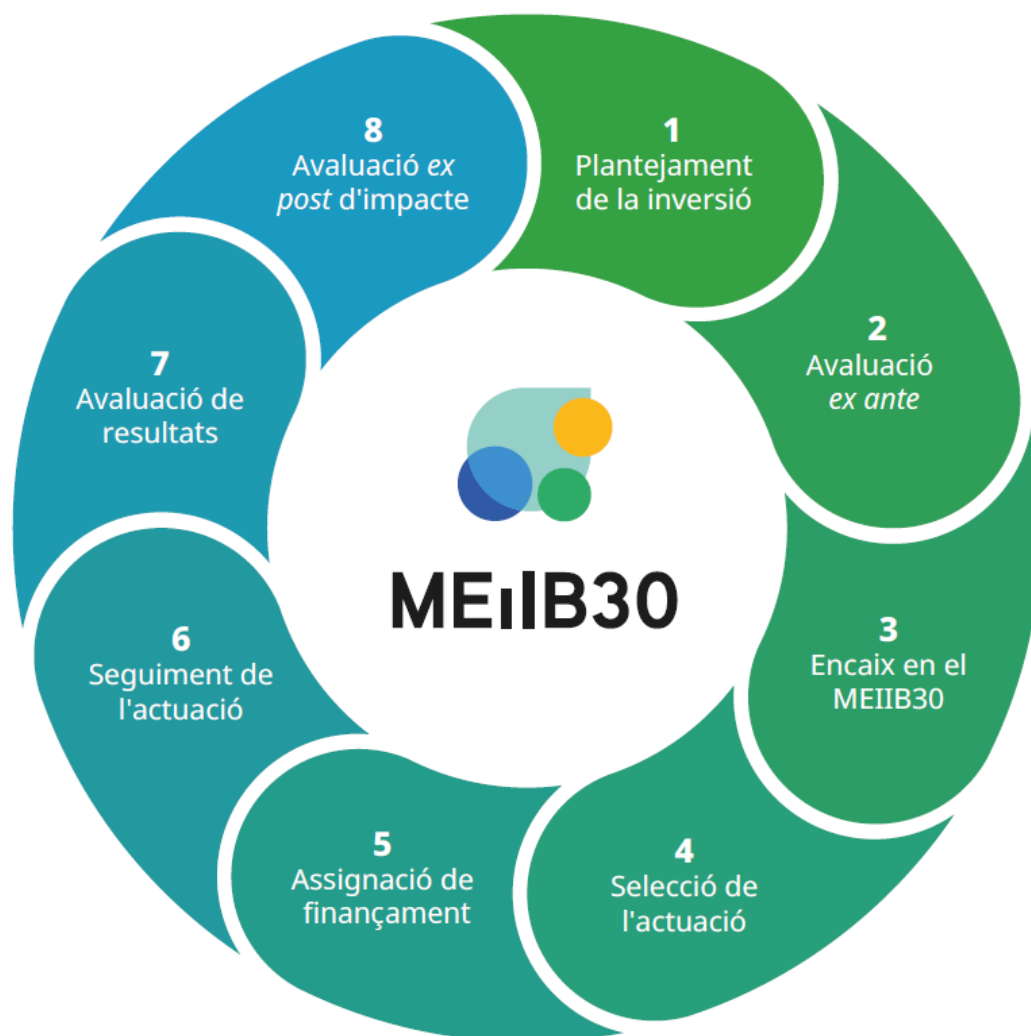
El sistema, a més de tenir per objectiu maximitzar l'eficiència de les inversions, també en garanteix la sostenibilitat a llarg termini i promou una gestió responsable dels recursos públics. En aquest sentit, el MEIIB30 reforça el seu compromís amb la sostenibilitat financera, emprant el seguiment i l'avaluació com a eines per optimitzar les accions en els àmbits econòmic, social i ambiental.

El MEIIB30 es basa en un conjunt d'eines i mètodes específics dissenyats per garantir un seguiment rigorós i una avaluació efectiva de les inversions estratègiques. Aquestes eines permeten monitorar l'execució dels projectes, mesurar-ne l'impacte en termes quantitius i qualitius, i proporcionar informació clau per prendre decisions.

8.1. Cicle de vida del projecte

Un dels objectius clau del MEIIB30 és incloure la totalitat del cicle de vida dels projectes d'inversió estratègica que es financin d'acord amb les fonts de finançament determinades en el Marc, amb la intenció d'optimitzar-ne l'assignació i poder dur a terme cada un dels projectes esmentats amb els fons més adequats de la manera més eficient.

GRÀFIC 44. Cicle de vida del projecte

1. Plantejament de la inversió

L'objectiu del MEIIB30 és afavorir la planificació de les inversions estratègiques; per això, la identificació d'una determinada necessitat d'inversió s'haurà de plantejar en el marc dels plans, programes i polítiques públiques que es pretenen impulsar. En la fase de plantejament d'una inversió, s'ha d'analitzar l'existència d'alternatives viables, la planificació temporal, la determinació de costos i la resta dels aspectes fonamentals de la inversió proposada.

Aquesta anàlisi serà especialment rellevant en el cas que la inversió plantejada no disposi de prou finançament per ser duita a terme i se sol·liciti finançament a través de la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques. En el cas d'inversions que ja disposin d'una font de finançament finalista assignada, entraran en el cicle de vida del projecte a partir de la fase 6 (seguiment de l'actuació), sens perjudici que es dugui a terme el corresponent encaix en el MEIIB30 i la determinació dels indicadors oportuns.

2. *Avaluació ex ante*

L'avaluació *ex ante* serà preceptiva en els casos en què la inversió que es pretén dur a terme no disposi de prou finançament. La farà la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques, a partir de la informació que proporcionin els gestors promotors del projecte, basant-se, entre d'altres, en els aspectes següents:

- El grau d'alineació amb els diferents objectius establerts en el MEIIB2030.
- L'impacte previst en els àmbits següents:
 - Econòmic
 - Mediambiental
 - Social
- El grau de maduresa del projecte.

Aquesta anàlisi ha d'incloure la identificació de les possibles fonts de finançament assignables al projecte, tenint en compte els riscos associats a cada una en funció de les seves característiques.

De l'anàlisi feta juntament amb els responsables de la gestió de les diferents fonts de finançament finalista, es podrà obtenir una proposta valorada dels fons més adequats per finançar els projectes que al seu torn en maximitzin l'eficiència.

3. *Encaix amb el MEIIB30*

Un dels aspectes que ha de revisar l'avaluació *ex ante* és l'encaix de la inversió proposada amb els objectius del MEIIB30. En aquest moment, i en funció de l'alineació de la inversió amb els objectius específics de les línies estratègiques del MEIIB30, s'assignaran els indicadors de realització i de seguiment més idonis a l'actuació.

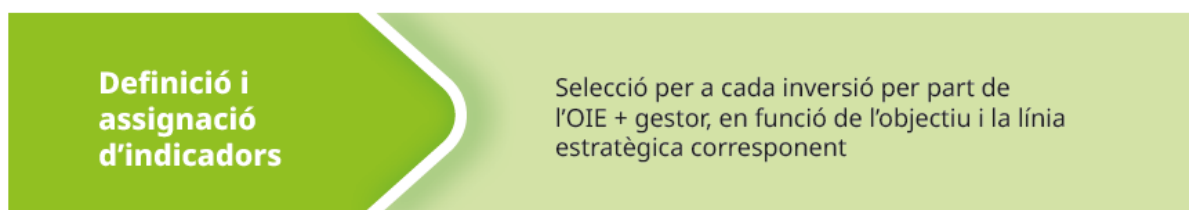
- Definició d'indicadors

Per poder dur a terme l'avaluació de les inversions del MEIIB30, és necessari basar-se en un marc de rendiment que permeti presentar informes i avaluar el resultat obtingut en cada projecte i, en global, tot el Marc Estratègic. Això implica definir uns indicadors vinculats als objectius del MEIIB30 que es pretenen aconseguir.

D'acord amb els objectius i amb la línia estratègica de la inversió plantejada, els òrgans gestors del projecte han d'identificar i quantificar els indicadors més adequats entre els preestablerts en el MEIIB30 en col·laboració amb la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques.

Excepcionalment, atenent la naturalesa de la inversió, es poden proposar altres indicadors més idonis que els predeterminats en el MEIIB30.

GRÀFIC 45. Indicadors

- Indicadors de context i d'impacte (vinculats als objectius estratègics), que proporcionin informació sobre elements socioeconòmics o altres aspectes rellevants de la situació de partida. L'establiment d'aquests indicadors permetrà, en el cas que es faci una avaluació d'impacte en finalitzar l'actuació, valorar en quina mesura l'actuació és la responsable dels resultats aconseguits. Aquests indicadors han de ser clars, rellevants, de caràcter primordialment econòmic i mesurables.

GRÀFIC 46. Tipus d'indicadors

INDICADORS DE CONTEXT	INDICADORS D'IMPACTE
Mesuren l'escenari previ per entendre la situació de partida	S'apliquen al final o durant una avaluació <i>ex post</i> per mesurar els efectes del projecte
Defineixen la situació inicial	Determinen si s'ha assolit el resultat a llarg termini
Mesuren condicions externes i ajuden a planificar	Mesuren el canvi atribuïble a la inversió

- Indicadors de realització, que mesurin el progrés en l'execució de les mesures i les actuacions previstes en la intervenció i es caracteritzin per ser quantitatius, immediats —que reflecteixin els assoliments en la fase d'execució— i fàcilment mesurables, ja que tenen una relació directa amb les activitats del projecte.
- Indicadors de resultat, que reflecteixin els canvis en la situació dels beneficiaris de la inversió, en termes de comportaments o de condicions socials i econòmiques, que es puguin atribuir directament o indirectament a l'actuació. Han de ser indicadors específics, quantitatius o qualitatius i directament relacionats amb els *outputs*. Posaran el focus en els resultats immediats o a curt termini, a diferència dels indicadors d'impacte, que se centraran a mesurar sobretot els resultats a llarg termini.

GRÀFIC 47. Tipus d'indicadors 2

INDICADORS DE RESULTAT	INDICADORS DE REALITZACIÓ
Mesuren els resultats immediats o a curt termini	Mesuren el progrés en l'execució de les mesures i actuacions previstes
Reflecteixen canvis a curt termini	Permeten avaluar si s'han completat les activitats o lliurat els productes
Directament relacionats amb els <i>outputs</i>	Tenen una relació directa amb les activitats del projecte

A les inversions que es plantegin en el MEIIB30, se'ls assignaran els indicadors que es desglossen a continuació agrupats segons les diferents línies estratègiques:

TAULA 14. Indicadors per a la línia estratègica 1, «Impuls i diversificació econòmica»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Taxa de creixement del PIB sectorial	% de creixement anual del PIB en sectors estratègics no tradicionals	IBESTAT, INE
Índex d'innovació empresarial	% d'empreses que desenvolupen activitats d'R+D	IBESTAT, INE
Taxa d'ocupació per sector	% d'ocupació estable en sectors diversificats i estratègics	INE (EPA), IBESTAT (estadístiques laborals)
Nombre de pimes actives	Variació en el nombre de petites i mitjanes empreses	Directorí Central d'Empreses de l'INE
Taxa de creixement de nous productes turístics	Increment de noves activitats turístiques (naturalesa, esportiu, cultural)	AETIB

TAULA 15. Indicadors per a la línia estratègica 2, «Tecnologia i societat del coneixement»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Intensitat d'innovació	Inversió en R+D / PIB autonòmic	INE, Regional Innovation Scoreboard
Nivell d'adopció tecnològica	% d'empreses que han implementat solucions tecnològiques avançades	INE
Índex de digitalització d'empreses / TIC a empreses de -10/+10 empleats	Nombre d'empreses que fan servir eines digitals en els processos de gestió	INE (enquesta sobre ús de TIC)
Patents registrades	Nombre de noves patents <i>per capita</i> o per sector	Oficina Espanyola de Patents i Marques

TAULA 16. Indicadors per a la línia estratègica 3, «Economia circular i energies renovables i eficients»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Intensitat energètica de l'economia	Eficiència energètica de l'economia expressada com a quocient entre consum d'energia primària i PIB autonòmic	DG Economia Circular, INE
Reducció de l'empremta ambiental	Disminució de CO ₂ , consum d'aigua o generació de residus	DG Economia Circular
Taxa de reciclatge de residus	Percentatge de residus reciclats sobre el total generat	IBESTAT, consells insulars, memòria del CES
Penetració d'energies renovables	Percentatge de generació renovable respecte al total (grau de compliment dels objectius de la Llei 10/2019)	REE

TAULA 17. Indicadors per a la línia estratègica 4, «Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Consum d'aigua <i>per capita</i>	Litres diaris <i>per capita</i>	INE, IBESTAT
Eficiència en la distribució en els sistemes públics de proveïment	% de pèrdues en xarxes de distribució d'aigua	IBESTAT, empreses gestores de subministrament
Ús d'aigua reciclada	% d'aigua reciclada emprada en activitats agrícoles o industrials	IBESTAT, ABAQUA
Qualitat de l'aigua	% de compliment d'estàndards de qualitat en cossos hídrics	ABAQUA, Ministeri de Sanitat
Disponibilitat de recursos hídrics renovables	hm ³ de les fonts d'aigua que es reposen naturalment a través del cicle hidrològic: aigua superficial (embassaments) i subterrània (aquífers)	MITECO, ABAQUA
Nivell d'extracció d'aigües subterrànies	Percentatge sobre la recàrrega	MITECO
Percentatge d'àrees marines i costaneres protegides en relació amb el total de l'àrea marina de les Illes Balears	Percentatge d'àrea protegida sobre l'àrea marina total	GOIB, <i>Informe Mar Balear</i> de la Fundació Marilles

TAULA 18. Indicadors per a la línia estratègica 5, «Inclusió social i igualtat d'oportunitats»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Taxa de pobresa i exclusió social	Percentatge de la població en risc de pobresa o exclusió social (AROPE)	INE, IBESTAT
Accés igualitari a l'educació	Taxa de graduació d'educació secundària i formació professional, desglossada per gènere i grup socioeconòmic	INE
Participació de col·lectius vulnerables en el mercat laboral	Taxa d'ocupació entre grups vulnerables (dones, persones amb discapacitat, immigrants)	GOIB
Millora en l'ocupabilitat / capacitat laboral	Proporció de millora al lloc de treball / remuneració després d'obtenir formació en noves tecnologies o sectors emergents	SOIB
Bretxa salarial	Diferència mitjana entre salaris per gènere o grup social	INE, informes sindicals

TAULA 19. Indicadors per a la línia estratègica 6, «Entorns saludables i sostenibles»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Capacitat d'instal·lacions sanitàries	Nombre de llits disponibles a instal·lacions sanitàries noves o modernitzades	IBSALUT
Accés a atenció sanitària	Temps mitjà d'espera per a consultes mèdiques i procediments a atenció primària i especialitzada	IBSALUT
Llista d'espera de pacients crònics i dependents		IBSALUT, consells insulars
Taxa d'abandonament escolar	% d'estudiants que deixen els estudis abans de finalitzar l'educació obligatòria	Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, IBESTAT
Accés igualitari a l'educació	Taxa de graduació d'educació secundària i formació professional, desglossada per gènere i grup socioeconòmic	INE
Índex d'alfabetització digital	% d'estudiants amb competències tecnològiques bàsiques i avançades	INE (enquesta d'equip i ús de TIC a llars)
Taxa d'ús de transport públic	% de població que empra el transport públic com a principal mitjà de transport	CTM, IBESTAT
Accés a transport públic sostenible	% de població amb accés a transport elèctric o de baixes emissions	CTM, IBESTAT
Freqüència del transport públic	Nombre de serveis del transport públic disponibles per dia a rutes clau	EMT, SFM, AENA, Ports de l'Estat
Infraestructura per a mobilitat activa	km de vies ciclistes i zones de vianants <i>per capita</i>	Dades d'urbanisme d'ajuntaments
Taxa d'accés a habitatge assequible	% de llars que destinen menys del 30 % dels ingressos al pagament d'habitatge	Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana, IBESTAT
Nombre d'habitatges per categoria energètica	% d'habitatges amb certificació A o B	INE
Qualitat de vida	Indicador multidimensional de qualitat de vida – grups en situacions vulnerables	INE

TAULA 20. Indicadors per a la línia estratègica 7, «Administració àgil i pròxima»

INDICADOR	DEFINICIÓ	FONT
Índex de satisfacció ciutadana	% de ciutadans satisfets amb els serveis públics	IBESTAT, Conselleria de Presidència i Administracions Públiques
Implementació de l'administració electrònica a l'Administració		Observatori d'Administració Electrònica
Índex de percepció de la qualitat dels serveis públics a les Balears	Índex de qualitat dels serveis públics a regions europees	European Quality of Government Index
Accés a serveis digitals	Percentatge de tràmits administratius que es poden dur a terme en línia i nombre d'usuaris que els empen	GOIB, Observatori Nacional de Tecnologia i Societat
Suport a l'economia social i solidària	Percentatge del PIB autonòmic destinat a suport d'entitats del sector de l'economia social i solidària	GOIB

Atès que una mateixa inversió del MEIIB30 pot afectar alhora diferents àmbits, els indicadors descrits tenen el caràcter de comuns, i s'han d'assignar els oportuns en relació amb l'objectiu plantejat amb independència de la ubicació de l'actuació en una línia estratègica concreta.

A més dels indicadors prevists, la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques i els serveis promotors podran establir indicadors addicionals d'acord amb les característiques concretes de la inversió plantejada.

4. Selecció de l'actuació

Mitjançant els instruments de governança prevists en el mateix MEIIB30, i seguint les pautes derivades de l'avaluació *ex ante* i de l'anàlisi d'encaix, es proposarà la font o les fonts de finançament que resultin més adequades per a les actuacions plantejades.

L'actuació podrà iniciar el procés de sol·licitud formal de finançament a partir del moment en què l'OIE li comuniqui la font o les fonts de finançament més adequades i es produeixi l'encaix òptim entre les possibilitats de finançament i els objectius del MEIIB30, amb l'assignació dels indicadors respectius.

5. Assignació de finançament

L'assignació de finançament, si escau, la duran a terme els òrgans de gestió dels fons finalistes corresponents, d'acord amb les característiques i els requisits específics.

6. Seguiment de l'actuació

El seguiment el farà el gestor de l'actuació i la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques durant l'execució, amb l'objectiu de monitorar que es du a terme segons el que està previst i detectar possibles desviacions i riscos per permetre la presa de decisions i possibles replanificacions.

7. Avaluació de resultats

Aquesta avaluació es durà a terme una vegada finalitzada l'actuació, partint de l'anàlisi dels indicadors de resultats prefixats.

Amb aquesta avaluació, es pretén analitzar l'eficiència a l'hora d'aconseguir l'*output* pretès amb la inversió. L'actualització de les hipòtesis de partida de la inversió una vegada conclosa l'execució permet determinar l'efecte final assolit i les possibles desviacions finals sobre la hipòtesi inicial de la inversió. A més, aporta informació i una experiència valuosa de cara a la continuïtat de les actuacions o al plantejament d'inversions similars.

La durà a terme la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques, d'acord amb un pla d'avaluació específic que s'aprovi prèviament.

Es podran dur a terme els tipus d'avaluacions de resultat següents:

- AVALUACIÓ DE RESULTATS INTERMEDIS. Té com a propòsit revisar el progrés cap als objectius a mitjà termini i mesura els resultats intermedis en el procés d'implementació de les inversions. Permet fer ajustaments o redireccionaments en l'estratègia d'inversió per millorar-ne l'eficàcia.
- AVALUACIÓ DE RESULTATS A CURT TERMINI. S'enfoca a mesurar els resultats immediats o a curt termini després de l'execució d'una inversió pública. Avalua els canvis directes generats per la inversió, com l'accés a nous serveis, la infraestructura millorada o l'augment en la capacitat productiva.
- AVALUACIÓ D'EFICIÈNCIA. Té la finalitat de mesurar la relació entre els recursos invertits i els resultats obtinguts. Es tracta d'avaluar si la inversió ha estat eficient en termes de cost-benefici i si els recursos s'han fet servir de manera òptima.

8. Avaluació ex post d'impacte

Aquest tipus d'avaluació valora el grau de consecució dels objectius estratègics que es pretenen aconseguir amb el projecte, més enllà de l'*output* o resultat concret associat a la inversió. Atès que l'evolució del problema o de la situació objecte de l'actuació està molt sovint afectada per la confluència de diversos factors, aquest tipus d'avaluació pretén mesurar la causalitat dels canvis imputable exclusivament a l'actuació analitzada. Per aconseguir-ho, és necessari introduir el concepte de *contrafactual*, que

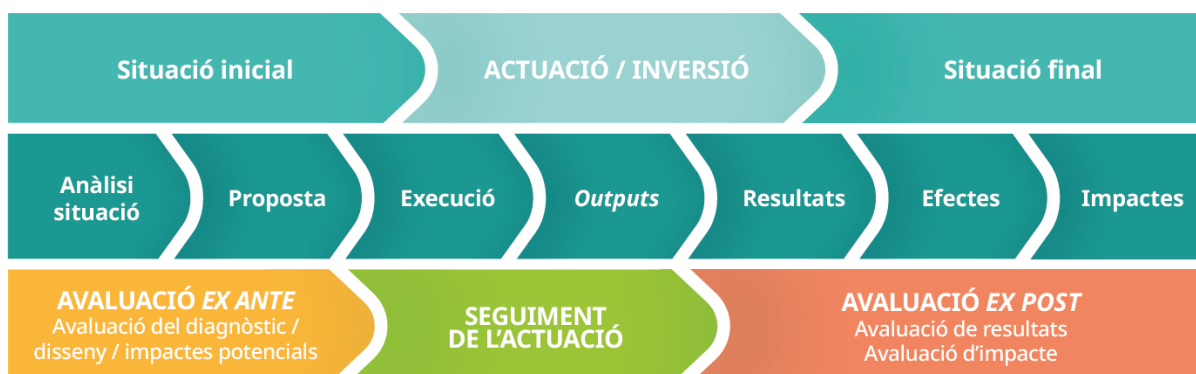
consisteix a determinar la situació dels beneficiaris de la inversió en cas que no es dugui a terme, i a més aïllar en aquesta comparació l'efecte d'altres factors.

Les durà a terme la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques, d'acord amb un pla d'avaluació específic. Aquest pla d'avaluació d'impacte se centrarà en l'anàlisi de les inversions sectorials que responguin a objectius estratègics per a les Illes Balears.

Es podran dur a terme els tipus d'avaluacions d'impacte següents:

- AVALUACIÓ D'IMPACTE A LLARG TERMINI. Aquest tipus d'avaluació es du a terme quan els efectes de la inversió es poden observar a llarg termini. Mesura l'impacte sostingut en la població o en l'economia i avalua canvis estructurals o de comportament durador.
- AVALUACIÓ D'IMPACTE ECONÒMIC. Mesura l'impacte econòmic directe i indirecte de la inversió en termes de creixement econòmic, generació d'ocupació, productivitat i millora de les infraestructures.
- AVALUACIÓ D'IMPACTE SOCIAL. S'enfoca en l'impacte en la qualitat de vida dels ciutadans, la reducció de la pobresa, l'accés a serveis bàsics i l'equitat social. Aquest tipus d'avaluació cerca mesurar canvis en el benestar social.
- AVALUACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL. Analitza les conseqüències ambientals de les inversions estratègiques, tant positives com negatives. Cerca mesurar si la inversió ha contribuït al desenvolupament sostenible o ha generat impactes ambientals negatius.

GRÀFIC 48. Model d'avaluació MEIIB30

8.2. Seguiment del MEIIB30

Per mesurar adequadament el grau d'avenç en l'execució del MEIIB30, es desenvoluparà un sistema de seguiment de l'execució, que inclogui els elements descrits a continuació.

8.2.1. Informes de seguiment

El control de l'execució de les inversions incloses en el MEIIB30 es durà a terme mitjançant informes de seguiment periòdics. Aquests informes els elaborarà de forma

systemàtica la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques respecte de les actuacions emmarcades en el MEIIB30, i els reportarà a la conselleria competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques i al grup de treball de seguiment, coordinació i control del finançament de les inversions estratègiques, i almenys una vegada a l'any es retrà comptes de l'execució del MEIIB30 al Consell de Govern, d'acord amb el sistema de governança establert en el mateix Marc.

Els informes de seguiment que permetin veure l'evolució dels projectes executats dins el MEIIB30 s'aniran publicant en el lloc web del Marc.

Els informes contindran de forma detallada la informació sobre l'avenç en l'execució del MEIIB30, en els diversos vessants.

8.2.2. Quadres de comandament

D'acord amb la informació sistematitzada en els informes de seguiment, s'elaboraran quadres de comandament que hauran de proporcionar informació sintètica sobre el grau d'execució del MEIIB30.

Aquests quadres de comandament han de funcionar de forma dinàmica, com a eina per presentar la informació agregada i, per això, facilitadora del monitoratge del MEIIB30.

8.2.3. Sistema d'informació

Es continuarà avançant en el disseny i la implementació del sistema d'informació requerit per aglutinar la cartera de projectes i inversions estratègiques. Aquest sistema s'ha de constituir com una base de dades sòlida que permeti conèixer la situació dels projectes estratègics, l'avenç en l'execució, l'estat, les fonts de finançament i els gestors responsables, entre d'altres.

La informació continguda en aquesta base de dades serà el punt de partida dels informes de seguiment i els quadres de comandament.

8.3. Difusió de dades i transparència de la informació

Els informes que s'elaborin en el marc del seguiment i l'avaluació del MEIIB30 es difondran com a exercici de transparència del Govern de les Illes Balears, en compliment dels principis de transparència i bon govern.

Amb aquesta finalitat, la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques habilitarà els recursos web necessaris per garantir la disponibilitat d'aquesta informació de manera pública i accessible.

9. Governança

En un marc estratègic d'inversions, la governança és crucial per garantir que les decisions i les accions estiguin alineades amb els objectius prevists en el compliment de l'esmentat marc, i això requereix no tan sols la implicació de l'Administració de la Comunitat Autònoma, sinó també comptar amb la resta de les administracions de les Illes Balears i fer-ne partícip la societat. Per això, s'estableixen els nivells de governança següents:

GRÀFIC 49. Estructura de la governança del MEIIB30

9.1. Consell de Govern

Correspon al Consell de Govern aprovar el Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030 i les eventuais modificacions, com a òrgan al qual pertoca establir la política general de la Comunitat Autònoma i dirigir l'Administració.

A més, l'òrgan competent per fer un seguiment del MEIIB30 haurà d'elevat al Consell de Govern, almenys una vegada a l'any, la situació d'execució del MEIIB30 perquè la prengui en consideració.

9.2. Conseller competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques

Correspon al conseller competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques fer el seguiment del MEIIB30 i en particular:

- Analitzar, amb els directors generals competents en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques i en pressuposts i finançament, els informes de seguiment, les avaluacions, els informes del grup de treball de seguiment, coordinació i control del finançament de les inversions estratègiques i qualsevol altre document que es consideri rellevant en relació amb el MEIIB30.
- Proposar i, si és el cas, adoptar les mesures i decisions que consideri per afavorir l'execució del MEIIB30 i, en particular, per fer front als eventuais riscos associats a la gestió de fonts de finançament finalista.
- Elevar al Consell de Govern informació sobre l'execució del MEIIB30 i, eventualment, l'aprovació de modificacions del MEIIB30.

9.3. Direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques

La direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques ha coordinat l'elaboració del Marc Estratègic i li correspon, de forma coordinada amb la direcció general competent en matèria de pressuposts i finançament, impulsar-ne l'execució i, d'acord amb això, el següent:

- Rebre les propostes de projectes que s'han de finançar en l'àmbit del MEIIB30.
- Dur a terme una avaluació *ex ante* dels projectes.
- Donar suport a les conselleries, als ens del sector públic instrumental i, si és el cas, a altres administracions a establir indicadors per als seus projectes.
- Establir instruments i eines per fer el seguiment de l'execució del MEIIB30: sistemes d'informació, indicadors, informes de seguiment, reunions amb agents socials i econòmics, etc.
- Dur a terme plans d'avaluació de projectes.
- Convocar els òrgans col·legiats de governança.
- Proposar al conseller les mesures que consideri convenientes per afavorir l'execució del MEIIB30 i, si és el cas, adoptar-les.
- Proposar al conseller competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques la modificació del MEIIB30.

Així mateix, d'acord amb les seves competències en relació amb la Unitat Acceleradora de Projectes Estratègics, li correspon impulsar els projectes estratègics públics i privats que se li assignin, d'acord amb el que estableixi la normativa corresponent.

9.4. Grup de treball tècnic de seguiment, coordinació i control del finançament de les inversions estratègiques

La direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques impulsarà la constitució d'un grup de treball, compost per representants de:

- Cada una de les unitats responsables de la coordinació de les fonts de finançament finalista (factor d'insularitat, impost de turisme sostenible, fons europeus, cànon de sanejament d'aigües i Fons de Prevenció i Gestió de Residus).
- La direcció general competent en matèria de pressuposts i finançament.
- La direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques.

Tots han de ser funcionaris del grup A1, designats per l'òrgan directiu de què depenguin.

Aquest grup tindrà funcions de coordinació i assessorament, i li correspondrà:

- Revisar les sol·licituds de cofinançament tramitades per la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques per prendre'n coneixement i coordinar-les.
- Revisar l'execució dels fons finalistes que financen les inversions a la Comunitat Autònoma.
- Analitzar l'optimització en l'assignació i els riscos en l'execució dels fons de finançament finalista en relació amb les propostes d'inversió rebudes en el MEIIB30 i l'evolució de l'execució.
- Elaborar informes amb les propostes de revisió en el finançament de les inversions, en cas de risc d'inexecució o devolució de fons externs.

Exercirà la coordinació del grup un representant de la direcció general competent en matèria de planificació i coordinació d'inversions estratègiques.

Qualsevol membre del grup podrà proposar que es convidin tècnics d'alguna direcció general o ens del sector públic instrumental si es considera que en alguna de les sessions els assumptes que s'han de tractar els afecten particularment o se'n necessita l'assessorament.

9.5. Comissió Interdepartamental d'Inversions Estratègiques

La Comissió Interdepartamental d'Inversions Estratègiques es va crear mitjançant acord del Consell de Govern de 10 de maig de 2021 (BOIB núm. 62, de 13 de maig), modificat per l'acord del Consell de Govern de 8 de desembre de 2023 (BOIB núm. 125, de 9 de setembre), com a òrgan col·legiat intern que té per objecte coordinar, assessorar, fer el seguiment i informar sobre els projectes d'inversions estratègiques que du a terme el Govern de les Illes Balears.

La presideix el director general competent en fons europeus, i en formen part el director general competent en matèria de pressuposts, l'interventor general, un advocat de la Direcció de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma i els secretaris generals de les conselleries.

Si bé va ser creada a l'empara de la Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, les seves funcions transcendeixen els fons Next Generation EU, i li corresponen les següents:

- Proposar i debatre els termes i els criteris quant a la selecció de propostes d'inversions estratègiques.
- Afavorir la coordinació i la difusió de la informació per impulsar els projectes i dur-los a terme.
- Fer el seguiment de l'estat d'execució dels projectes, identificar els obstacles i les incidències que hagin pogut sorgir i promoure'n la resolució.
- Compartir la informació resultant de la interlocució amb altres administracions públiques, institucions i agents econòmics o socials que han d'intervenir en el procés.
- Qualsevol altra funció d'interès interdepartamental per aconseguir el seu objecte.

9.6. Òrgans de participació amb altres administracions

Un marc estratègic d'inversions no es pot concebre sense el diàleg i la coordinació entre totes les institucions de les Illes Balears —ajuntaments, consells insulars i govern autonòmic.

Per això, la proposta del MEIIB30 es va presentar a totes les administracions amb la finalitat que poguessin expressar dubtes, presentar propostes, etc., tal com es descriu en l'apartat sobre metodologia.

A més, prèviament a aprovar-lo, va ser sotmès a la Comissió Interinsular del Pla Estratègic Autonòmic, prevista en l'article 5.1 de l'esmentada Llei 4/2021, amb l'objectiu de consensuar el contingut del pla estratègic autonòmic abans que el Consell de Govern l'aprovàs. Aquesta Comissió es va constituir mitjançant un acord del Consell de Govern de 19 de juliol de 2021 (BOIB núm. 96, de 20 de juliol), modificat per un acord del Consell de Govern de 5 d'abril de 2022 (BOIB núm. 55, de 26 d'abril). Formen la Comissió quatre persones en representació del Govern de les Illes Balears, una persona en representació de cada consell insular i una persona en representació de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.

Per això, si bé la vocació del MEIIB30 és transcendir els fons NGEU i el pla estratègic autonòmic que preveu l'article 5 de la Llei 4/2021 abans esmentada, es considera que aquest òrgan és un fòrum adequat per fer-ne el seguiment, ja que per les seves funcions pot constituir també un espai de diàleg i informació en el desenvolupament i l'execució del MEIIB30.

Llista de gràfics i taules

GRÀFIC 1. Aspectes clau en la revisió de l'EIIB2030	7
GRÀFIC 2. Aspectes identificats en el procés de revisió de l'EIIB2030.....	9
GRÀFIC 3. Característiques del nou MEIIB30	11
GRÀFIC 4. Missió i visió del MEIIB30	12
GRÀFIC 5. Valors del MEIIB30	13
GRÀFIC 6. Etapes de desenvolupament del document.....	15
GRÀFIC 7. Variació interanual del PIB a les Illes Balears i Espanya (2018-2022)	19
GRÀFIC 8. Percentatge del VAB de serveis sobre el total a preus corrents a les Illes Balears i Espanya (2022).....	20
GRÀFIC 9. Balança comercial de les Illes Balears (acumulat 12 mesos) i taxa interanual d'importacions i exportacions	21
GRÀFIC 10. Evolució de les exportacions de les Illes Balears i Espanya (variació interanual en %).....	21
GRÀFIC 11. Ocupació mitjana de les empreses no financeres a les Illes Balears i total de les comunitats autònomes (taxa de variació)	22
GRÀFIC 12. Evolució de la població ocupada (milers) per sectors d'activitat a les Illes Balears per trimestres	22
GRÀFIC 13. Evolució del preu de l'habitatge lliure (índex base 100 = desembre 2007)	23
GRÀFIC 14. Evolució del deute públic de les Illes Balears i mitjana regional (% sobre el PIB)	24
GRÀFIC 15. Evolució anual de les arribades per trànsit aeri (per aeroport) i marítim (per illa) a les Illes Balears, per any	25
GRÀFIC 16. Despesa mitjana per persona i per persona i dia de turistes a les Illes Balears (2023).....	26
GRÀFIC 17. Índex d'empreses per mida a les Illes Balears (Espanya = 100)	26
GRÀFIC 18. Temperatura de l'aire a les Illes Balears (°C), per any i illa	27
GRÀFIC 19. Projeccions de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET)	28
GRÀFIC 20. Emissions de GEH a les Illes Balears (kt de CO ₂ equivalent).....	29
GRÀFIC 21. Emissions de CO ₂ equivalent el 2022 per sectors IPCC a les Illes Balears (Gg)	30
GRÀFIC 22. Estructura de la generació d'energia a les Illes Balears el 2019 i el 2023	30
GRÀFIC 23. Evolució de la generació renovable a les Illes Balears i Espanya (% sobre el total)	31
GRÀFIC 24. Intensitat mitjana diària a les Illes Balears per illes (2019-2023)	32
GRÀFIC 25. Percentatge del tipus de propulsió de turismes matriculats a les Illes Balears (2019-2023).....	32
GRÀFIC 26. Origen del subministrament i consum d'aigua a les Illes Balears per any i tipus.....	33
GRÀFIC 27. Consum d'aigua en relació amb l'índex de pressió humana a les Illes Balears (litres/persona/dia) per any	33

GRÀFIC 28. Superfície terrestre protegida a les Illes Balears el 2023 per illa	34
GRÀFIC 29. Evolució de l'índex d'envelliment a les Illes Balears i Espanya (%).....	36
GRÀFIC 30. Evolució de l'índex de preus d'habitatge a les Illes Balears i Espanya, i desglossament del tipus d'habitatge a les Illes Balears	37
GRÀFIC 31. Esforç (nombre d'anys) per accedir a l'habitatge a les Illes Balears per tipus d'habitatge (2021)	37
GRÀFIC 32. Evolució del tipus de contracte a les Illes Balears	38
GRÀFIC 33. Percentatge de persones que troben certa dificultat per arribar a final de mes a les Illes Balears i Espanya	38
GRÀFIC 34. Accessibilitat a l'atenció primària en 24-48 hores a les Illes Balears i Espanya	39
GRÀFIC 35. Valoració dels principals reptes per a les Illes Balears	41
GRÀFIC 36. Valoració de la importància dels principals objectius en els quals actuar, per àmbit temàtic	42
GRÀFIC 37. Agrupació dels condicionants de l'activitat inversora	43
GRÀFIC 38. Estructura del nou MEIIB30	49
GRÀFIC 39. Primer nivell del Marc: eixos i prioritats del MEIIB30	50
GRÀFIC 40. Eixos i línies estratègiques del MEIIB30	51
GRÀFIC 41. Objectius específics del MEIIB30.....	53
GRÀFIC 42. Àmbits del Marc	60
GRÀFIC 43. Tipus de capital inversor inclòs en el MEIIB30.....	70
GRÀFIC 44. Cicle de vida del projecte	811
GRÀFIC 45. Indicadors.....	833
GRÀFIC 46. Tipus d'indicadors	833
GRÀFIC 47. Tipus d'indicadors 2	844
GRÀFIC 48. Model d'avaluació MEIIB30	89
GRÀFIC 49. Estructura de la governança del MEIIB30	91
TAULA 1. Composició del VAB constant per sectors a les Illes Balears i Espanya (2022) ..	19
TAULA 2. Percentatge de recollida selectiva respecte al total de residus generats, per any i illa	34
TAULA 3. Superfície marina protegida a les Illes Balears (km ²)	34
TAULA 4. Població resident per lloc de naixement (2023)	35
TAULA 5. Esperança de vida a les Illes Balears i Espanya	36
TAULA 6. Percentatge de població de 25 a 64 anys amb un nivell d'estudis de primera etapa de l'educació secundària o inferior a les Illes Balears i Espanya	39
TAULA 7. Característiques de la política de cohesió europea 2021-2027	71
TAULA 8. Característiques de l'MRR-PRTR.....	72
TAULA 9. Característiques del factor d'insularitat	73
TAULA 10. Característiques de l'impost de turisme sostenible.....	74
TAULA 11. Característiques del Fons de Prevenció i Gestió de Residus.....	75
TAULA 12. Característiques del cànon de sanejament d'aigües	76

TAULA 13. Finançament associat a les inversions del MEIIB30	77
TAULA 14. Indicadors per a la línia estratègica 1, «Impuls i diversificació econòmica»....	84
TAULA 15. Indicadors per a la línia estratègica 2, «Tecnologia i societat del coneixement»	85
TAULA 16. Indicadors per a la línia estratègica 3, «Economia circular i energies renovables i eficients»	85
TAULA 17. Indicadors per a la línia estratègica 4, «Gestió hídrica sostenible i intel·ligent»	86
TAULA 18. Indicadors per a la línia estratègica 5, «Inclusió social i igualtat d'oportunitats»	86
TAULA 19. Indicadors per a la línia estratègica 6, «Entorns saludables i sostenibles».....	87
TAULA 20. Indicadors per a la línia estratègica 7, «Administració àgil i pròxima»	88

Glossari

AEMET	Agència Estatal de Meteorologia
BELab	Laboratori de Dades del Banc d'Espanya
BOIB	<i>Butlletí Oficial de les Illes Balears</i>
CAEB	Confederació d'Associacions Empresariales de les Balears
CAIB	Comunitat Autònoma de les Illes Balears
CCOO	Comissions Obreres
CES	Consell Econòmic i Social de les Illes Balears
CO ₂	Diòxid de carboni
EIIB2030	Estratègia d'Inversions Illes Balears 2030
FEDER	Fons Europeu de Desenvolupament Regional
FSE+	Fons Social Europeu
FTJ	Fons de Transició Justa
IBESTAT	Institut d'Estadística de les Illes Balears
ICEX	Institut Espanyol de Comerç Exterior
INE	Institut Nacional d'Estadística
ITS	Impost de turisme sostenible
MEIIB30	Marc Estratègic d'Inversions de les Illes Balears 2030
MFP	Marc financer pluriennal
MRR	Mecanisme de Recuperació i Resiliència
NGEU	Next Generation EU
OE	Objectiu específic (del MEIIB30)
OIE	Oficina de Planificació i Coordinació d'Inversions Estratègiques
PERTE	Projectes estratègics per a la recuperació i transformació econòmica
PIB	Producte interior brut
PIME	Petita i Mitjana Empresa
PRTR	Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
R+D	Recerca i desenvolupament
R+D+I	Recerca, desenvolupament i innovació
REACT-EU	Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa
REE	Red Eléctrica de España
REIB	Règim especial de les Illes Balears
RIS3	Estratègia regional d'innovació per a una especialització intel·ligent (Research and Innovation Smart Specialisation Strategy)
UE	Unió Europea
UGT	Unió General de Treballadores i Treballadors
VAB	Valor afegit brut

Annex

Objectius específics ordenats per eix i línia estratègica

Àmbits: cada objectiu es pot associar a un àmbit principal i a un o diversos àmbits secundaris.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX I. COMPETITIVITAT		
LÍNIA ESTRATÈGICA 1. Impuls i diversificació econòmica		
1.1	Diversificació de l'oferta turística i aposta per la qualitat	Gestió de l'oferta i la demanda turística. Impuls i millora de la qualitat de l'oferta turística i de la destinació. Potenciació del turisme experiencial i nous nínxols de mercat més sostenibles. Creació d'una imatge més atractiva i diferenciada en el mercat internacional amb el segell de qualitat i sostenibilitat mediambiental.
1.2	Augment de la competitivitat del sector a través de la implementació de noves tecnologies i serveis	Augment de la competitivitat del sector millorant la qualitat dels serveis a través de la implementació de noves tecnologies, promocionant la innovació, invertint en la formació del personal i en la modernització de les infraestructures.
1.3	Sostenibilitat ambiental del desenvolupament turístic	Sostenibilitat del desenvolupament turístic protegint el medi ambient amb mesures que minimitzin l'impacte del turisme i contribueixin a la regeneració ambiental, especialment amb una gestió eficient del cicle de l'aigua, de l'energia, dels materials i residus, aplicant-hi principis de circularitat.
1.4	Sostenibilitat social i econòmica del desenvolupament turístic	Millora de les condicions laborals i de l'ocupació turística potenciant el prestigi del sector com a àmbit del desenvolupament professional, generant noves oportunitats per a emprenedors i treballadors. Impuls a l'excel·lència i a la capacitat professional, així com a la cooperació publicoprivada.
1.5	Governança de l'ecosistema turístic	Desenvolupament de plataformes i sistemes d'intel·ligència turística per monitorar i gestionar la destinació. Afavoriment del debat social, empresarial i polític per definir estratègies turístiques sostenibles.
1.6	Defensa i foment de la nàutica com un sector estratègic per a les Balears	Defensa dels clubs nàutics i la seva tasca esportiva i social. Pla de marines seques. Increment de rampes per a embarcacions. Infraestructures educació nàutica. Impuls a un pla de descarbonització del mar.
1.7	Producció sostenible agrícola, ramadera i pesquera	Promoció de pràctiques agrícoles i de producció sostenibles que minimitzin l'impacte ambiental, fomentin la conservació de recursos naturals i promoguin la responsabilitat pública amb el territori.

Núm.	Objectiu	Descripció
1.8	Impuls a la innovació en la indústria alimentària	Impuls a la innovació en la indústria alimentària per millorar la competitivitat, diversificar l'oferta i oferir productes que satisfacin les demandes canviants del mercat, i així contribuir al creixement econòmic i al desenvolupament sostenible. Afavoriment de la incorporació del producte de proximitat a la cadena de valor del turisme. Impuls d'aquest objectiu dins els itineraris formatius dels cicles d'FP de la família professional agrària i de la formació permanent.
1.9	Impuls a l'experimentació agrària aplicada en un context de canvi climàtic	Impuls a l'experimentació aplicada, la innovació i la transferència de coneixement en el sector agrícola, a través de l'enfortiment dels centres públics de recerca agrària, a fi de millorar la competitivitat del sector i el grau d'autosuficiència alimentària de les Illes Balears, fomentar la diversificació econòmica i així contribuir al creixement econòmic i al desenvolupament sostenible.
1.10	Foment del turisme cultural i recuperació de patrimoni	Desenvolupament d'estratègies per impulsar el turisme centrat en la cultura i la llengua pròpies, mitjançant la creació de rutes turístiques, la promoció de festivals i esdeveniments culturals, la millora de la infraestructura turística i la promoció d'activitats d'intercanvi cultural i lingüístic. El turisme com a possibilitador per a la recuperació i la gestió del patrimoni cultural i històric.
1.11	Suport a artistes i creadors locals	Establiment de polítiques de suport econòmic i recursos per a artistes, escriptors, músics i altres creadors locals, a fi de fomentar la producció cultural i lingüística autòctona i estimular la creativitat i l'expressió cultural, i promoure la diversificació econòmica.
1.12	Desenvolupament d'infraestructures esportives	Construcció i millora d'instal·lacions esportives accessibles i d'alta qualitat a tota la regió, la qual cosa permetrà augmentar la participació en activitats esportives i l'organització d'esdeveniments en els àmbits local, nacional i internacional.
1.13	Foment de l'esport d'elit i l'excel·lència esportiva	Suport als esportistes d'elit mitjançant la inversió en entrenament, tecnologia esportiva i programes de desenvolupament de talent, a fi d'augmentar la representació nacional en competicions internacionals i promoure una imatge positiva de la regió en l'àmbit global.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX I. COMPETITIVAT		
LÍNIA ESTRATÈGICA 2. Tecnologia i societat del coneixement		
2.1	Impuls de la inversió en R+D+I	Establiment de polítiques i programes que incentivin la inversió en recerca i desenvolupament tant en el sector públic com en el privat, amb l'objectiu d'impulsar la innovació i el desenvolupament tecnològic en diverses àrees estratègiques.
2.2	Creació d'ecosistemes d'innovació	Construcció i enfortiment d'entorns propicis per a la innovació, com parcs tecnològics, incubadores d'empreses i centres de recerca, que fomentin la col·laboració entre empreses, universitats i centres de recerca, i facilitin la transferència de coneixement i la tecnologia. Potenciació del Parc Bit. Transferència de coneixement amb la UIB.
2.3	Foment de la modernització empresarial i la digitalització	Impuls a la transició digital a través de la implantació i l'adopció de tecnologies digitals i la digitalització de processos a empreses, administracions públiques i altres sectors, amb l'objectiu de millorar l'eficiència, la productivitat i la competitivitat, així com de fomentar la inclusió digital i reduir la fractura digital.
2.4	Desenvolupament de talent i capacitats en habilitats tecnològiques i d'innovació	Implementació de programes de formació i capacitació en habilitats tecnològiques i d'innovació, tant per a estudiants com per a professionals en actiu, a fi d'assegurar la disponibilitat d'una força laboral altament qualificada i adaptable a les demandes del mercat en constant evolució.
2.5	Estímul a la col·laboració publicoprivada en R+D+I	Facilitació de la col·laboració entre el sector públic, el sector privat i l'acadèmia en projectes de recerca, desenvolupament i innovació, mitjançant la creació d'incentius, la simplificació de tràmits i la promoció d'aliances estratègiques, a fi de maximitzar l'impacte de la inversió en R+D+I i accelerar l'arribada al mercat de noves tecnologies i productes innovadors.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX II. DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE		
LÍNIA ESTRATÈGICA 3. Economia circular i energies renovables i eficients		
3.1	Transició cap a energies renovables	Establiment de polítiques i programes que impulsin la inversió en energies renovables, com la solar, l'eòlica, la hidroelèctrica, la geotèrmica i la biomassa, amb l'objectiu de reduir la dependència de combustibles fòssils i disminuir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
3.2.	Gestió eficient de residus	La gestió de residus com a part de la generació d'energia a partir de residus orgànics mitjançant processos com les plantes de compostatge o la incineració controlada, i així contribuir a la diversificació de fonts energètiques i la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Promoció de la reutilització, el reciclatge i la regeneració de productes, materials i recursos per prolongar-ne la vida útil i evitar la generació de residus.
3.3.	Expansió de l'eficiència energètica	Implementació de mesures per millorar l'eficiència en el consum d'energia en tots els sectors, incloent-hi edificis, transport, indústria i agricultura, mitjançant l'adopció de tecnologies més eficients, la promoció de pràctiques sostenibles i la sensibilització sobre la importància d'un ús responsable de l'energia.
3.4.	Impuls a la innovació tecnològica en energies netes i solucions innovadores	Foment de la recerca, el desenvolupament i l'adopció de tecnologies netes i solucions innovadores per a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic, incloent-hi energies renovables, emmagatzemament d'energia, captura i emmagatzemament de carboni, mobilitat elèctrica, entre d'altres, a fi de promoure la competitivitat i la capacitat de recuperació davant els desafiaments climàtics.
3.5.	Conservació de la biodiversitat	Implementació de mesures de protecció i conservació d'ecosistemes naturals, hàbitats i espècies en perill d'extinció, a fi de preservar la biodiversitat i garantir la salut i l'equilibri dels ecosistemes.
3.6.	Reducció de la contaminació	Establiment de polítiques i regulacions per reduir la contaminació de l'aire, l'aigua i el sòl, provinent de fonts industrials, agrícoles i urbanes, mitjançant la promoció de tecnologies netes, la gestió adequada de residus i l'adopció de pràctiques sostenibles en tots els sectors de l'economia.
3.7	Gestió sostenible dels recursos marins	Gestió de la pesca amb pràctiques de pesca sostenible per explotar els recursos de manera equitativa i responsable, aqüicultura sostenible, gestió integrada de les zones costaneres i educació i sensibilització.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX II. DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE		
LÍNIA ESTRATÈGICA 4. Gestió hídrica sostenible i intel·ligent		
4.1	Gestió integrada de recursos hídrics	Desenvolupament i implementació de polítiques i programes que promoguin una gestió integrada i sostenible dels recursos hídrics, que consideri totes les etapes del cicle de l'aigua i garanteixi un equilibri entre l'oferta i la demanda, així com la conservació de la qualitat de l'aigua.
4.2	Conservació i protecció d'ecosistemes aquàtics	Establiment de mesures per protegir i restaurar els ecosistemes aquàtics marins, d'aiguamolls i aqüífers, a fi de preservar la biodiversitat, mantenir els serveis ecosistèmics i garantir la salut dels ecosistemes hídrics.
4.3	Prevenició de la contaminació i millora de la qualitat de l'aigua	Implementació de mesures per prevenir la contaminació de l'aigua, tant superficial com subterrània, provinent de fonts industrials, agrícoles i urbanes, així com per millorar la qualitat de l'aigua mitjançant el tractament adequat d'aigües residuals i la reducció de la càrrega contaminant.
4.4	Adaptació al canvi climàtic i capacitat d'adaptació i recuperació hídrica	Desenvolupament d'estratègies d'adaptació i capacitat d'adaptació i recuperació davant els impactes del canvi climàtic en el cicle de l'aigua, com sequeres, inundacions i variabilitat hidrològica, mitjançant la millora de la infraestructura hídrica, la gestió del risc de desastres i la promoció de pràctiques de captació i emmagatzemament d'aigua.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX III. COHESIÓ I IGUALTAT		
LÍNIA ESTRATÈGICA 5. Inclusió social i igualtat d'oportunitats		
5.1	Promoció del benestar familiar, la conciliació i la maternitat	Desenvolupament de polítiques i programes que enforteixin el suport a les famílies en àrees com la salut, la nutrició, l'habitatge i la criança, a fi de promoure un entorn familiar segur, saludable i propici per al desenvolupament integral dels infants i joves.
5.2	Prevenició i protecció de la infantesa davant situacions de risc	Implementació de mesures per prevenir i protegir infants i joves en situació de risc, com l'abús, l'explotació, la pobresa, l'abandonament, el treball infantil i la violència, a través de programes de sensibilització, suport psicosocial, assistència legal i enfortiment dels sistemes de protecció infantil.
5.3	Foment del desenvolupament integral de la infantesa i joventut	Promoció del desenvolupament integral dels infants i joves en totes les seves dimensions, incloent-hi aspectes físics, emocionals, socials i cognitius, mitjançant l'accés a programes d'estimulació primerenca, activitats extracurriculars, esports, art i cultura, que n'afavoreixi el creixement i la realització personal.
5.4	Millora de la qualitat de vida de grups vulnerables	Desenvolupament de programes i serveis que abordin les necessitats bàsiques i el benestar de persones en situació de vulnerabilitat, com adults grans, persones amb discapacitat, famílies en situació de pobresa i persones sense llar, amb l'objectiu de garantir-ne l'accés a habitatge, alimentació, atenció mèdica, educació i altres serveis socials essencials.
5.5	Promoció de la inclusió social i laboral	Implementació de polítiques i mesures per fomentar la inclusió social i laboral de persones en situació de dependència, mitjançant la promoció de programes de formació i capacitació, la creació d'oportunitats d'ocupació inclusives, l'eliminació de barreres físiques i socials, i el suport a empreses socials i cooperatives.
5.6	Enfortiment del sistema d'atenció i cura	Millora i expansió dels serveis d'atenció i cura a persones en situació de dependència, incloent-hi el desenvolupament de xarxes de cura infantil, serveis de cura domiciliària per a persones grans i amb discapacitat, centres de dia, residències i altres recursos de suport a la dependència, a fi de garantir una atenció integral i de qualitat.
5.7	Preservació i promoció de la cultura	Implementació de polítiques i programes destinats a preservar, promoure i difondre la cultura i la llengua pròpies, mitjançant la protecció del patrimoni cultural, el suport a esdeveniments culturals i educatius, i el foment de l'ús i l'aprenentatge de la llengua en diversos àmbits socials i educatius. Desenvolupament de la internacionalització de la producció cultural.
5.8	Foment i suport a un model lingüístic bilingüe, lliure i inclusiu	Inversió en educació bilingüe des de la infantesa, desenvolupant tecnologies lingüístiques d'ensenyament d'idiomes, promovent intercanvis lingüístics i culturals, donant suport a la producció de contingut multilingüe i garantint la inclusió lingüística en serveis públics.

Núm.	Objectiu	Descripció
5.9	Promoció de l'activitat física i l'esport	Implementació programes de promoció de l'activitat física i l'esport en totes les edats i segments de la població, amb l'objectiu de millorar la salut i el benestar de la societat i reduir els índexs de sedentarisme i malalties relacionades. Especial èmfasi en el suport a l'esport femení.
5.10	Accés igualitari a l'educació infantil i bàsica	Garantia que totes les persones tinguin igual accés a una educació de qualitat, des de l'educació infantil fins a l'educació superior, eliminant les barreres socioeconòmiques i promovent la inclusió de grups en situació de vulnerabilitat o exclusió social.
5.11	Equitat en l'ocupació i els ingressos	Implementació de polítiques que promoguin l'equitat en l'ocupació i els ingressos, fomentant la contractació igualitària, equànime i inclusiva i la igualtat d'oportunitats laborals per a grups minoritaris o discriminats.
5.12	Empoderament econòmic i lideratge	Inversió en programes de capacitació empresarial i lideratge dirigits a dones, minories ètniques i grups marginats. Establiment de fons de finançament accessibles per a emprenedors d'aquests grups. Creació de xarxes de suport i mentoria. Facilitació de l'accés a recursos financers i tecnològics. Promoció de polítiques d'igualtat en l'accés a càrrecs de lideratge en el govern i el sector privat.
5.13	Estabilitat en l'ocupació	Creació d'ocupació fora de la temporada alta: desenvolupament de programes i polítiques que impulsin la creació d'ocupació durant els períodes de baixa activitat turística. Això podria incloure incentius per obrir negocis que operin durant tot l'any, com restaurants, comerços locals o serveis professionals.
5.14	Millora de l'ocupabilitat i capacitació laboral	Desenvolupament de programes de formació i capacitació laboral que millorin les habilitats i competències de la força laboral, a fi d'augmentar-ne l'ocupabilitat i l'adaptabilitat a les demandes del mercat laboral en constant evolució.
5.15	Suport a l'emprenedoria i la innovació empresarial	Facilitació del desenvolupament i creixement d'empreses, especialment les petites i mitjanes, mitjançant l'accés a finançament, la simplificació de tràmits administratius, el suport a la innovació i la creativitat empresarial, amb l'objectiu de fomentar la creació d'ocupació i la generació de riquesa econòmica.
5.16	Foment de l'ocupació inclusiva i de qualitat	Establiment de polítiques que promoguin la creació d'ocupació inclusiva i de qualitat, garantint condicions laborals justes, salaris dignes i accés a la protecció social per a tots els treballadors, amb especial atenció a col·lectius vulnerables com joves, dones, persones amb discapacitat i persones en situació de risc d'exclusió social.

Núm.	Objectiu	Descripció
5.17	Transparència i equitat en la gestió de recursos públics	Promoció de la transparència, l'eficiència i l'equitat en la gestió dels recursos públics, assegurant una distribució justa i eficient dels pressuposts i fons públics en àrees com l'educació, la sanitat, els serveis socials, les infraestructures i el desenvolupament econòmic, amb l'objectiu de garantir el benestar i el progrés econòmic de tots els ciutadans de la regió.
5.18	Equitat i justícia fiscal	Implementació de polítiques fiscals que garanteixin l'equitat i la justícia en la distribució de la càrrega impositiva, eliminant dobles imposicions (impost de successions, p. ex.) i assegurant la progressivitat del sistema fiscal.
5.19	Establiment de mesures fiscals de promoció de l'economia sostenible i socialment responsable	Ús del sistema tributari com a eina per promoure la sostenibilitat econòmica, social i ambiental, mitjançant l'aplicació d'incentius fiscals per a activitats que generin impactes positius en la societat i el medi ambient, com la inversió en energies renovables, la creació d'ocupació local o la promoció de la responsabilitat social empresarial.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX III. COHESIÓ I IGUALTAT		
LÍNIA ESTRATÈGICA 6. Entorns saludables i sostenibles		
6.1	Promoció d'estils de vida saludables, prevenció de malalties i vigilància de la salut	Implementació de programes de promoció de la salut que fomentin l'adopció d'hàbits de vida saludables, com l'alimentació equilibrada i segura, l'activitat física regular, la reducció del consum de tabac i alcohol, i canvis en l'entorn que afavoreixin aquests estils. Implementació d'estratègies de prevenció i control de malalties i lesions, mitjançant la promoció de la vacunació, la detecció precoç de malalties, el control i la prevenció d'accidents i malalties. Reforç dels sistemes de vigilància de la salut amb un enfocament <i>One Health</i> .
6.2	Garantia d'accés als serveis públics sanitaris	Garantia de l'accés equitatiu a serveis d'atenció mèdica primària i preventiva per a tots els residents del municipi, mitjançant la millora de l'accessibilitat geogràfica i econòmica a centres de salut, consultoris mèdics i programes d'atenció comunitària. Realització de les inversions en infraestructures necessàries per complir l'objectiu.
6.3	Promoció de la salut mental i emocional	Desenvolupament de programes de promoció de la salut mental i emocional que abordin factors de risc com l'estrès, l'ansietat i la depressió, o el suïcidi, mitjançant la provisió de serveis de suport psicològic, activitats d'autocura i promoció del benestar emocional en la comunitat.
6.4	Posada en funcionament de nous programes per afavorir l'envelliment actiu i saludable	Posada en funcionament de nous programes de formació, lleure i innovació i noves tecnologies per afavorir l'envelliment actiu, productiu i saludable.
6.5	Enfocament integral dels serveis socials i de salut	Col·laboració entre els recursos sanitaris i els serveis socials, de manera que es pugui oferir als ciutadans una oferta integrada de serveis. Registre sociosanitari únic, amb accessos personalitzats per als usuaris, que els permeti fer les gestions necessàries en relació amb l'assistència integral.
6.6	Adequació de serveis a persones amb necessitats especials	Adequació de serveis a persones amb necessitats especials, garantint que reben la millor assistència sanitària en l'entorn més adequat. Dotació de recursos necessaris als equips de cures pal·liatives, protegint així els drets i dignitat de les persones en el procés de morir.
6.7	Suport a la recerca biomèdica i sanitària	Impuls de la recerca biomèdica per avançar en el diagnòstic, el tractament i la prevenció de malalties. Això inclou el finançament de projectes innovadors en àrees com teràpies avançades, medicina regenerativa, càncer o prevenció de malalties infeccioses. Promoció de la col·laboració entre institucions acadèmiques, empreses, associacions de pacients i organitzacions de salut per desenvolupar solucions mèdiques efectives i accessibles per a tothom. Desenvolupament d'espais de recerca dins la xarxa sanitària pública, així com sobre seguretat de medicaments. Construcció de base de dades farmacoepidemiològica.

Núm.	Objectiu	Descripció
6.8	Control, educació i promoció del medicament segur	Creació d'eines d'estudi, control i anàlisi d'informació relativa a l'ús, els riscos i altres qüestions relacionades amb els medicaments, aplicant-hi IA, i promoció de l'educació amb materials i campanyes d'informació pública.
6.9	Promoció del consum sostenible, responsable i de productes de proximitat	Promoció d'un consum sostenible i de productes de proximitat a través de campanyes divulgatives en els diferents sectors poblacionals, inspeccions de compliment de normativa i educació a la ciutadania.
6.10	Millora de la qualitat educativa	Garantir que tots els estudiants rebin una educació de qualitat que promogui el desenvolupament integral de les seves habilitats acadèmiques, socials i emocionals, mitjançant l'actualització de plans d'estudi, la formació docent contínua i la implementació de metodologies pedagògiques innovadores.
6.11	Promoció de la lliure elecció educativa	Respecte i protecció del dret dels pares a triar l'educació que millor s'adapti a les necessitats i els valors dels fills, fomentant la diversitat d'opcions educatives, ja siguin públiques, privades o concertades, i promovent la transparència en l'oferta educativa.
6.12	Impuls de l'educació postobligatòria: universitària, de formació professional i batxillerat	Foment de l'accés i la participació en l'educació superior, tant universitària com de formació professional i batxillerat, mitjançant el desenvolupament de programes de beques, ajuts econòmics, orientació vocacional i formació tècnica especialitzada que prepari els estudiants per al món laboral.
6.13	Millora de les infraestructures educatives	Garantia de la disponibilitat d'infraestructures educatives adequades i segures per a tots els estudiants, mitjançant la construcció, renovació i manteniment de centres educatius que compleixin els estàndards de qualitat i accessibilitat, així com l'equipament amb recursos tecnològics i materials didàctics.
6.14	Foment de l'educació digital	Promoció de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en l'àmbit educatiu, mitjançant la integració d'eines digitals en el procés d'ensenyament-aprenentatge, la formació de docents en competències digitals i l'accés a recursos educatius en línia.
6.15	Desenvolupament de programes d'educació inclusiva (orientació i suport educatiu)	Implementació de programes d'orientació acadèmica i professional que ajudin els estudiants a prendre decisions informades sobre el seu futur educatiu i laboral, així com programes de suport psicològic i emocional que promoguin el seu benestar i desenvolupament personal.
6.16	Garantia d'accés a l'habitatge de col·lectius vulnerables	Implementació de mesures de protecció i suport a col·lectius vulnerables, com persones sense llar, víctimes de desnonaments, famílies en risc d'exclusió social, persones amb discapacitat o gent gran dependent, garantint el seu accés a un habitatge digne i adequat.

Núm.	Objectiu	Descripció
6.17	Seguretat ciutadana i prevenció d'ocupació il·legal	Reforç de la seguretat ciutadana i prevenció de l'ocupació il·legal d'habitatges mitjançant l'aplicació de mesures legals, la vigilància activa i la col·laboració entre autoritats locals, policials i judicials per garantir el compliment de la normativa i protegir els drets dels propietaris i veïns.
6.18	Incentius fiscals al lloguer	Establiment d'incentius fiscals per promoure el mercat de lloguer, tant per a llogadors com per a llogaters, mitjançant la reducció d'imposts sobre lloguers, deduccions fiscals o exempcions impositives que fomentin l'oferta i demanda d'habitatges de lloguer.
6.19	Facilitar l'accés al primer habitatge	Implementació de polítiques i programes que facilitin l'accés de joves i famílies al primer habitatge, com ajuts econòmics per a la compra, programes d'habitatge assequible, facilitats de finançament o promoció de cooperatives d'habitatge i habitatge protegit.
6.20	Foment de l'habitatge públic	Impuls de la construcció i la rehabilitació d'habitatge públic destinat a col·lectius amb dificultats per accedir al mercat immobiliari, oferint lloguers socials o en règim de protecció oficial i promovent la cessió de sòl públic per a la construcció d'habitatge assequible.
6.21	Regulació del lloguer turístic	Regulació del lloguer turístic per garantir-ne la sostenibilitat i evitar l'impacte negatiu en l'accés a l'habitatge per a residents locals, mitjançant la limitació de llicències, la regulació de preus, l'aplicació de normatives de convivència, el control de l'oferta il·legal i la lluita contra el frau fiscal.
6.22	Promoció d'habitatges sostenibles	Foment de la rehabilitació i la construcció d'habitatges sostenibles i respectuosos amb el medi ambient, mitjançant l'aplicació de criteris d'eficiència energètica, ús de materials sostenibles, aprofitament d'energies renovables i promoció de pràctiques de construcció ecoeficients.
6.23	Promoció de la rehabilitació urbana	Impuls de la rehabilitació i regeneració urbana de zones degradades o abandonades, mitjançant la renovació d'edificis i espais urbans, la millora de l'accessibilitat, la creació d'àrees verdes i la revitalització del teixit social i econòmic de la comunitat.
6.24	Suport a la promoció privada d'habitatge assequible	Establiment de mecanismes de col·laboració públicoprivada per promoure la construcció d'habitatge assequible per part del sector privat, mitjançant la cessió de sòl públic, incentius fiscals o la simplificació de tràmits i normatives urbanístiques.
6.25	Gestió eficient de la mobilitat	Implementació de mesures per millorar la gestió del trànsit i la mobilitat a les ciutats, incloent-hi l'optimització del temps de desplaçament, la reducció de congestió, la gestió de fluxos de transport i la coordinació entre diferents formes de transport.

Núm.	Objectiu	Descripció
6.26	Transport marítim sostenible i eficient	Desenvolupament de polítiques d'ordenació del transport marítim que promoguin la seguretat, eficiència i sostenibilitat dels serveis de transport per mar, incloent-hi la regulació de rutes i horaris, la millora de la infraestructura portuària i la promoció de la navegació segura i respectuosa amb el medi ambient, amb atenció preferent a la descarbonització de la mar.
6.27	Atenció a la insularitat	Abordatge de les necessitats específiques de les Illes, garantint i millorant la connectivitat amb la Península i entre illes, mitjançant la millora dels serveis de transport marítim i aeri, la promoció de tarifes reduïdes per a residents i la inversió en infraestructures de transport.
6.28	Desenvolupament del transport ferroviari i interurbà	Impuls del desenvolupament del transport ferroviari, mitjançant l'ampliació i la modernització de la xarxa ferroviària, la millora de la freqüència i la velocitat dels serveis, i la promoció de la intermodalitat amb altres formes de transport.
6.29	Facilitat d'accés al transport públic a col·lectius vulnerables	Establiment de bonificacions i tarifes reduïdes en el transport públic per a joves i col·lectius vulnerables, com persones grans, persones amb discapacitat, famílies nombroses i persones en situació de risc d'exclusió social, a fi de garantir-ne l'accessibilitat al transport i millorar-ne la qualitat de vida.
6.30	Promoció de l'ús de mobilitat elèctrica i sostenible	Desenvolupament de punts de recàrrega elèctrica: expandir la xarxa de punts de recàrrega elèctrica per a vehicles elèctrics, mitjançant la instal·lació de punts de càrrega a espais públics, aparcaments, estacions de servei i centres urbans, amb l'objectiu de fomentar l'adopció de vehicles elèctrics i reduir les emissions de gasos contaminants. Desenvolupament de plans de mobilitat urbana sostenible: elaborar i posar en marxa plans de mobilitat urbana sostenible que integrin diferents formes de transport, promoguin la mobilitat activa i no motoritzada i prioritzin l'eficiència energètica i la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
6.31	Foment de la intermodalitat	Promoció de la intermodalitat entre diferents formes de transport, facilitant la connexió i el transbord entre autobusos, trens, metres, bicicletes i vehicles compartits, amb l'objectiu d'oferir als usuaris opcions de desplaçament flexibles i eficients.
6.32	Promoció d'inversions que millorin l'habitabilitat dels nuclis urbans	Promoció d'inversions com l'augment d'àrees verdes, l'ús de superfícies reflectores als carrers i edificis, creació de sistemes d'aigua urbans, prioritització del transport sostenible interurbà, impuls de l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables, i un disseny i un planejament urbà adaptat al clima, amb l'objectiu de reduir la temperatura urbana, millorar la qualitat de l'aire, promoure la biodiversitat i fer els nuclis urbans més habitables i resilents davant el canvi climàtic.

Núm.	Objectiu	Descripció
EIX III. COHESIÓ I IGUALTAT		
LÍNIA ESTRATÈGICA 7. Administració àgil i pròxima		
7.1	Modernització i digitalització de l'Administració	Impuls de la modernització dels processos administratius mitjançant la digitalització de tràmits i serveis, la implementació de plataformes electròniques de gestió, i la promoció de la interoperabilitat entre organismes públics per facilitar la tramitació de procediments de forma àgil i eficient. Enfortiment de la ciberseguretat en l'Administració pública.
7.2	Optimització de la funció pública i gestió de recursos	Millora de l'eficiència i la gestió de recursos en la funció pública, mitjançant la implementació de polítiques d'avaluació de l'acompliment, la formació contínua del personal, la promoció de la meritocràcia i l'optimització de l'assignació de recursos públics partint de criteris d'eficàcia i eficiència.
7.3	Promoció de la transparència i el bon govern	Enfortiment de la transparència i el bon govern en l'Administració pública, mitjançant la promoció de la rendició de comptes, la publicació d'informació rellevant sobre la gestió pública, la prevenció de la corrupció i la promoció de l'ètica i la integritat en la funció pública.
7.4	Desenvolupament de polítiques de govern obert	Impuls de polítiques de govern obert que promoguin la participació ciutadana en la presa de decisions, la col·laboració entre administracions públiques i societat civil, i l'accés a la informació pública, amb l'objectiu d'enfortir la confiança i la legitimitat de les institucions públiques.
7.5	Promoció de la innovació i la qualitat en els serveis públics	Foment de la innovació en la prestació de serveis públics mitjançant l'ús de noves tecnologies i eines digitals, la implementació de models de gestió basats en la qualitat i la millora contínua, i la promoció de la cultura de la innovació i la creativitat en la funció pública.
7.6	Garantia de la igualtat i la diversitat en la funció pública	Promoció de la igualtat d'oportunitats i la diversitat en l'accés i la carrera professional en la funció pública, mitjançant la implementació de polítiques d'igualtat de gènere, la promoció de la inclusió de persones amb discapacitat i l'eliminació de barreres i biaixos discriminatoris en els processos de selecció i promoció.
7.7	Governança de la dada	La governança de la dada és essencial per gestionar la informació eficientment, millorant la presa de decisions i la transparència. La creació d'espais de dades interconnectades i plataformes interoperables permet una captació i una catalogació eficaç de dades. Desenvolupament d'oficines locals i quadres de comandament per assegurar la privacitat, creació de models de gestió <i>data driven</i> , compliment de normatives i atracció d'inversions tecnològiques.
7.8	Col·laboració amb altres regions amb interessos compartits	Col·laboració amb altres regions amb interessos compartits i participació en grups regionals que defensen els interessos de les Illes Balears a la Unió Europea.

Núm.	Objectiu	Descripció
7.9	Impuls a les entitats i empreses de l'economia social i solidària	Impuls a les empreses i organitzacions de l'economia social i solidària, posant a la seva disposició eines i mitjans d'assessorament, donant-los viabilitat.
7.10	Potenciació del voluntariat	Potenciació dels drets del voluntariat fomentant-ne la promoció i la participació ciutadana, difonent i reconeixent l'important paper de la seva acció solidària.